FAGRAPPORT FRILUFTSLIV

Konsekvensutredning for ny 420 kV ledning Sauda–Blåfalli

OPPDRAGSGIVER

Statnett SF

EMNE

Friluftsliv

DATO / REVISJON: 15.01.2026/ 00

DOKUMENTKODE: 10259533-01-RIM-RAP-002

Multiconsult

Forside: Fitavatnet

Foto, illustrasjoner og figurer: Multiconsult om annet ikke er oppgitt

Dette dokumentet har blitt utarbeidet av Multiconsult på vegne av Multiconsult Norge AS eller selskapets klient. Klientens rettigheter til dokumentet er gitt i den aktuelle oppdragsavtalen eller ved anmodning. Tredjeparter har ingen rettigheter til bruk av dokumentet (eller deler av det) uten skriftlig forhåndsgodkjenning fra Multiconsult med mindre annet følger av norsk lov. Multiconsult påtar seg intet ansvar for bruk av dokumentet (eller deler av det) til andre formål, på andre måter eller av andre personer eller enheter enn det som er godkjent skriftlig av Multiconsult. Deler av dokumentet kan være beskyttet av immaterielle rettigheter og/eller eiendomsrettigheter. Kopiering, distribusjon, endring, behandling eller annen bruk av dokumentet er ikke tillatt uten skriftlig forhåndssamtykke fra Multiconsult eller annen innehaver av slike rettigheter med mindre annet følger av norsk lov.

Rapport

OPPDRAG	Konsekvensutredning ny 420 kV ledning Sauda–Blåfalli	DOKUMENTKODE	10259533-01-RIM-RAP-002
EMNE	Friluftsliv	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Statnett	OPPDRAGSLEDER	Pål Skovli Henriksen
KONTAKTPERSON	Ingvild Ytterdal	UTARBEIDET AV	Amund Hareland
		ANSVARLIG ENHET	Multiconsult Norge AS, FE Geo, Vann og Miljø (GVM)

00	15.01.26	Konsekvensutredning Friluftsliv	Amund Hareland	Vegard Meland	Pål Skovli Henriksen
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

INNHOLDSFORTEGNELSE

0 Sammendrag 6
0.1 Alternativer som utredes 6
0.2 Konsekvensutredning 6
0.2.1 Verdier og påvirkning 6
0.2.2 Sammenstilling av konsekvenser 7
0.3 Midlertidige virkninger 8
0.4 Vurdering av tilleggsvirkninger for Sauda–Blåfalli som følge av fremtidig spenningsoppgradering (420kV) av Sauda–Gismarvik 1 og 2 9
0.5 Skadebegrensende tiltak 9
1 Bakgrunn og utredningskrav 11
1.1 Bakgrunn for prosjektet 11
1.2 Utredningskrav 12
2 Metode 14
2.1 Definisjoner og avgrensning 14
2.1.1 Definisjon av friluftsliv 14
2.1.2 Avgrensning mot andre fagtema 14
2.2 Metodikk 15
2.2.1 M-1941 15
2.2.2 Definere influensområde 15
2.2.3 Teoretisk synlighetskart 15
2.2.4 Inndeling av delområder 16
2.2.5 Verdisetting av delområder 17
2.2.6 Vurdering av påvirkning for delområder 17
2.2.7 Vurdering av konsekvensgrad for delområder 18
2.2.8 Vurdering av konsekvens for alternativer 20
2.3 Personell 21
2.4 Tilleggsvirkninger som følge av fremtidig spenningsoppgradering (420 kV) av Sauda Gismarvik 1 og 2 22
3 Tiltaksbeskrivelse og alternativer 24
3.1 Nullalternativ 24
3.2 Alternativer som utredes 24
3.3 Tiltaksbeskrivelse fagspesifikk 27
3.4 Skadebegrensende tiltak i plan 28
3.5 Influensområdet 30
4 Kunnskapsgrunnlaget 32
4.1 Eksisterende kunnskap – oversikt 32
4.2 Befaring 32
4.3 Informasjon fra brukere og interesseorganisasjoner i området 33
4.4 Statlig sikrede friluftsområder 37
4.5 Kartlagte friluftslivsområder 38
4.6 Grønnstruktur 44
4.7 Turruter 47
4.7.1 DNT turnett og hytter 47
4.7.2 Turruter, turmål og turforslag 48
4.7.3 Strava heatmap 58
4.8 Inngrepsfrie områder 62
4.9 Jakt og fiske 64
5 Trinn 1: Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder 65
5.1 Inndeling i delområder 65
5.2 Verdivurderte områder 68
5.2.1 Delområde FL1 Saudavassdraget 68
5.2.2 Delområde FL2 Sauda nærturterreng 70
5.2.3 Delområde FL3 Etne- og Saudafjella 73
5.2.4 Delområde FL4 Stordalen 78
5.2.5 Delområde FL5 Åkrafjorden 82
5.2.6 Delområde FL6 Åkravika 84
5.2.7 Delområde FL7 Åkra jordbrukslandskap 87
5.2.8 Delområde FL8 Åkra nærturterreng 90
5.2.9 Delområde FL9 Daurmålshaugen–Ingafjellområdet 92

5.2.10 Delområde FL10 Fjellhaugen–Fagnabotn 97
5.2.11 Delområde FL11 Matre nærturterreng 99
5.3 Variantvurderinger – «bedre enn» eller «dårligere enn» hovedalternativene 102
5.4 Midlertidige virkninger 103
6 Trinn 2: Konsekvens av alternativer 104
6.1 Sammenstilling av konsekvenser 104
6.2 Ytterligere skadebegrensende tiltak 105
6.3 Andre hensyn som er relevante for beslutningstaker 105
6.4 Vurdering av samlet belastning 107
6.5 Tilleggsvirkninger som følge av fremtidig spenningsoppgradering (420 kV) av Sauda–Gismarvik 107
6.6 Usikkerhet 109
6.6.1 Usikkerhet ved konsekvensutredningen 109
6.6.2 Usikkerhet ved skadebegrensende tiltak 110
7 Referanser 111

0 Sammendrag

0.1 Alternativer som utredes

Dagens 300 kV kraftledning mellom Sauda transformatorstasjon og Blåfalli koblingsstasjon er i ferd med å nå teknisk levetid. Samtidig er det behov for å øke overføringskapasiteten. Det planlegges derfor ny kraftledning på 420 kV på strekningen. Eksisterende 300 kV ledning mellom Sauda og Blåfalli vil bli revet når den nye ledningen settes i drift.

Tiltaket som konsekvensutredes er fire gjennomgående traséalternativ for ny 420 kV luftledning mellom Sauda transformatorstasjon i Sauda kommune (Rogaland fylke) og Sengjanuten like sør for eksisterende Blåfalli stasjon på Matre i Kvinnherad kommune. Alternativene er omtalt som alternativ A, B, C og D.

De fire korridorene sammenfaller i sin helhet på to delstrekninger: mellom Sauda og Nordstøldalen og mellom Frette og Åkra, og går i to ulike løp på delstrekningene Nordstøldalen–Frette og Åkra–Sengjanuten. Kombinasjonsmulighetene gir til sammen fire gjennomgående korridoralternativer.

Det er i tillegg gjort vurderinger av varianter for linjeføring på fire mindre delstrekk; ved Espeland (Sauda kommune) (V1), Hellaugvatnet (Etne kommune) (V2), fjordkryssing over Åkrafjorden (Etne og Kvinnherad kommuner) (V3) og ved Bergstølvannet (Kvinnherad kommune) (V4).

Tilkomst til tiltaksområdet krever noe ulik grad av etablering av riggområder og anleggsveier. De fleste av adkomstveiene vil være midlertidige. Flere steder vil det være aktuelt å benytte seg av eksisterende veinett.

0.2 Konsekvensutredning

0.2.1 Verdier og påvirkning

Influensområdet er satt til maks 1,5 km fra tiltaket, men er noen steder ytterligere avgrenset ved hjelp av synlighetsanalyse for de ulike alternativene og variantene. Innenfor avgrenset influensområde er det definert 11 delområder.

Det er to delområder som er gitt områdetype «**stort friluftsområde med tilrettelegging**», men siden områdene er store dekker de et langt større areal enn alle de ni andre delområdene til sammen. Det største er Etne- og Saudafjellene, et delområde med aktivt bruk bl.a. med DNT-løypenett og DNT-hytter. Området er gitt stor verdi. Det andre store friluftsområdet ligger mellom Åkra og Matre. Også her er det noe tilrettelegging, men langt mindre enn Etne- og saudafjellene, og området er gitt middels verdi.

Det er tre delområder ved Sauda, Åkra og Matre med områdetype «**nærturterreng**». Det har henholdsvis fått stor, middels og noe verdi. Verdien gjenspeiler i størst grad brukerfrekvens og de kvalitetene som er i hvert av områdene.

Det er også tre delområder av typen «**strandsone med tilhørende sjø og vassdrag**». To av disse er del av Åkrafjorden, der det ene er havnebassenget ved Åkra, og det andre er selve fjorden. Havne-bassenget er gitt middels verdi, på grunn av kvaliteter i form av tilrettelegging og opplevelseskvaliteter, samt litt betydning på grunn av bruk av skoler og barnehage. Selve fjordområdet er gitt noe verdi. I Sauda inngår deler av Saudavassdraget i influensområdet, og dette delområdet er gitt stor verdi på grunn av brukerfrekvensen.

Det er to delområder av typen «**jordbrukslandskap**». Ett ligger i Storadalen og er gitt middels verdi, hovedsakelig på grunn av funksjon og bruk som adkomstområde for fjellområdene rundt. Ved Åkra er det også et jordbrukslandskap som er gitt middels verdi, men der på grunn av funksjoner og opplevelseskvaliteter, samt symbolverdi på grunn av bruk av skoler og barnehager.

Til sist er det et delområde av typen «**utfartsområde**», på Fjellhaugen innenfor Indre Matre. Her er bl.a. skitrekk og skiløyper som gir brukerfrekvens, funksjoner og egnethet. Området er derfor gitt stor verdi.

På grunn av at tiltaket skal erstatte en eksisterende kraftledning, ofte gjennom samme delområder, er de for de fleste delområdene og alternativene gitt en liten/ubetydelig økt påvirkning. Men det er også en del tilfeller der nytt traséforslag gir endringer. For delområde FL2 Sauda nærturterreng går påvirkningen noe ned da ny trasé er foreslått flyttet til fjellområdet over, som ligger i delområde FL3 Etne- og Saudafjella. Tiltaket gis derfor negativ konsekvens (1-) i delområde FL3. Alt. C og D er gitt ytterligere negativ virkning, med middels negativ konsekvens, på grunn av at disse alternativene også er flyttet opp på fjellet vest for Storavatnet. Der er det økt visuell virkning, bl.a. med silhuettvirkning mot horisont.

Også FL8 Åkra nærturterreng og FL9 Daurmålshaugen–Ingafjellområdet får økt konsekvens på grunn av flytting av trasé fra eksisterende som går nede ved Åkra. Ny trasé er flyttet opp i nærturterreng øst for tettsted (FL8), og påvirker der et mer sårbart fjellområde bl.a. område med urørt natur. Her er det heller ikke noen delområder som får økt attraktivitet ved å flytte ut eksisterende linje. Det er på grunn av alle inngrep som uansett er i og tett på delområdene FL6 Åkravika og FL7 Åkra jordbrukslandskap.

FL9 Daurmålshaugen–Ingafjellområdet får noe økt påvirkning og negativ konsekvens fra alt. B og D på grunn av plassering av trasé øst for Bergsstølsvatnet. Der bryter den mer med landskapet, og det vil gi økt synlighet siden det også vil stå igjen en annen kraftledning på vestsiden av vannet. Alt. A og C vil få høyere konsekvens (2-) siden traseen der er lagt øst for Slettafjellet der den påvirker et mer urørt fjellområde.

Vurderingen av de fire variantene viser at variant 1 og 3 er litt dårligere enn referanse (alt. A, B, C og D) på grunn av høyere linjeføring med økt synlighet og forringet attraktivitet. Variant 2 er mye dårligere en referanse (alt. A og B) på grunn av økt synlighet og forringet attraktivitet, bl.a. tett på viktig turløype (del av Gullruta). Variant 4 er derimot mye bedre enn referanse (alt. B og D) siden den følger vestsiden av Bergsstølsvatnet og derfor samler to linjer i en trasé, og unngår kryssing av dal (to ganger) med synlig plassering nord for vannet.

0.2.2 Sammenstilling av konsekvenser

Alle alternativene er gitt noe negativ konsekvens. Det er overvekt av delområder som har ubetydelig konsekvens. De samme tre delområdene får negativ konsekvens for alle alternativ, men med variasjon mellom noe- og middels negativ konsekvens. Se tabell 0-1 for oversikt over konsekvenser og rangering. Tabellen viser også vurderingen av fire varianter til hovedalternativene.

Tabell 0-1: Oppsummering av konsekvens og samlet vurdering for de ulike alternativene. Nederst er også vurdering av variant 1-4 som er gitt en score fra mye dårligere, til mye bedre, sammenlignet med referansealternativet på strekningen.

Delområde	Alt. 0	Alt. A	Alt. B	Alt. C	Alt. D
FL1 Saudavassdraget	0	0	0	0	0
FL2 Sauda nærturterreng	0	1+	1+	1+	1+
FL3 Etne- og Saudafjella	0	1-	1-	2-	2-
FL4 Stordalen	0	0	0	0	0

FL5 Åkrafjorden	0	0	0	0	0
FL6 Åkravika	0	0	0	0	0
FL7 Åkra jordbruksland.	0	0	0	0	0
FL8 Åkra nærturterreng	0	1-	1-	1-	1-
FL9 Daurmålshaugen–Ingafjellområdet	0	2-	1-	2-	1-
FL10 Fjellhaugen–Fagnabotn	0	0	0	0	0
FL11 Opstveit nærturterreng	0	0	0	0	0
Samlet vurdering	***Ingen konsekvens***	***Noe negativ konsekvens***	***Noe negativ konsekvens***	***Noe negativ konsekvens***	***Noe negativ konsekvens***
Begrunnelse for samlet konsekvensgrad	Ingen negativ konsekvens for noen av delområdene. Alt. 0 har per definisjon ingen konsekvens	Overvekt av delområder med noe negativ eller ubetydelig konsekvens. Et med noe positivt og et med middels negativt påvirker ikke samlet konsekvens bort fra noe negativ.	Overvekt av delområder med ubetydelig konsekvens (sju stk.), men også tre med noe negativ konsekvens. Selv om FL2 har får noe positiv konsekvens er samlet konsekvensgrad noe negativ.	To delområder med middels negativ konsekvens, men overvekt av delområder med noe negativ eller ubetydelig. To med middels negativ er ikke nok til å gi høyere samlet konsekvensgrad.	Overvekt av delområder med noe negativ eller ubetydelig konsekvens. Et med noe positivt og et med middels negativt påvirker ikke samlet konsekvens bort fra noe negativ.
Rangering	**1**	**3**	**2**	**5**	**4**
Begrunnelser for rangering	Ingen negativ konsekvens gjør at -alternativ 0 rangeres som det beste. Alle andre alternativene har noe negativ konsekvensgrad.	Samme antall med ubetydelig, noe positiv og noe negativ konsekvens som alt. D. Alt. A rangeres bedre da verdien på delområde FL3 er stor og FL9 har middels. FL9 i alt. A ligger lavere på middels negativ-skalaen.	Tre delområder med noe negativ konsekvens. Ingen med middels negativ gjør alternativet samlet sett bedre enn A, C og D.	Samme antall delområder med ubetydelig og noe positiv konsekvens som alt. A, B og D, men to delområder med middels negativ konsekvens, mot ingen eller ett på de andre gjør alt. C dårligst rangert.	Samme antall med ubetydelig, noe positiv og noe negativ konsekvens som alt. A. Alt. A rangeres bedre da verdien på delområde FL3 er stor og FL9 har middels. FL3 i alt. D ligger høyere på middels negativ-skalaen.
Variant 1: Espeland		Litt dårligere enn referanse			
Variant 2: Hellaugvatnet		Mye dårligere enn referanse			
Variant 3: Åkrafjorden		Litt dårligere enn referanse			
Variant 4: Bergstølvatnet			Mye bedre enn referanse		Mye bedre enn referanse

0.3 Midlertidige virkninger

Det er noen midlertidigs virkninger for friluftsliv. Det kommer hovedsakelig i selve anleggsperioden. Selve anleggsarbeidet vil i noe grad være forringende friluftslivsaktivitet i områdene der det foregår, bl.a. med støy, arealbeslag, visuelle forstyrrelser etc. I tillegg vil midlertidige tiltak, som anleggsveier og riggområder, også gi en negativ virkning i en lengre periode etter selve anleggsperioden, også etter at midlertidige tiltak er tilbakeført. Det vil da gå en periode, som kan vare tiår, før landskap er tilbakeført til tilnærmet før-situasjon. I fjellområder tar det ofte lang tid før vegetasjon er reetablert. Disse midlertidige virkningene inngår ikke i vurderingen av konsekvens, men vil gi midlertidige negative virkninger for bruk av området til friluftslivsaktivitet.

0.4 Vurdering av tilleggsvirkninger for Sauda–Blåfalli som følge av fremtidig spenningsoppgradering (420kV) av Sauda–Gismarvik 1 og 2

I tabell 0-2 vurderes grad av negativ tilleggsvirkninger fra tre alternativ for Sauda–Gismarvik 1 og 2, sammen med tiltaket Sauda–Blåfalli. Alle kombinasjonene gir negativ tilleggsvirkning, fordelt på en del-, og noe negativ tilleggsvirkning.

Tabell 0-2: Grad av negative tilleggsvirkninger for fagtema friluftsliv for Sauda–Blåfallikorridorene (A, B, C og D) – og A, B, C og D med variant (V1), samt grad av endring i samlet konsekvensgrad når tilleggsvirkningene fra Sauda–Gismarvik 1 og 2 inkluderes. Vurderingene tar utgangspunkt i konklusjonene for konsekvensnivå som følger av spenningsoppdragering til 420 kV for linja mellom Sauda–Blåfalli i utredningen for tema friluftsliv.

Alternativ for Sauda–Blåfalli	Korridor-alternativ for Sauda–Gismarvik	Nivå av tilleggs-virkninger for fagtemaet iht. skala (del-områdenivå)	Endring av samlet konsekvensgrad for fagtemaet	Faglig begrunnelse for: i)nivå av tilleggsvirkning (delområdenivå) ii) endring av samlet konsekvensgrad
Hovedkorridor (A, B, C, D)	3.0 (/V)	En del negative tilleggsvirkning	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 i egen trasé høyere opp på fjellet for A/B/C/D gir to traseer som øker visuelt omfang og synlighet på tiltaket. Det gir betydelig økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
	1.0 (/V)	Noe negative tilleggsvirkninger	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 parallelt med A/B/C/D gir økt omfang på tiltaket, med noe økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
	2.0	En del negative tilleggsvirkning	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 i egen trasé, langt nedenfor A/B/C/D, gir markant økt omfang i samlet visuell påvirkning, på grunn av to traseer som gir virkninger. Det gir betydelig økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
Hovedkorridor (A, B, C og D) m/variant nr. 1: Espeland (V1)	3.0 (/V)	Noe negative tilleggsvirkninger	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 parallelt med A/B/C/D m/variant gir økt omfang på tiltaket, med noe økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
	1.0 (/V)	En del negative tilleggsvirkning	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 i egen trasé over fjellet, litt lavere enn A/B/C/D m/variant, gir to traseer som øker visuelt omfang og synlighet på tiltaket. Det gir betydelig økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
	2.0	En del negative tilleggsvirkning	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 i egen trasé, langt nedenfor A/B/C/D m/variant, gir markant økt omfang i samlet visuell påvirkning, på grunn av to traseer som gir virkninger. Det gir betydelig økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.

0.5 Skadebegrensende tiltak

Friluftsliv påvirkes av forringet attraktivitet som følge av visuelle virkninger fra tiltaket. Det er foreslått noen generelle tiltak som vil bidra til å redusere påvirkningen, men som ikke vil redusere konsekvensgrad. I tillegg er det identifisert noen traséjusteringer som kan gi reduksjon i konsekvens. Dette vil derimot medføre så store endringer av alternativene at det er valgt å ikke ta dem med i skadebegrensende tiltak, men de er omtalt i kapittel 6.3.

Begrense inngrep

Nødvendig bredde på ryddebeltet bør vurderes for å unngå unødig hogging og fremheving av traséen. Mastene kan være lite synlige inne i skogsområder, men bli fremtredende i siktlinjer i ryddebeltet. Ryddebeltet i seg selv kan ofte ha en større visuell virkning enn mastene, derfor bør bredden på ryddebeltet holdes til et minimum. En bevisst behandling av vegetasjonen langs ledningen bør ivaretas gjennom skjøtselsplaner for rydding og ved avtaler med skogeiere. Begrenset hogst er knyttet til avstanden fra linene ned til bakken. Man kan unngå total rydding av skogen ved å sette igjen lavere vegetasjon i traseen, og med det begrense visuelle fjern- og nærvirkninger. Hvor på strekningen dette hensyntas bør utredes i forbindelse med utarbeidelsen av detaljplan for energianlegg for tiltaket.

For permanente og midlertidige anleggsdeler er det viktig å begrense permanente sår som skjæringer og fyllinger. Veitraséer kan eksempelvis stikkes på stedet der topografi og vegetasjon kan være utfordrende. For Bjørnehola og Høystølsfjell blir det permanent vei og riggområde. Disse anlegges i et svært utfordrende og bratt terreng. For Bjørnhola bør det vurderes å legge permanent vei i eksisterende veitrase.

Topografi- og landskapstilpasning

Generelt kan det gjøres vurderinger av steder der kraftledningen kan bli dominerende mot horisonten eller andre sårbare elementer, og justere linjeføringen slik at den best mulig underordner seg landskapet og blir minst mulig synlig.

Fargesetting av master, ledninger og isolatorer

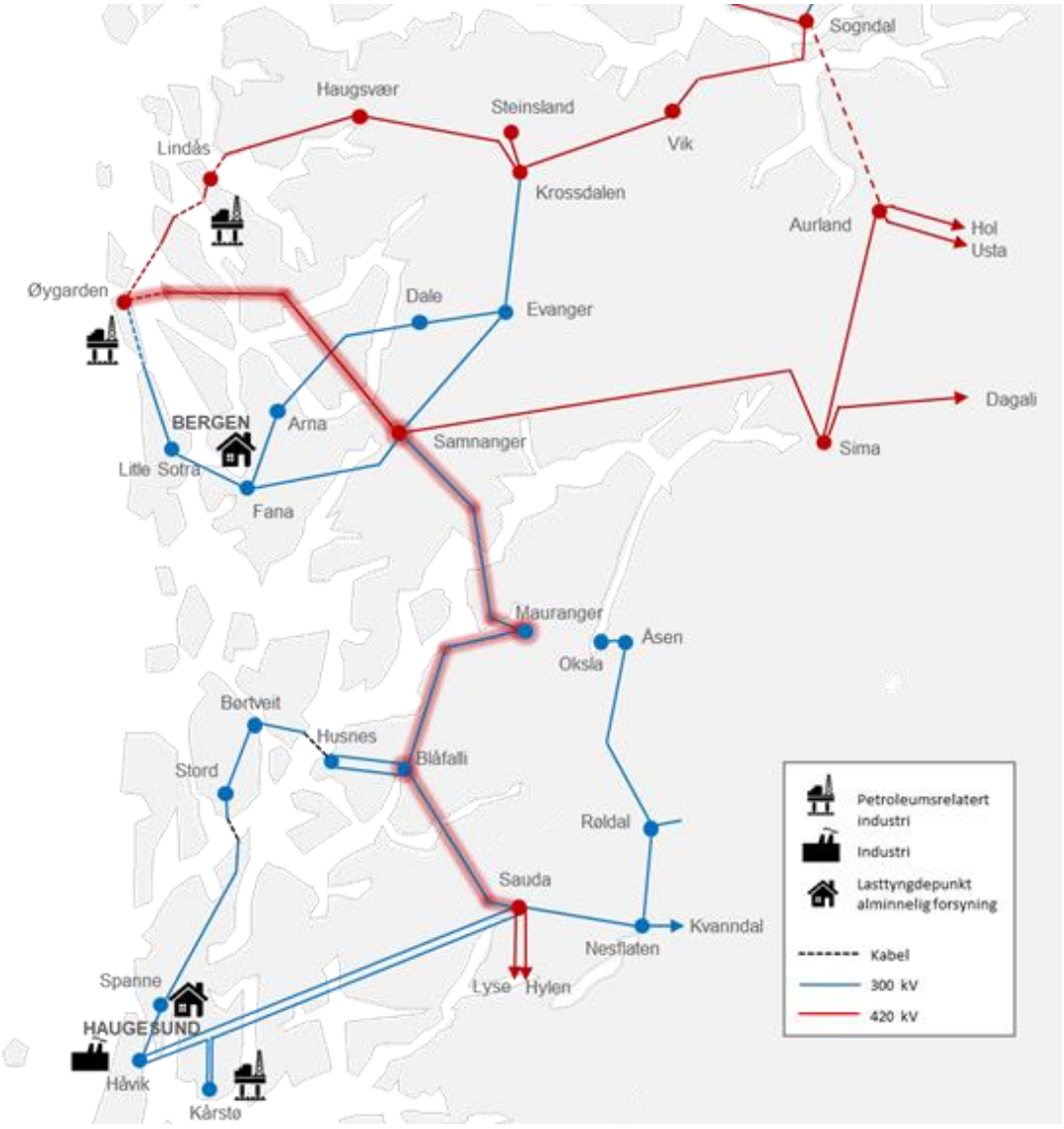
Fargesetting av master, linjer og isolatorer kan være aktuelt for å redusere den visuelle effekten av tiltaket. Hvilke master som bør farges, og i hvilken farge, kan utredes i forbindelse med utarbeidelsen av detaljplan for energianlegg for tiltaket.

1 Bakgrunn og utredningskrav

1.1 Bakgrunn for prosjektet

På Vestlandet er det et stort og økende forbruk av kraft med planer og behov for økt kraftproduksjon. Dette utløser behov for økt overføringskapasitet i transmisjonsnettet inn til, og i områdene Haugalandet og Bergen med omland. For å møte det økte behovet, planlegger Statnett oppgradering til 420 kV mellom flere sentrale steder i transmisjonsnettet (figur 1-1). De planlagte tiltakene bidrar til høy utnyttelse i andre deler av transmisjonsnettet, og det vil redusere flaskehalser og prisforskjeller i Sør-Norge.

Dagens 300 kV kraftledning mellom Sauda transformatorstasjon og Blåfalli koblingsstasjon i Kvinnherad har begrenset overføringskapasitet. Ledning og transformatorstasjon ble bygget i 1965 og er i ferd med å nå teknisk levetid. Ledningen vil ha omfattende vedlikeholds- og reinvesteringsbehov i framtida. Økt kapasitet på strekningen Sauda–Blåfalli, og videre nordover til Mauranger og Samnanger, vil gi nødvendig forsterkning av nett og overføringskapasitet tilpasset framtidas behov. Behovet for tiltaket og alternative systemløsninger samt samfunnsøkonomiske vurderinger er omtalt i Statnetts melding av tiltaket til NVE (1).

Figur 1-1 Oversiktskart som viser sammenhengene i Statnetts planlagte oppgradering til 420 kV i transmisjonsnettet på Vestlandet sør for Sognefjorden.

Dagens luftledning mellom Sauda transformatorstasjon og Blåfalli koblingsstasjon skal derfor skiftes ut og spenningsoppgraderes til 420 kV (figur 1-2). Det er ikke mulig å spenningsoppgradere eksisterende infrastruktur, så det må bygges nye master med liner som er dimensjonert for høyere spenning. Oppgradering av ledningen er en forutsetning for videre oppgradering nordover fra Blåfalli mot Mauranger og Samnanger. Eksisterende 300 kV ledning mellom Sauda og Blåfalli vil bli revet når ny 420 kV ledning står ferdig.

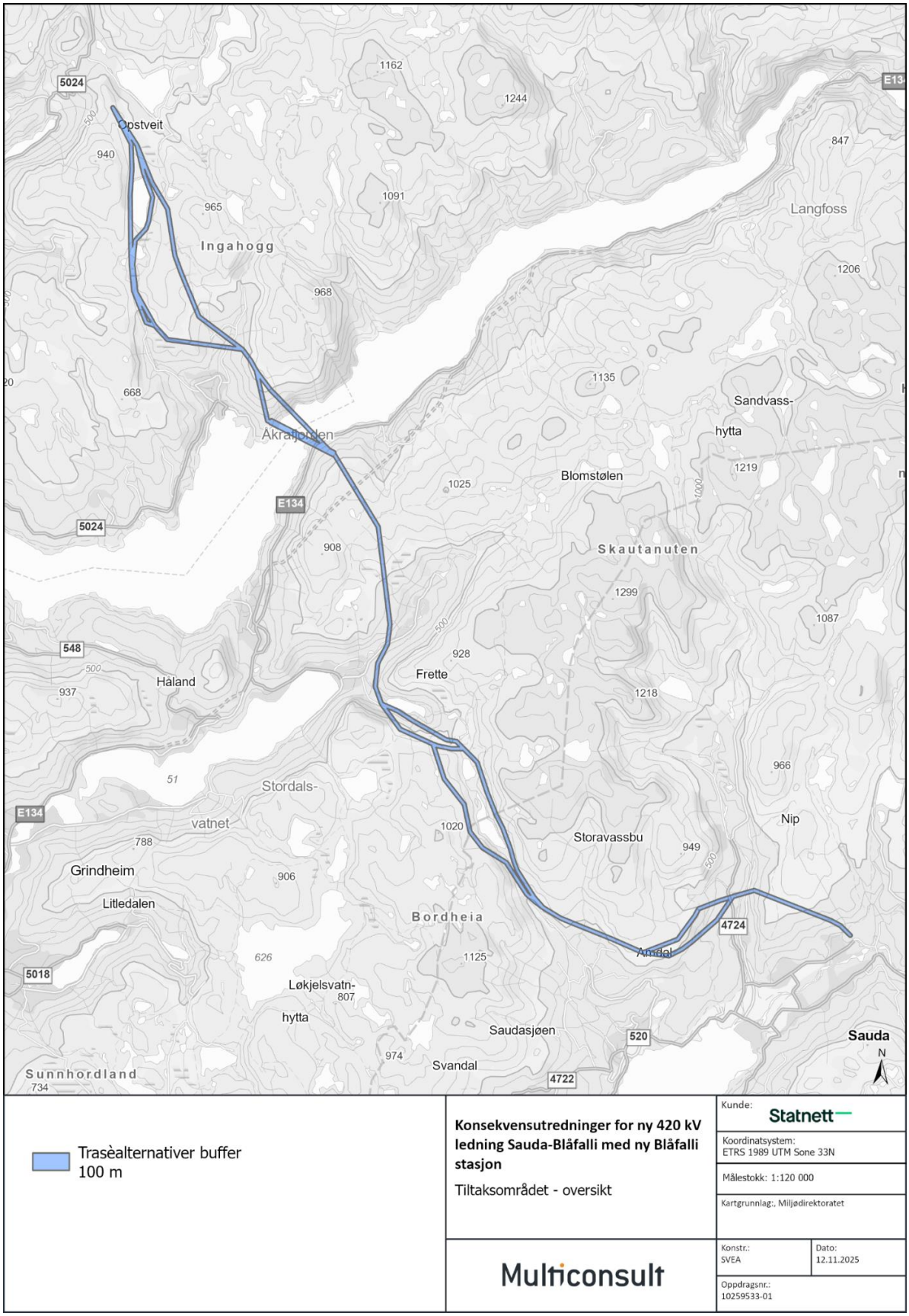
1.2 Utredningskrav

Konsekvenser utredes i henhold til planprogram som er fastsatt av NVE. I utredningsprogrammet er utredningskrav for fagtema friluftsliv omtalt slik:

- Beskrive om og hvordan tiltaks- og influensområdet brukes i forbindelse med friluftsliv.
- Vurdere hvordan tiltaket kan påvirke friluftslivet. Både direkte virkninger, som fysisk hinder og arealbeslag, og indirekte virkninger, som visuelle virkninger og støy, skal vurderes.
- Det skal utarbeides visualiseringer der det forventes at tiltaket vil gi vesentlige visuelle virkninger for viktige friluftsområder.

Metode/gjennomføring:

- Utredningen skal følge metodikken i KU-håndbok for klima og miljø (M-1941).
- Friluftslivet skal beskrives basert på befaring samt eksisterende kunnskap, herunder «Kartlagte friluftslivsområder», «statlig sikrede friluftslivsområder» og «friluftslivets ferdselsårer» og turruter som finnes i Naturbase, Turrutebasen, UT.no med mer.
- For områder hvor det ikke er gjort kartlegging av friluftsliv, eller eksisterende kartlegginger er utdaterte eller mangelfulle, skal det vurderes om området er av betydning for friluftsliv og om tiltaket kan påvirke friluftslivet i vesentlig grad. Hvis dette er tilfellet, skal det gjennomføres kartlegging/supplerende kartlegging etter gjeldende metodikk.
- Det skal tas kontakt med berørte fylkeskommuner og kommuner og relevante lokale og regionale friluftslivsorganisasjoner og turlag og lokalkjente for innhenting av informasjon.
- Berørte kommuner skal kontaktes for å velge representative fotostandpunkt for visualiseringer av tiltaket som berører særlig viktige friluftslivsområder.
- Friluftslivsområder, ferdselsårer og viktige utsiktspunkt skal vises i kart sammen med det planlagte tiltaket. Det skal også utarbeides verdikart.
- Utredning for friluftsliv skal også bygge på informasjon fra relevante temautredninger som har betydning for friluftslivsopplevelser eller -anlegg, herunder for arealbruk, naturmangfold, landskap, kulturminner og kulturmiljø og støy.

Figur 1-2: Viser tiltaksområdet for konsekvensutredning av linjekorridor for spenningsoppgradering 420 kV Sauda–Blåfalli. Tiltaksområdet omfatter områdene fra Sauda transformatorstasjon i sør, til Sengjanuten like sør for Bllåfalli, ved Matre i Kvinnherad kommune.

2 Metode

Formålet med konsekvensutredninger er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir synliggjort i utarbeidelse av planer og tiltak. Forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) (2) fastsetter krav til innhold i en konsekvensutredning.

I henhold til KU-forskriften § 17 skal utredninger følge anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse. I dette kapittelet beskrives metodikken i fagrapporten og fagkompetansen som ligger til grunn.

2.1 Definisjoner og avgrensning

2.1.1 Definisjon av friluftsliv

Friluftsliv er etter Miljødirektoratets tverrsektorielle veileder for konsekvensutredning på klima- og miljøtema M-1941 (3) definert som *«opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelse»*.

Fagtema friluftsliv omfatter iht. veilederen:

- alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv
- områder for ferdsel og opphold i grøntområder inne i byer og tettsteder, som for eksempel parker og andre grønnstrukturer
- områder i byen som gatealleér og grønne havnepromenader

I utgangspunktet regnes ikke opparbeidede områder som gater, torg, allmenninger og promenader som friluftslivsområder. Skillet mellom friluftsliv og rekreasjon i grå areal i byer og tettsted kan imidlertid være glidende. For eksempel kan promenader eller torgplasser med tilrettelagte badeplasser regnes som et friluftslivsområde.

Motorisert ferdsel inngår ikke i tema friluftsliv.

2.1.2 Avgrensning mot andre fagtema

I en konsekvensutredning skal konsekvenser telles kun én gang. Innholdet i fagtema friluftsliv ligger tett på andre fagtema som blir utredet i prosjektet, og beskrivelse av avgrensning mot disse fremgår i dette kapittelet. Avgrensningen er basert på retningslinjer for grensesetting i M-1941, og hva som er ansett som hensiktsmessig i å plassere under fagtema friluftsliv etter dialog med fagutredere for andre fagtema.

Forurensning (støy og luftkvalitet)

Støy og luftkvalitetens påvirkning på og konsekvens for friluftslivsverdier, vurderes under fagtematema friluftsliv. Fagtema støy og luftkvalitet avgrenses til en vurdering av hvordan forurensningen påvirker, og har konsekvens for menneskers helse. KU-metodikken for tema støy er også avgrenset til vurdering av støyfølsom bebyggelse (som definert i Klima- og miljødepartementets retningslinje T-1442 (4)) med tilhørende uteoppholdsarealer, og omfatter ikke støy i friluftslivsområder.

Landskap

Områder benyttet til friluftsliv vil også inngå i landskapet, og vurderes derfor også under tema landskap. Friluftsområdene og stienes betydning for friluftsliv slik som bruksverdi, kvaliteter,

tilrettelegging med mer verdsettes under tema friluftsliv, mens de landskapsmessige verdier vurderes under tema landskap.

Kulturmiljø

Kulturminner som enkeltstående objekter og kulturminner i en større sammenheng som danner kulturmiljøer utredes under tema kulturmiljø. Historiske spor kan ha stor verdi som bruks- og opplevelsesområder for friluftslivet. Utredning for friluftsliv skal kun omtale og verdsette kulturminner eller kulturmiljø som en opplevelseskvalitet. De historiske verdiene hører hjemme under kulturmiljø.

2.2 Metodikk

2.2.1 M-1941

Utredningen for tema friluftsliv er utført etter metodikk beskrevet i M-1941 (3). Den er basert på en standardisert og systematisk prosedyre for å gjøre vurderinger, konklusjoner og anbefalinger mest mulig objektive, forståelige og etterprøvbare. En forkortet versjon av de viktigste trinnene i metoden er gjengitt under. En mer utfyllende beskrivelse er gitt i håndbok M-1941 (3).

Innledningsvis i fagrapporten er planforslaget/tiltaket, nullalternativet og alternativer som skal utredes presentert. Alternativene (inkludert nullalternativet) er gjennom utredningsprosessen sammenlignet og rangert med hensyn til hvilke virkninger de vil få for friluftsliv. Prosedyren for dette starter med etablering av et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og definering av influensområdet og delområder.

2.2.2 Definere influensområde

Influensområdet defineres etter M-1941 som «*det området der midlertidige eller permanente virkninger forventes å kunne opptre, og definerer avgrensningen av konsekvensutredningen*». Influensområdet inkluderer både plan-/tiltaksområdet og områder utenfor plan-/tiltaksområdet, og omfanget vil variere avhengig av den enkelte planen/tiltaket og fagtema. Avgrensning av influensområdet for fagtema friluftsliv defineres i kap. 3.

2.2.3 Teoretisk synlighetskart

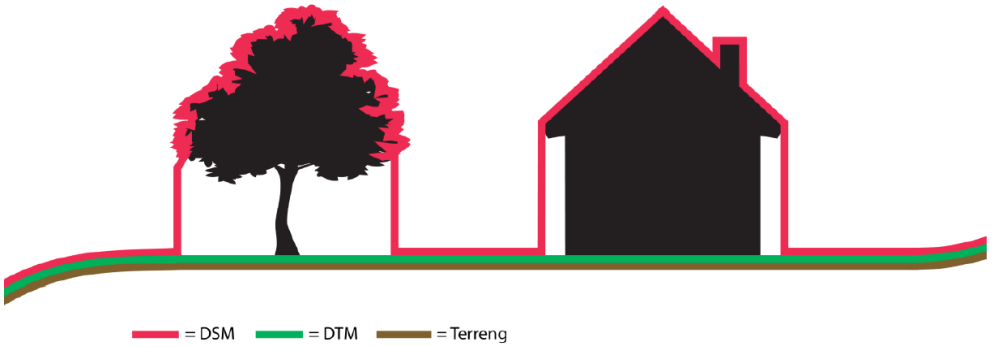
Det er utarbeidet teoretiske synlighetskart for traséalternativene. Synlighetskartene er basert på DOM-data (overflatemodell). Det vil si at de tar hensyn til blant annet eksisterende vegetasjon og bebyggelse. Dette viser mer korrekte visuelle virkninger av tiltakene enn et kart basert på DTM-data (terrengmodell), som kun tar hensyn til terrenget (figur 2-1). Enkelte deler av tiltaksområdet vil medføre hogst av trær. Der dette er aktuelt er trærne fjernet i DOM-dataene ved å erstatte områdene med DTM-data før det er utarbeidet teoretiske synlighetskart, for å få et mest riktig resultat.

Der det er vegetasjon i modellen vil det skjerme for synligheten som det vil gjøre i virkeligheten. Men i områder med skog kan det vises synlighet som egentlig er fra toppen av trærne der ingen (normalt) oppholder seg. I modellen vil det som defineres som vegetasjon også blokkere synligheten fullstendig selv om man i realiteten vil kunne se noe gjennom den. Dette er usikkerheter/feilkilder i synlighetskartene.

Øyehøyde i de teoretiske synlighetsanalysene er satt til 160 cm over terreng. Det som er synlig vil avhenge av fysiske hindre, som trær og bygg og om man ser oppover eller nedover mot tiltaket.

Merk at 100 % synlighet ikke betyr at man ser 100 % av tiltaket. Det betyr at man ser opp mot 100 % av punktene som er lagt inn i analysen, som er de høyeste punktene på anlegget (toppen av mastene).

Når det gjelder avgrensning av synlighet per mast er denne satt til 4 km (visuelt influensområde), selv om masten i prinsippet *kan* være synlig utenfor denne sonen.

Figur 2-1: Illustrasjonen viser forskjellen mellom overflatemodell (DOM (her DSM)) og terrengmodell (DTM), og hvordan DOM-scanningen oppfatter de ulike elementene (5).

2.2.4 Inndeling av delområder

Influensområdet er delt inn i delområder basert på eksisterende og innhentet kunnskap om friluftslivet i området. Inndeling i delområder er gjort i henhold til områdetypene som er definert i veileder M98 (6), og som går igjen i M-1941, se tabell 2-1 under. Store eller viktige ferdselsårer er definert som egne delområder.

Tabell 2-1: Områdetyper for friluftslivsområder. Alle kategorier hentet fra veileder M98 (6) (kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder).

Områdetype	Beskrivelse
Blå-/grønnstruktur	En del av det "myke" transportsystemet og viktige forbindelseslinjer som knytter sammen boligområder og de mest brukte og egnede friluftslivsområdene. Korridorene skal ha et blå/grønt hovedpreg.
Leke- og rekreasjonsområde	Lekeplasser, ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskogen, badestrender, offentlig sikrede områder, parker og lignende som er mindre enn 200 dekar.
Nærturterreng	Vegetasjonskledde områder på mer enn 200 dekar. Områdene skal være tilknyttet byggeområder som f.eks. boligområder, skoler og barnehager, og ligge i gangavstand fra disse. De er vanligvis naturlig avgrenset av bebyggelse eller dyrket mark.
Marka	Omfatter noen av de viktigste områdene for friluftsliv i kommunen og/eller regionen. Grenser som regel direkte opp mot byer/ tettsteder og har direkte adkomst herfra.
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Områder langs kyst, innsjøer og vassdrag med muligheter for allment friluftsliv.
Friluftsliv i jordbrukslandskap	Områder der man etter friluftslovens bestemmelser kan ferdes i den tid marken er frosset eller snølagt (ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober). Jf. friluftsloven. Kategorien rommer også stier, driftsveger, skiløyper i jordbruksområder.
Utfartsområde	Store og små dagsturområder som ligger utenfor den umiddelbare nærhet til byer/tettsteder. Ofte egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det lokalt ikke finnes alternative områder til.
Store turområder med tilrettelegging	Dekker de nasjonalt viktigste fjell-, skog- og heiområdene med tilrettelegging i form av merket sti- og løypenett med tilhørende overnattingssteder.
Store turområder uten tilrettelegging	Store områder eller systemer av delområder som er "inngrepsfrie".
Særlige kvalitetsområder	Landskap, natur- eller kulturmiljø som har helt spesielle opplevelseskvaliteter eller som har spesielt stor symbolverdi.

Andre friluftslivsområder	Områder av betydning for friluftslivet, men som ikke lar seg plassere i noen av de øvrige områdetypene.

2.2.5 Verdisetting av delområder

Verdi for hvert delområde er vurdert ut fra verdikriteriene i M-1941 (se tabell 2-2). Alle delområder er verdsatt og fremstilt i verdikart med tilsvarende fargekoder. Delområdene (områdetypene) er verdsatt i sin helhet, dvs. uten differensiering i verdi mellom soner. Ved verdsetting av delområder er verdikriterier som er gitt stor eller svært stor verdi gjort utslagsgivende for total verdi. Allerede verdsatte områder er ikke verdsatt på nytt gjennom konsekvensutredningen.

Tabell 2-2: Verditabell for friluftsliv iht. M-1941 (3).

Verdikriterier	Ubetydelig	Noe	Middels	Stor	Svært stor
Brukerfrekvens	Ikke nevneverdig bruk	Brukes av noen	Brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere	Brukes av mange Flere regionale brukere	Brukes av svært mange Nasjonale brukere
Kvalitet	Få eller ingen **opplevelseskvaliteter** Har i liten grad en **funksjon** som adkomstsone eller sammenheng	Noen natur- eller kulturhistoriske **opplevelseskvaliteter** Har begrenset **funksjon** som adkomstsone/ sammenheng Begrenset størrelse/ **utstrekning**	Flere natur- eller kulturhistoriske **opplevelseskvaliteter** Har i noen grad en **funksjon** som adkomstsone eller sammenheng **Noe tilrettelagt** for spesielle aktiviteter eller grupper Godt **lydmiljø** Tilstrekkelig **utstrekning** for å utøve de ønskede aktivitetene	Mange natur- eller kulturhistoriske **opplevelseskvaliteter** Har en viktig **funksjon** (sammenheng/ adkomst/ parkering) **Godt egnet** for en eller flere enkelt-aktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til **Godt tilrettelagt** for spesielle aktiviteter eller grupper Godt **lydmiljø** Stor nok **utstrekning** for å utøve de ønskede aktivitetene	Svært mange natur- eller kulturhistoriske **opplevelseskvaliteter** Har en svært viktig **funksjon** (sammenheng/ adkomst/ parkering) **Spesielt godt egnet** for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til **Svært godt tilrettelagt** for spesielle aktiviteter eller grupper Godt **lydmiljø** Svært stor utstrekning
Betydning	Har ikke **symbolverdi** Ikke brukt/egnet i **undervisnings-sammenheng**	Har noe **symbolverdi** i lokal sammenheng I liten grad brukt/egnet i **undervisnings-sammenheng** Brukes av personer i nærområdet/ bydelen	Har en spesiell **symbolverdi** i regional sammenheng Egnet/noe brukt i **undervisnings-sammenheng** Brukes av personer fra hele kommunen	Har en spesiell **symbolverdi** i regional/nasjonal sammenheng Godt egnet/mye brukt i **undervisningssammenheng** Brukes av personer fra regionen	Har en spesiell **symbolverdi** i nasjonal sammenheng Svært godt egnet/ svært mye brukt i **undervisnings-sammenheng** Brukes av personer fra hele Norge
Bymarker					Alltid svært stor verdi

2.2.6 Vurdering av påvirkning for delområder

Påvirkning for hvert delområde er vurdert innenfor fem kategorier, og gradert etter en femdelt skala fra forbedret til sterkt forringet (se tabell 2-3).

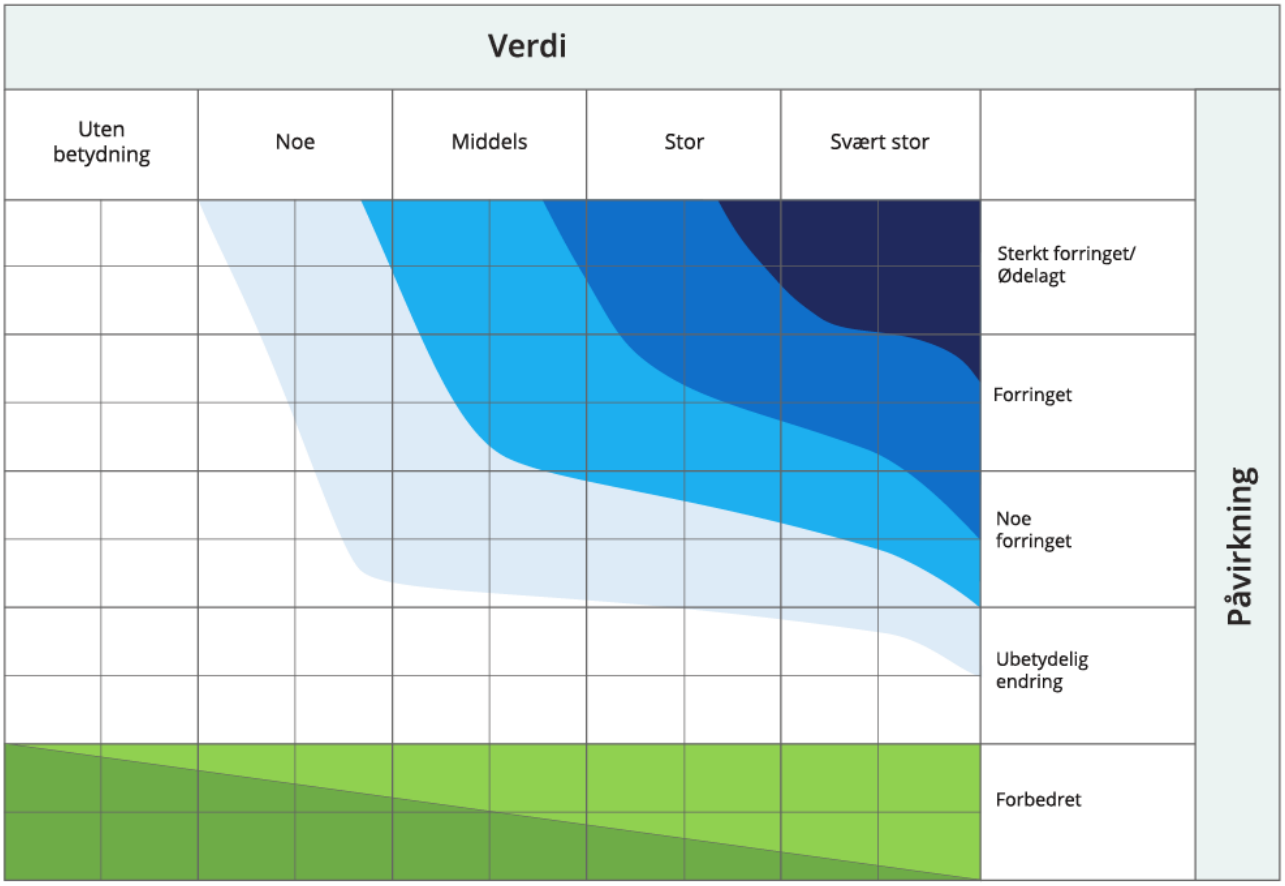
Hvordan visuelle virkninger påvirker attraktiviteten til et område vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Vektlegging av visuelle virkninger i ulike områder vurderes etter veiledning i M-1941. Det er også gjort en skjønnsmessig vurdering av hvordan utbyggingen kan forsterke virkningen av klimaendringene på friluftsområdet.

Tabell 2-3: Påvirkningstabell for friluftsliv iht. M-1941. Tabellen viser kriterier for å vurdere påvirkning på friluftslivet. For hver påvirkningsgrad er det tilstrekkelig at ett kulepunkt oppfylles (3).

Kriterium	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/ visuelle endringer	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal	Ingen eller liten reduksjon i areal	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner
Tilgjengelig-het	Bedre tilgjengelighet: bedre adkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet	Ingen eller lite redusert tilgjengelighet	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etableres i eller ved området	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning)	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning)	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning)
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges	Funksjon uendret	Funksjon endres i negativ retning	Redusert funksjon	Dagens funksjon forsvinner
Friluftslivets ferdselsårer	Ferdselsårer forbedres	Ingen eller liten omlegging av ferdselsårer	Ferdselsårer blir lengre (noe omveg)	Ferdselsårer blir vesentlig lenger (omveg)	Ferdselsårer blir brutt

2.2.7 Vurdering av konsekvensgrad for delområder

Konsekvensgrad for delområdene fremkommer ved å sammenstille verdivurderingen med vurderingen av tiltakets påvirkning i en konsekvensvifte (figur 2-2). Konsekvensen for hvert delområde er gradert fra *stor/svært stor positiv konsekvens* (3/4+) til *svært stor negativ konsekvens* (4-) (tabell 2-4). Konsekvensgrad for delområdene tas med videre i vurdering av konsekvens av alternativer.

Figur 2-2: Konsekvensvifte iht. M-1941 (3)

Tabell 2-4: Skala og veiledning for konsekvenssetting i delområder iht. M-1941 (3)

Skala	Forklaring
Svært stor negativ konsekvens (4-)	Den mest alvorlige konsekvensgraden som kan oppnås for delområdet. Brukes kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
Stor negativ konsekvens (3-)	Stor negativ konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften.
Middels negativ konsekvens (2-)	Middels negativ konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften.
Noe negativ konsekvens (1-)	Noe negativ konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften.
Ubetydelig konsekvens (0)	Ingen eller ubetydelig konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften.
Noe/middels positiv konsekvens (1/2+)	Noe/middels positiv konsekvensgrad for delområdet iht. konsekvensviften
Stor/svært stor positiv konsekvens (3/4+)	Stor/svært stor positiv konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften. Brukes i hovedsak der områder med

	ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

2.2.8 Vurdering av konsekvens for alternativer

Vurdering av **konsekvens av alternativer** og **rangering av alternativer** utgjør trinn 2 av konsekvensutredningen (kap. 6). Samlet konsekvens av hvert alternativ er bestemt gjennom en sammenstilling av konsekvensgrad for delområdene.

Konsekvensen av hvert alternativ er gradert fra *stor positiv konsekvens* til *kritisk negativ konsekvens* etter kriteriene i M-1941 (tabell 2-5). Høye negative konsekvensgrader vil bety at planen/tiltaket kan være i konflikt med nasjonale og vesentlige regionale interesser for klima- og miljø, og kan være grunnlag for innsigelse (7).

Etter en samlet vurdering av alternativene, er alternativene rangert fra best (1) til verst med hensyn til hva som gir minst negative konsekvenser, ev. størst positive konsekvenser for friluftslivet. Det er anledning til å rangere flere alternativer likt, dersom de er gitt lik konsekvens. Samlet vurdering og rangering av alternativer er begrunnet.

I fagrapporten er det også gjort greie for indirekte virkninger av planen/tiltaket, usikkerhet i konsekvensutredningen, midlertidige virkninger og vurderinger av skadebegrensende tiltak. Skadebegrensende tiltak som er sikret gjennom plankart og bestemmelser i plan eller som er innarbeidet i det omsøkte tiltaket presenteres i tiltaksbeskrivelsen (kap. 3.4), og er inkluderte i vurdering av konsekvensgrad. Andre skadebegrensende tiltak presenteres avslutningsvis i rapporten (kap. 6.2).

Tabell 2-5: Kriterier for vurdering av samlet konsekvens for friluftsliv (3).

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører kritisk skade på friluftslivet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. • Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4-).
Svært stor negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig friluftsliv. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. • Overvekt av delområder med stor negativ konsekvens (3-). • Ett eller flere delområder med svært stor negativ konsekvens (4-).
Stor negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører stor negativ konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. • Overvekt av delområder med middels negativ konsekvens (2-). • Flere delområder med stor negativ konsekvens (3-). • Ett delområde kan ha svært stor negativ konsekvens (4-).
Middels negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører middels negativ konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. • Overvekt av delområder med noe negativ konsekvens (1-). • Flere delområder med middels negativ konsekvens (2-). • Et par delområder kan ha stor negativ konsekvens (3-). • Ingen delområder med svært stor negativ konsekvens (4-).
Noe negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører noe negativ konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. Lite konflikt med friluftsliv innenfor influensområdet. • Overvekt av delområder med noe negativ (1-) eller ubetydelig (0) konsekvens • Et par delområder kan ha middels negativ konsekvens (2-) • Ingen delområder med svært stor (4-) eller stor (3-) negativ konsekvens.
Ubetydelig konsekvens	Planen/tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for friluftslivet i nullalternativet. • Overvekt av delområder med ubetydelig konsekvens (0). • Ett delområde kan ha noe negativ konsekvens (1-). • Ingen delområder med svært stor (4-), stor (3-) eller middels (2-) negativ konsekvens.
Positiv konsekvens	Benyttes der delområder som er gitt ubetydelig eller noe verdi får noe eller betydelig verdiøkning som følge av tiltaket. Planen/tiltaket er en forbedring for friluftslivet • Overvekt av delområder med noe (1+) eller middels (2+) positiv konsekvens • Ingen områder med svært stor (4-), stor (3-) eller middels (2-) konsekvens. • Delområder med noe negativ konsekvens (1-) oppveies klart av områdene med noe (1+) eller middels (2+) positiv konsekvens.
Stor positiv konsekvens	Benyttes der delområder som er gitt ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Planen/tiltaket er en stor forbedring for friluftslivet. • Overvekt av delområder med stor (3+) eller svært stor (4+) positiv konsekvens. • Ingen områder med svært stor (4-), stor (3-) eller middels (2-) negativ konsekvens • Delområder med noe negativ konsekvens (1-) oppveies klart av områdene med stor (3+) eller svært stor (4+) positiv konsekvens

2.3 Personell

Utredningen er utført av Multiconsult av landskapsarkitekten Amund Hareland. Han har også utført feltbefaring. Utredningen er gjort i tråd med utredningsprogrammet i meldingen for prosjektet, og beskriver friluftsliv i influensområdet og hvordan tiltaket vil påvirke dette.

2.4 Tilleggsvirkninger som følge av fremtidig spenningsoppgradering (420 kV) av Sauda Gismarvik 1 og 2

Det finnes ingen nasjonal metodikk for vurdering av tilleggsvirkninger iht. krav angitt i utrednings-programmet. For å sikre en systematisk og etterprøvbar tilnærming, er det valgt en trinnvis vurdering basert på «bestillingen» i utredningsprogrammet, se under. Det er satt opp to skalaer som kategoriserer 1) negative tilleggsvirkninger og 2) endret konsekvensgrad som følge av de ulike traséalternativene for ny 420 kV Sauda–Gismarvik, se tabell 2-6 og tabell 2-7 under. For ny 420 kV Sauda–Gismarvik skal det vurderes tre alternative traseer, hhv. 1.0, 2.0, 3.0 samt en variant, se figur 2-3.

Vi har valgt følgende fremgangsmåte for vurdering av tilleggsvirkninger:

Trinn 1: Vurdere tilleggsvirkninger og påvirkning på konsekvensgrad per fagtema.

i. *Vurdere nivå av tilleggsvirkninger for hvert enkelt fagtema gitt ulike traséalternativer for Sauda–Gismarvik 1og 2.*

ii. *Vurdere i hvilken grad de ulike traséalternativene for Sauda–Gismarvik 1 og 2 vil endre samlet konsekvens for ny 420 kV Sauda–Blåfalli for det enkelte fagtemaet.*

Trinn 2: Sammenstille nivå av tilleggsvirkninger for alle fagtemaer og vurdere i hvilken grad dette påvirker samla konsekvensgrad (foretas i KU hovedrapport).

Skalaene som er satt opp er firedelt, og basert på «trafikklysmodell» og bruk av faglig skjønn. Nivåene på påvirkning vurderes med utgangspunkt i M-1941, både for vurdering av de enkelte fagtema, og for sammenstilling av alle fagtemaene.

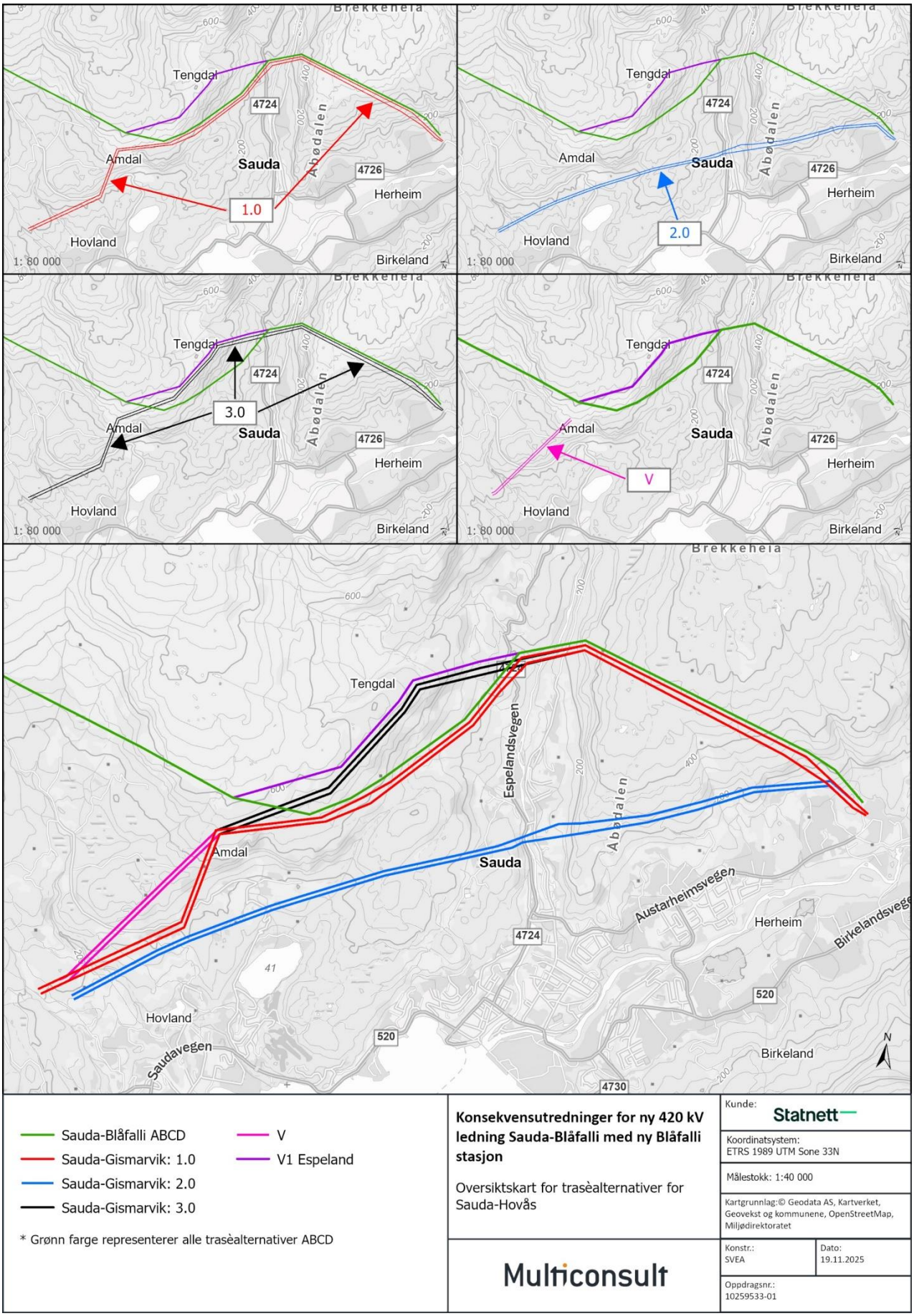
Vurderingene er ikke å anse som en forenklet konsekvensutredning av nye linjer fra Sauda til Gismarvik. Vurderingene er kun knyttet til hvordan fremføring av to ekstra 420 kV ledninger fra Sauda til Hovås vil påvirke konsekvensene for Sauda–Blåfalli-linja, og da på delområdenivå. Eventuelle positive virkninger av fremtidig riving av eksisterende linjer på strekningen Sauda–Gismarvik er følgelig ikke inkludert i vurderingene.

Tabell 2-6: Skala for vurdering av tilleggsvirkninger for ny 420 kV Sauda–Blåfalli som følge av ny 420 kV Sauda–Gismarvik.

Store negative tilleggsvirkninger	En del negative tilleggsvirkninger	Noe negative tilleggsvirkninger	Likt

Tabell 2-7: Skala for vurdering av grad av endret konsekvensgrad for Sauda–Blåfalli som følge av ny 420 kV Sauda–Gismarvik.

Konsekvensgrad forverres med to nivåer eller mer	Konsekvensgrad forverres med ett nivå	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Likt

Figur 2-3: Traséalternativer for første del av strekningen av ny 420 kV ledning Sauda–Gismarvik vist sammen med utredet alternativer for ny 420 kV ledning fra Sauda–Blåfalli.

3 Tiltaksbeskrivelse og alternativer

3.1 Nullalternativ

Nullalternativet omfatter nødvendig vedlikehold for å opprettholde fortsatt sikker drift i eksisterende anlegg, samt 1:1 utskiftning av komponenter ved endt levetid for disse. Oppgraderingen av Blåfalli stasjon er nødvendig som følge av behovet for oppgradering av linjenettet til 420 kV spenning. Nullalternativet ansees derfor ikke som et realistisk alternativ.

Tiltak og vedtatte planer som inngår i nullalternativet er nærmere beskrevet i KU-hovedrapporten (8).

3.2 Alternativer som utredes

Tiltaket som konsekvensutredes er fire gjennomgående traséalternativ for ny 420 kV luftledning mellom Sauda transformatorstasjon og Sengjanuten like sør for Blåfalli stasjon. Alternativene er omtalt som alternativ A, B, C og D, se figur 3-1.

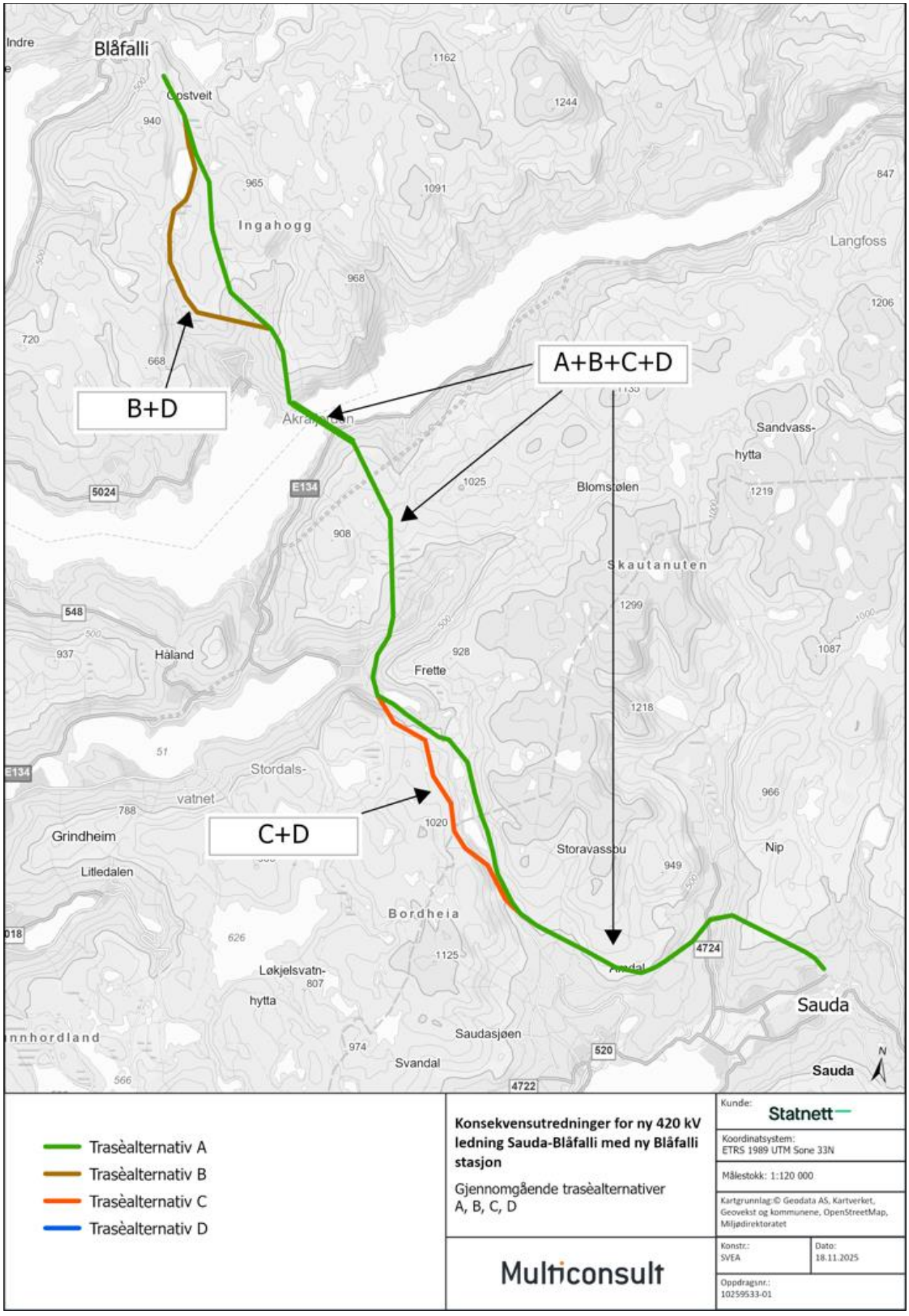
De fire korridorene sammenfaller i sin helhet på to delstrekninger: mellom Sauda og Nordstøldalen og mellom Frette og Åkra, og går i to ulike løp på delstrekningene mellom Nordstøldalen og Frette og mellom Åkra og Sengjanuten. Kombinasjonsmulighetene gir til sammen fire gjennomgående korridoralternativer.

Det er i tillegg gjort vurderinger av varianter for linjeføring på fire korte delstrekk; ved Espeland (Sauda kommune) (V1), Hellaugvatnet (Etne kommune) (V2), fjordkryssing over Åkrafjorden (Etne og Kvinnherad kommuner) (V3) og ved Bergstølvannet (Kvinnherad kommune) (V4), se figur 3-2.

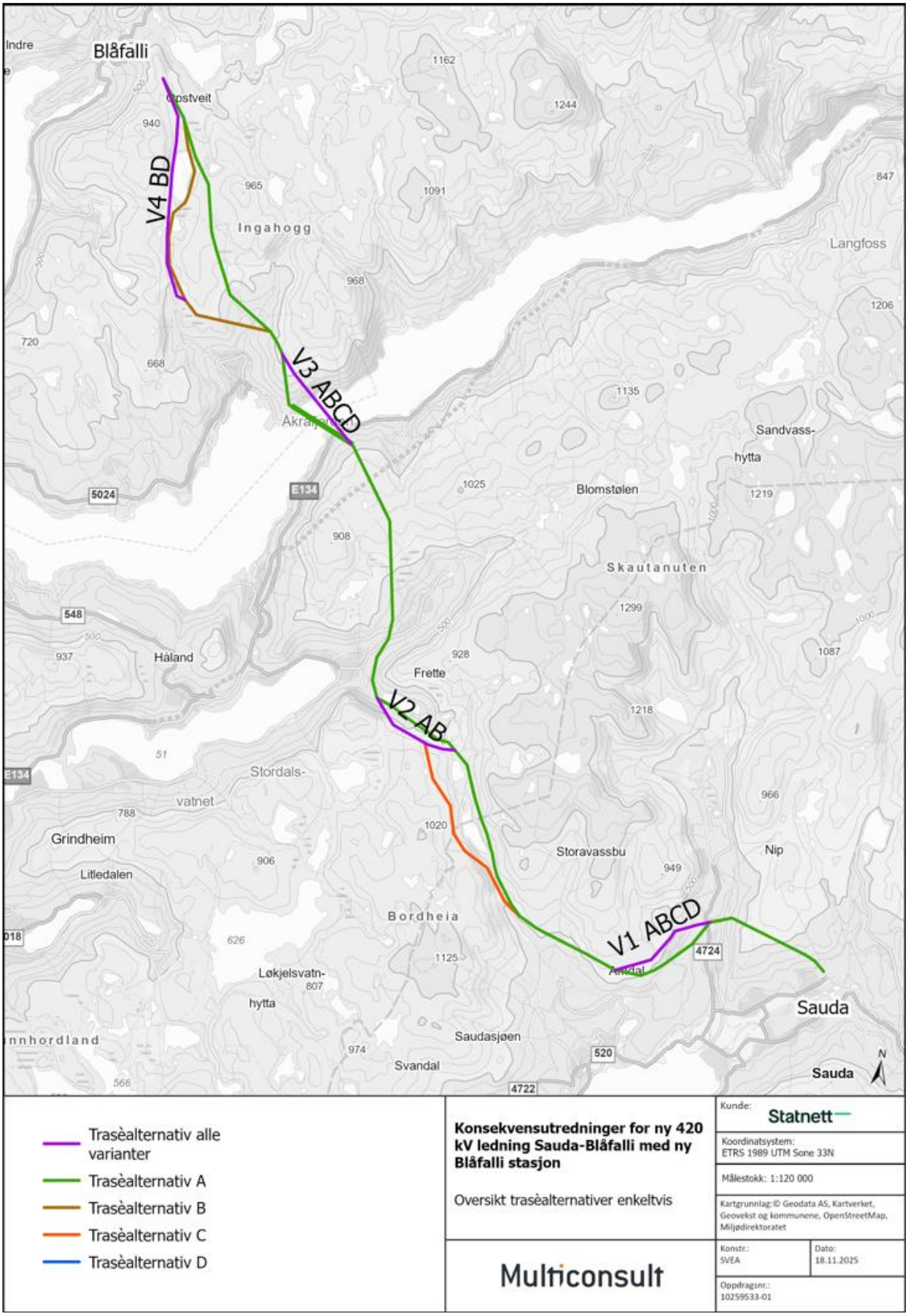
Atkomst til tiltaksområdet krever noe ulik grad av etablering av riggområder og anleggsveier. Flere steder vil det være aktuelt å benytte seg av eksisterende veinett, men det blir også nødvendig å anlegge nye adkomstveier. De fleste av disse vil være midlertidige.

Eksisterende 300 kV mellom Sauda transformatorstasjon og Blåfalli koblingsstasjon skal rives når ny 420 kV ledning er spenningssatt. Rivingen inngår i tiltaket som del av utredningsgrunnlaget.

Se KU-hovedrapport for detaljert beskrivelse av tiltaket, jf. over. Mastetyper, fundamentering av master, ryddebelte, byggeforbudssoner, transportløsninger i anleggsfasen, samt riving og omlegging av eksisterende anlegg er også beskrevet i KU-hovedrapport.

Figur 3-1: Lokalisering av de 4 gjennomgående korridorene som utredes for ny 420 kV ledning Sauda-Blåfalli. Korridorene er betegnet A, B, C og D.

Figur 3-2: Lokalisering av de fire variantene som sammenliknes med en eller flere hovedkorridorer (A, B, C, og/eller D) på deler av strekningen Sauda–Sengjanuten. Variantene er betegnet V1, V2, V3 og V4.

3.3 Tiltaksbeskrivelse fagspesifikk

For foreliggende fagutredning er følgende deler av tiltaket av særskilt relevans for vurdering av påvirkning og konsekvens: luftledning, master og fjordkryssing. Detaljene for disse delene av tiltaket er derfor gjengitt mer detaljert under.

Luftledning

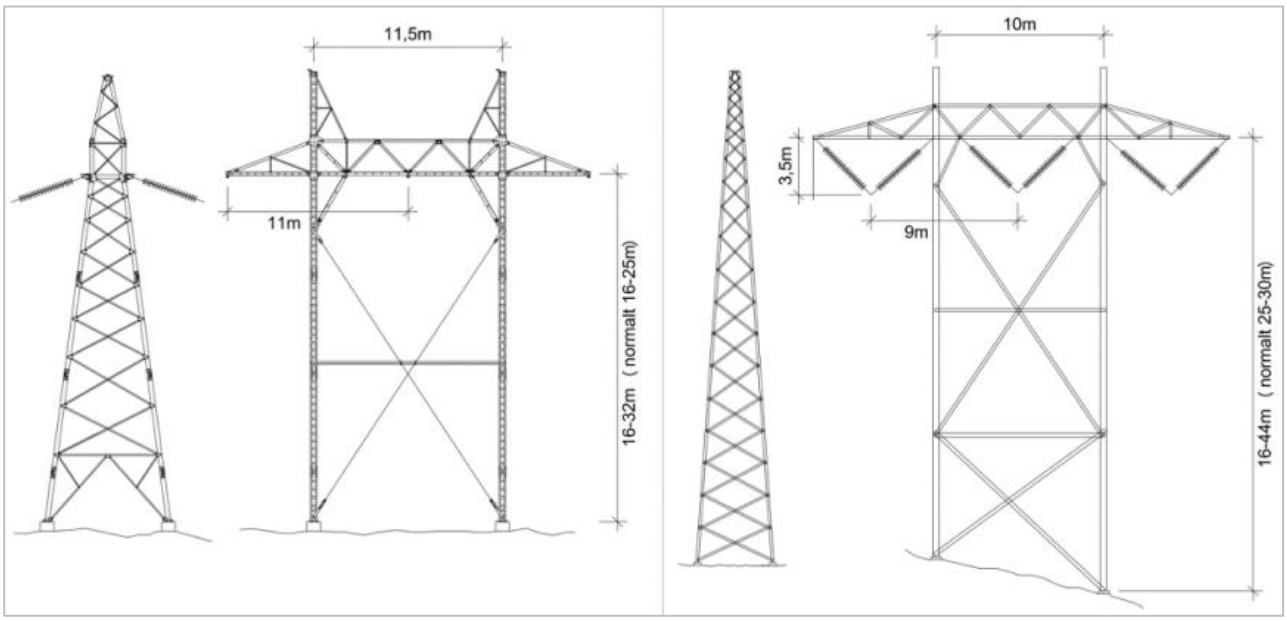
Ledningen bygges som duplex 420 kV. Det innebærer to liner per fase, i alt seks liner, og to toppliner.

Master

Det er prosjektert mastepunkt for alle traséalternativene. Mest aktuell mastetype for dette prosjektet er Statnetts standard selvbærende portalmast med innvendig bardunering (figur 3-3). Gjennomsnittlig høyde opp til underkant av travers er ca. 25-45 meter, avhengig av terrenget. Traversen er den horisontale delen i toppen av masten som isolatorkjedene henges i.

Forankringsmaster er noe lavere og kraftigere enn bæremaster. I gjennomsnitt vil rundt hver fjerde mast være en forankringsmast.

Ca. tolv spenn vil bli merkepliktige. Spenn over Åkrafjorden og spenn over Åbødalen vil utløse krav til lysmerking.

Figur 3-3: Illustrasjon av Statnetts standard innvendig bardunerte stålmast. Skissen til venstre viser forankringsmast og skissen til høyre viser bæremat.

Fjordkryssing

Ved kryssing av Åkrafjorden blir det spennbukker som kan bli opptil 30 meter høye inkludert toppspir, med ca. 20 meter til fasefestet, og ca. 10 meter toppspir (se figur 3-4). Utformingen blir tilnærmet lik spennbukkene på dagens spenn. Disse vil bli malt røde og hvite som luftfartshinder.

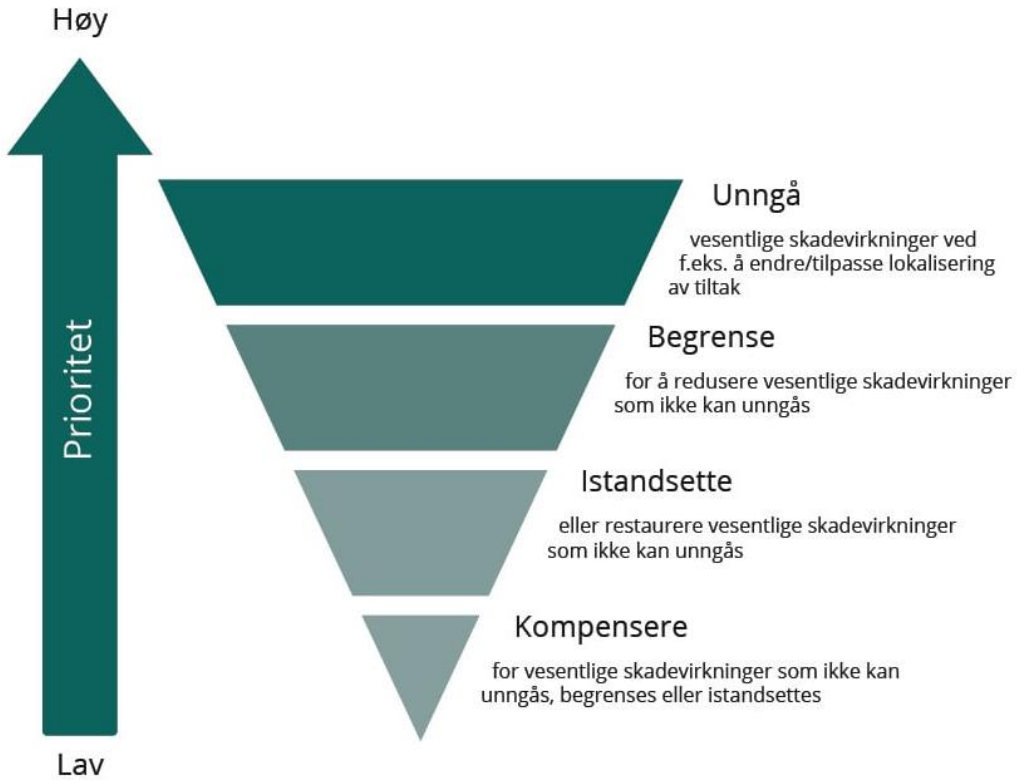

Figur 3-4: Aktuell spennbukk med fundamenter for ny fjordkryssing Åkrafjorden. Feste av line skjer midt i spennmasta. Foto: Statnett.

3.4 Skadebegrensende tiltak i plan

Forskrift om konsekvensutredninger setter krav til hvordan forebygge skadevirkninger av et tiltak. Jamfør § 23 skal konsekvensutredningen *«beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og hvis mulig kompenseres for vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn både i bygge- og driftsfasen»*. Det er en forutsetning at de skadebegrensende tiltakene som presenteres er *relevante* og *realistiske* jf. § 19. Tiltakshierarkiet (9), vist i figur 3-5, skal ligge til grunn ved vurdering av skadebegrensende tiltak.

I tiltaksbeskrivelsen omtales tiltak som inngår i planene som Statnett søker konsesjon for. Disse er inkludert i vurderingen av konsekvensgraden. Omsøkt tiltak, med ulike traséalternativer og utredninger av disse, er et resultat av en omfattende optimaliseringsprosess, hvor et betydelig antall alternativer og varianter ble vurdert opp mot hverandre med sikte på å synliggjøre mulig påvirkning på miljø og samfunn. Dette betyr at en rekke skadebegrensende tilpasninger er implementert i tiltaket slik det er omsøkt, for eksempel justert linjeføring, optimalisering av mastepunkter, justert mastehøyde m.m.

Figur 3-5: Tiltakshierarkiet. Først og fremst skal man unngå skadevirkninger for miljø og klima. Der det ikke er mulig skal man begrense skaden, deretter istandsette arealer. Kompensasjon er siste utvei (3)

Ytterligere foreslåtte skadereduserende tiltak er nærmere beskrevet i denne rapporten.

En kritisk gjennomgang av behovet for ryddebelter ut fra stedlig vegetasjonshøyde, sett i forhold til linjehøyden, vil redusere negative virkninger betydelig for flere av utredningstemaene. Tiltak som omfatter skånsom og stedstilpasset hogst i ryddebeltene, med redusert omfang der det er spesielle naturverdier, vurderes som mulig å innarbeide i planene, uten at det gir vesentlige merkostnader. Det samme gjelder ved behov for skånsomt terreng- og anleggsarbeid som krever spesielle maskiner eller geonett for å begrense skade på vegetasjon.

3.5 Influensområdet

I M-1941 (10) *er influensområdet for friluftsliv beskrevet på følgende måte:*

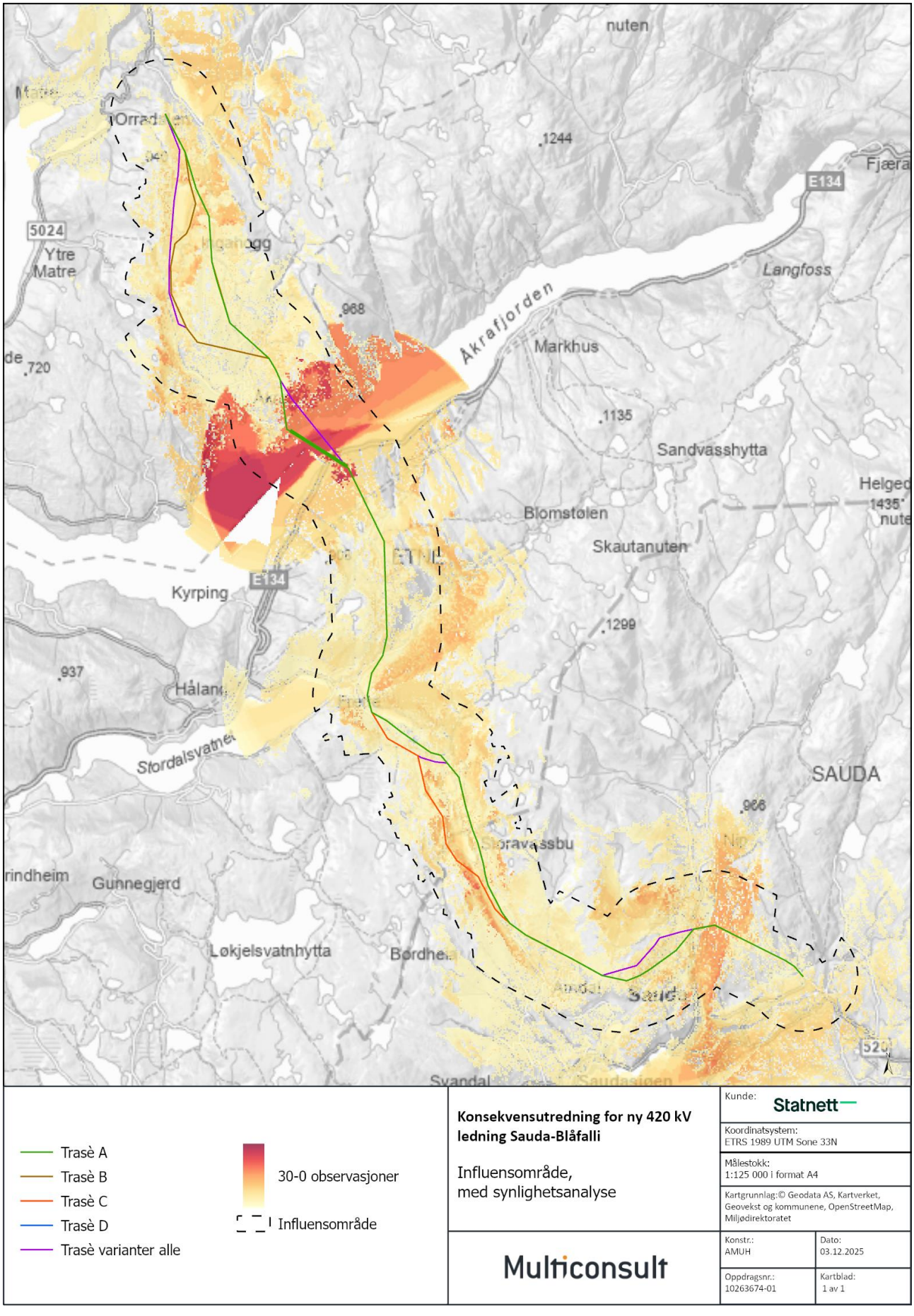
> *Influensområdet er det området der midlertidige eller permanente virkninger forventes å kunne opptre. Influensområdet er både:*
>
> - *plan- eller tiltaksområdet*
> - *områder utenfor plan- eller tiltaksområdet som kan bli påvirket av planen eller tiltaket. Med påvirkning menes også visuelle virkninger som er av et slikt omfang at det vil påvirke friluftslivsområdets attraktivitet.*

Kraftledninger vil være synlig på lange avstander, men ha relativt lite fysisk fotavtrykk (tiltaksområdet er lite). I hovedsak vil tiltaket påvirke friluftsliv med endret attraktivitet grunnet visuelle virkninger. Influensområdet strekke seg derfor et godt stykke utenfor tiltaksområdet.

Synlighetskart er til stor hjelp i avgrensningen av influensområde. Her vises tiltakets synlighet på avstand opp til 4 km. Som kartet viser (figur 3-6) er det flere områder hvor tiltaket vil være synlig i denne avstanden.

Selv om tiltaket er synlig i avstander opp mot/over 4 km vurderes influensområdet likevel å være betydelig mindre siden attraktiviteten til friluftsliv ikke påvirkes i hele det teoretiske synlighetsområdet. Det er lagt til grunn et influensområde som strekker seg som en buffer på 1,5 km ut fra traseen. Utenfor dette vurderes tiltaket å ha liten påvirkning for attraktiviteten til å drive friluftsliv. Vurderingen er basert både på tiltakets størrelse, på skalaen til landskapet og på lokalisering og avstand til annen infrastruktur.

Figur 3-6 viser valgt influensområde for utredningen.

Figur 3-6: Planområdet/tiltaksområdet og influensområdet (utredningsområdet).

4 Kunnskapsgrunnlaget

4.1 Eksisterende kunnskap – oversikt

I dette kapittelet er det gitt en beskrivelse av hvilke datakilder som ligger til grunn for områdebeskrivelsen og verdivurderingen. Det er også gjort en vurdering av hvor godt dette datagrunnlaget er. Desto bedre datagrunnlaget/-kvaliteten er, desto mindre usikkerhet er det knyttet til påvirknings- og konsekvensvurderingene.

Datagrunnlaget blir klassifisert i fire grupper:

Klasse	Beskrivelse
1	Svært godt datagrunnlag
2	Godt datagrunnlag
3	Middels godt datagrunnlag
4	Mindre tilfredsstillende datagrunnlag

Kunnskapsinnhentingen er gjort gjennom innsamling av foreliggende registreringer og kartlegginger, samt supplerende registreringer og befaring. Grunnlaget for vurderingen, herunder også datagrunnlaget, vurderes å være godt (klasse 2).

I utredningen er følgende hovedkilder benyttet:

- Befaring av influensområdet 2024 og 2025. (Se kapittel 4.2 for mer info om feltbefaringen).
- Statlig sikra friluftslivsområder
- Lokalt kartlagt friluftslivsområder etter Miljødirektoratets veileder M98 (6)
- Oversikt over inngrepsfrie områder
- Oversikt over grønnstrukturer i kommuneplaner
- Innspill fra kommuner og lokale foreninger og lag
- Turtilbud i ut.no, kartportalen til Turistforeningen. Det inkluderer sommer- og vinterløyper, hytter, turforslag og turmål.
- Heatmap fra Strava
- Kart og flyfoto, inkl. historiske kart
- 3D-modell av tiltak og omgivelser
- Teoretisk synlighetskart

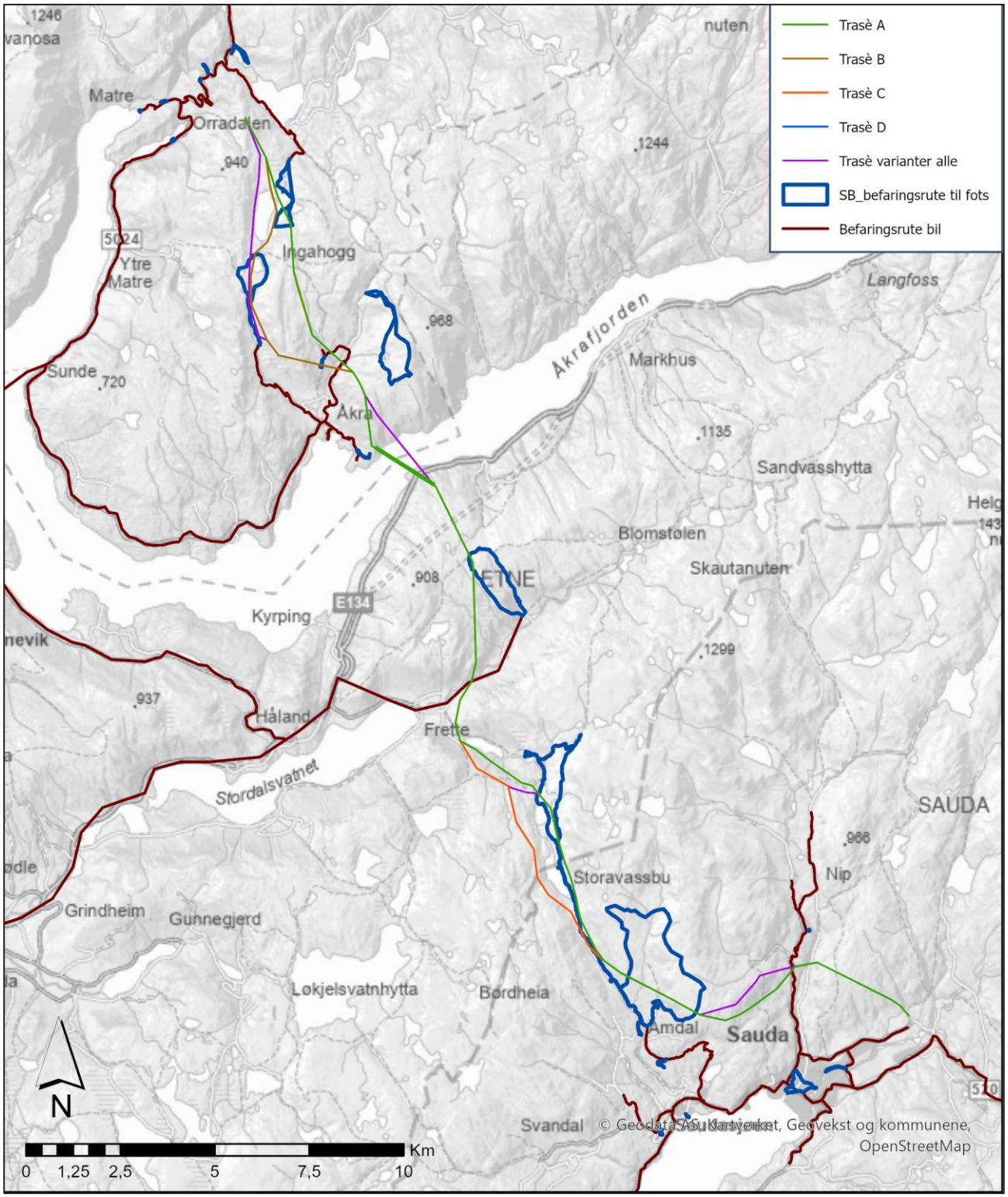
4.2 Befaring

Det er gjennomført befaring av området i flere omganger. Alle befaringene er gjort av Amund Hareland.

- 8. og 9. juli 2024.
- 4. og 5. mai 2025
- 16. august 2025

Figur 4-1 viser hvilke steder som ble kjørt og gått som del av befaringen. Burgunder strek viser strekning som ble kjørt med bil, og blå strek strekning som ble gått. Langs ruten som ble befart med bil var det stopp for å kikke og fotografere utenfor bilen.

På tross av antall dager i felt er utstrekning og terreng så omfattende at det ikke har vært mulig å befare hele influensområdet, men målet var å dekke en representativt del.

Figur 4-1: Befaringsrute. Blå strek viser befaring til fots, mens mørkerød viser befaring i bil.

4.3 Informasjon fra brukere og interesseorganisasjoner i området

Det er tatt kontakt med Sauda, Etne og Kvinnherad kommuner. Det er og tatt direkte kontakt med følgende lokale lag og foreninger:

- Haugesund Turistforening (DNT)
- Sauda Turlag (DNT)

- Friluftsrådet Vest
- Kvinnherad Turlag
- Etne jeger- og fiskerforening
- Sauda jeger og fiskeforening
- Haugesund og Omegn Jeger- og fiskeforening
- Vindafjord jakt- og fiskelag
- Kvinnherad jeger og sportsfiskarlag

Flere har ikke svart eller har ikke konkrete informasjon som er relevant for utredningen. Mange av tilbakemeldingene viser til offentlige kartlegginger og databaser. DNT viser til deres årsmelding for tall om overnattinger på hytter. Turforslag er omtalt under kapittel 4.7 og jakt og fiske i kapittel 4.9. Det er mottatt noe konkret informasjon om bruk av områder til friluftsliv, rapporter etc.

Friluftsrådet vest informerer dette for deres lokallag:

- Avdeling Sauda forvalter Nesøyra friluftsområde, samt P-plass/toalett/tursti ved Nordstøldalen og Hovlandsnuten. Det ser ikke ut som Etne eller Kvinnherad forvalter noen anlegg nær foreslåtte tiltak.

Etne kommune trekker frem noen viktige turstrekninger:

- Mye turaktivitet fra Stordalen, bl.a. fra Frette, inn til stølsområde ved Flåtevatnet (følger gammel gardsveg og videre langs DNT-løype på sørvestside av Hellaugvatnet)
- Ferdsel langs Gamle Åkrafjordveien (vinterstengt vei på utsiden av tunnelen på E134). Her går bl.a. et årlig triatlonløp, og det er mye ferdsel både til fots og med sykkel.
- De viser også til IF Klypetussen (https://klypetussen.no/) som er et idrettslag med base i Stordalen som bl.a. er delaktig i en fjellgruppe med turbøker på 30 topper/turmål. Av disse er det flere som gir ferdsel i influensområdet (Heimre Sauanuten, Hellaug og Skredkollen). Det er også en som byttes hvert år, og der har det vært en rekke turmål som ligger i influensområdet, eller med ferdsel gjennom (Litlavatn, Feto, Grønskornuten, Vinjahovda, Løhaugen, Øyskard Krokavatnet, Reinsnuten, Bjødnanuten og Flotevatnet).

Kvinnherad kommune gir følgende innspill angående bruk av områdene i deres kommune:

Fra parkeringsplass på Fjellhaugen er det flere turmål som er regnet blant de mest benyttede i kommunen. Det er et kjerneområde for skiaktivitet. De nevner særlig følgende turmål og turtilbud:

- Dagsturhytta ved Nautavatn (etablert i 2022): turmål med adkomst via nylig utbedret sti på sommeren, og på maskintråkka skiløype vinterstid. Ferdselen i området har økt betydelig etter etablering. Estimert besøkstall er 5-10 tusen årlig.
- Vidare fra dagsturhytta er det nymerka ferdselsåre (2025) til Ingahogg, og maskintråkket skiløype rundt Reikatindane NØ for dagsturhytta. Vannene øst i dette området er attraktive turmål for rekreasjon og fiske.
- Vinterstid har skiløypen til dagsturhytta funksjon som innfallsport til lengre skiturer, videre vest, øst og sør for Nautavatnet.

- Vinter og sommer er det ferdsel gjennom dalføret ved Bergstølssvatnet og sør mot Åkra.
- I lokal kartlegging av friluftslivsområder er området ved Ingahogg (Ingahogg og omegn) gitt verdi som viktig friluftsområde. Endret ferdselsmønster til dagsturhytta, og en klar dreining i topptur-aktiviteten fra skisenteret, gjør at kommunen antar de i dag ville satt verdi svært viktig.
- Det er anlagt en bedre kjørebru for tråkkemaskin, slik at skiløypen «Reikatindane rundt» (øst for Nautevatnet) ikke lengre går over islagt vann, har større regularitet og mer ferdsel.

Fra Fjellhaugen skisenter er det også flere turmål som blir brukt, men som hovudsaklig er uorganisert:

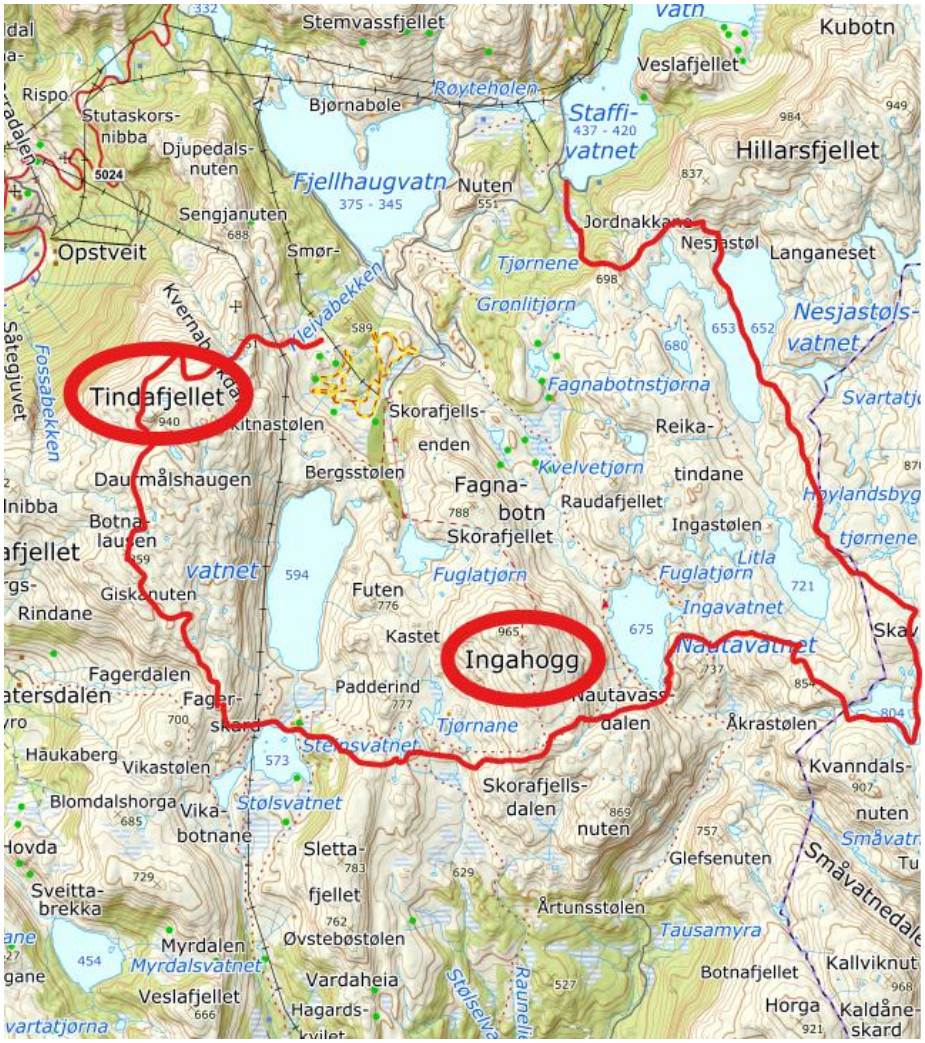
- Ingahogg og generell topptur-ferdsel
- Som følge av klimaendringar gjøres omstillinger i Fjellhaugen skisenter – til større og annen aktivitetsform sommarstid. Dette vil muligens medføre økning i uorganisert og organisert ferdsel i området og i randsonene til skisenteret, som også vil være friluftslivsrettet.
- Bergsstølsvatnet og dalføret mot Åkra

Fra Åkra er det registrerte utfartsområder som også fungerer som viktig nærturterreng for innbyggere, der begge disse turområdene også inviterer til rundturer:

- Bergsstølsvatnet
- Åkrastølen

Kvinnherad Turlag stiller seg bak innspillene fra Kvinnherad kommune og har i tillegg lagt ved kartet under (figur 4-2) som viser en markering (med rød strek og røde sirkler) av områdene som blir mest brukt. De gir også følgende kommentarer:

- Området på vestsiden av Bergstøvatnet er mye brukt, spesielt vinterstid på ski.
- Ingahogg er svært mye brukt som toppturmål, spesielt om vinteren. Turlaget ser det som ekstra viktig å skjerme området Ingahogg så langt det lar seg gjøre, og ikke heve mastene mer i terrenget enn nødvendig.
- Tindafjell er også en populær topp om vinteren.

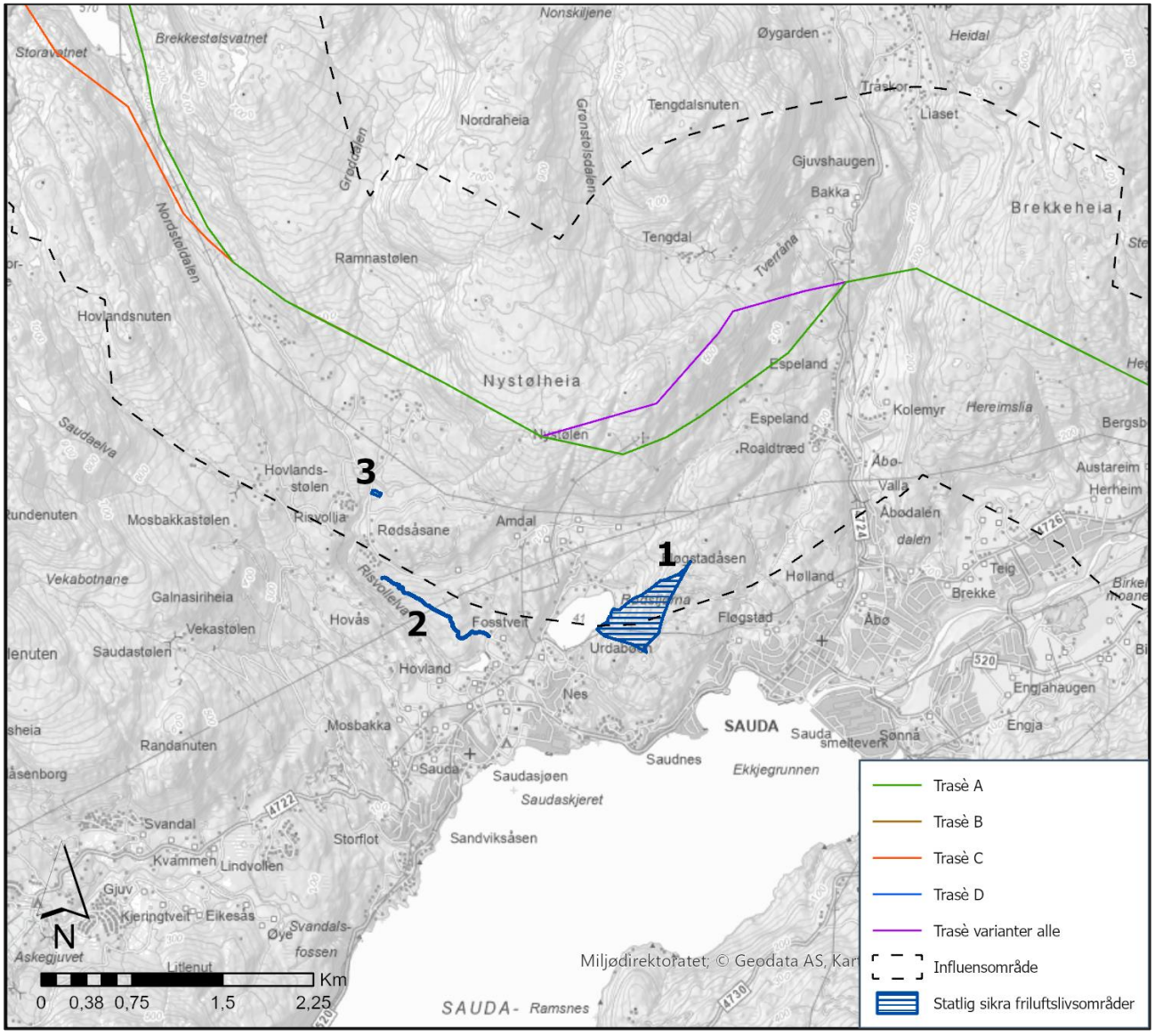
Figur 4-2: Innspill fra Kvinnherad turlag som viser mest brukt naturområde i Kvinnherad. De skriver at: Området er også mykje brukt i sommarsesongen, fotturar i området Ingahogg, Bergstølsvatnet, Vikastøl og den merka turstien mellom Vikastøl, Vasstøl til Fjellhaugen langs Bergstølsvatnet. Det er også merka sti til Futen. Området er fint både sommar og vinter. Planane for Fjellhaugen-området vil nok generera meir heilårs aktivitet og vert eit naturleg utgangspunkt for turar til fots og på ski, fiske og rekreasjon.

4.4 Statlig sikrede friluftsområder

Det er to statlig sikra friluftslivsområder innenfor influensområdet, og et som ligger like utenfor. Alle ligger i Sauda kommune. Tabellen under gir en oversikt over disse tre, og kartet neste side (figur 4-3) viser plassering på kartet.

Tabell 4-1: Oversikt over statlig sikra friluftslivsområder innenfor influensområdet. Informasjonen er hentet fra Naturbase (11).

Nr. på kart	Områdenavn/ ID-nummer	Områdeverdi	Områdebeskrivelse
1	Litlebotnen/ FS00001433	Ikke verdisatt	Stranda til Rødstjerna, mye brukt til badeområde. Området er kupert med en god del fin furuskog. Gangsti gjennom Jeskedalen mot Sauda sentrum.
2	Hovlandsnuten/ FS00010013	Ikke verdisatt	Hovlandsnuten er et av de mest besøkte turmåla i Saudafjellene. For å legge til rette for god og varig tilkomst til turmålet, er det sikret arealer til ny turveg fra Fosstveit til eksisterende kjerreveg øverst i Rivollia, nært Hovlandsstølen. Turvegen går bratt oppover i lia, gjennom blandingsskog og noe beitemark for sau.
3	Nordstøldalen/ FS99000961	Viktig	Parkeringsplass for adkomst til et attraktivt turområde/utfartsområde for hele regionen både sommer og vinter. Inngangsport til Etnefjella med T-merkede løyper og T-hytter. Nær beliggenhet til Hovlandsnuten som er et viktig turmål for mange.

Figur 4-3: Statlig sikra friluftslivsområder.

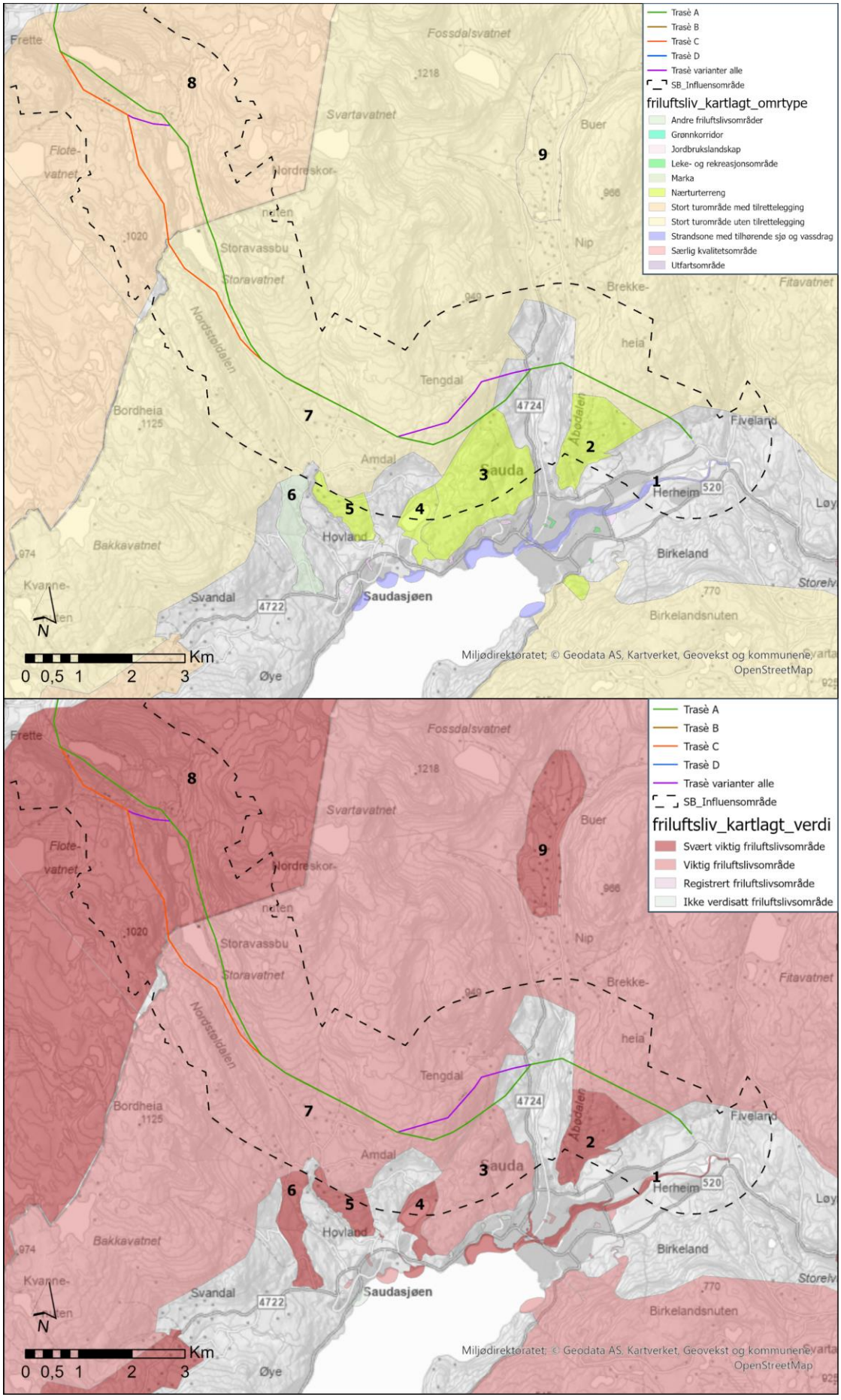
4.5 Kartlagte friluftslivsområder

Det er 46 kartlagte friluftslivsområder som er helt eller delvis innenfor influensområdet. Områdene er kartlagt og verdsatt etter metodikken veileder M98 (6). Kartleggingen i Sauda kommune er gjort i regi av Rogaland fylkeskommune. For Etne og Kvinnherad er kartlegginga gjort i regi av kommunene. I vurdering av delområder (beskrivelse og verdi) vises det ofte til denne kartleggingen, og den omtales da som lokal kartlegging (M98). Det gjøres også en konvertering/oversetting av verdisettingen gjort etter M98, som er firedelt, til den femdelte verdiskalaen som brukes i konsekvensutredningsarbeid. Denne konverteringen gjøres etter oppsett vist i M-1941 (3).

På grunn av omfanget av kartlagte friluftslivsområder som er relevante for utredningen så er presentasjon av disse delt på tre sett med tabeller og kart. På etterfølgende sider kommer først en tabell med informasjon om områdene, og deretter to kart som viser disse områdene (et som viser områdetype og et som viser verdi).

Tabell 4-2: Oversikt over ni sørligste friluftslivsområder kartlagt etter håndbok M98-2013 innenfor influensområdet. Klassifisering og verdisetting er gjengitt fra Naturbase.

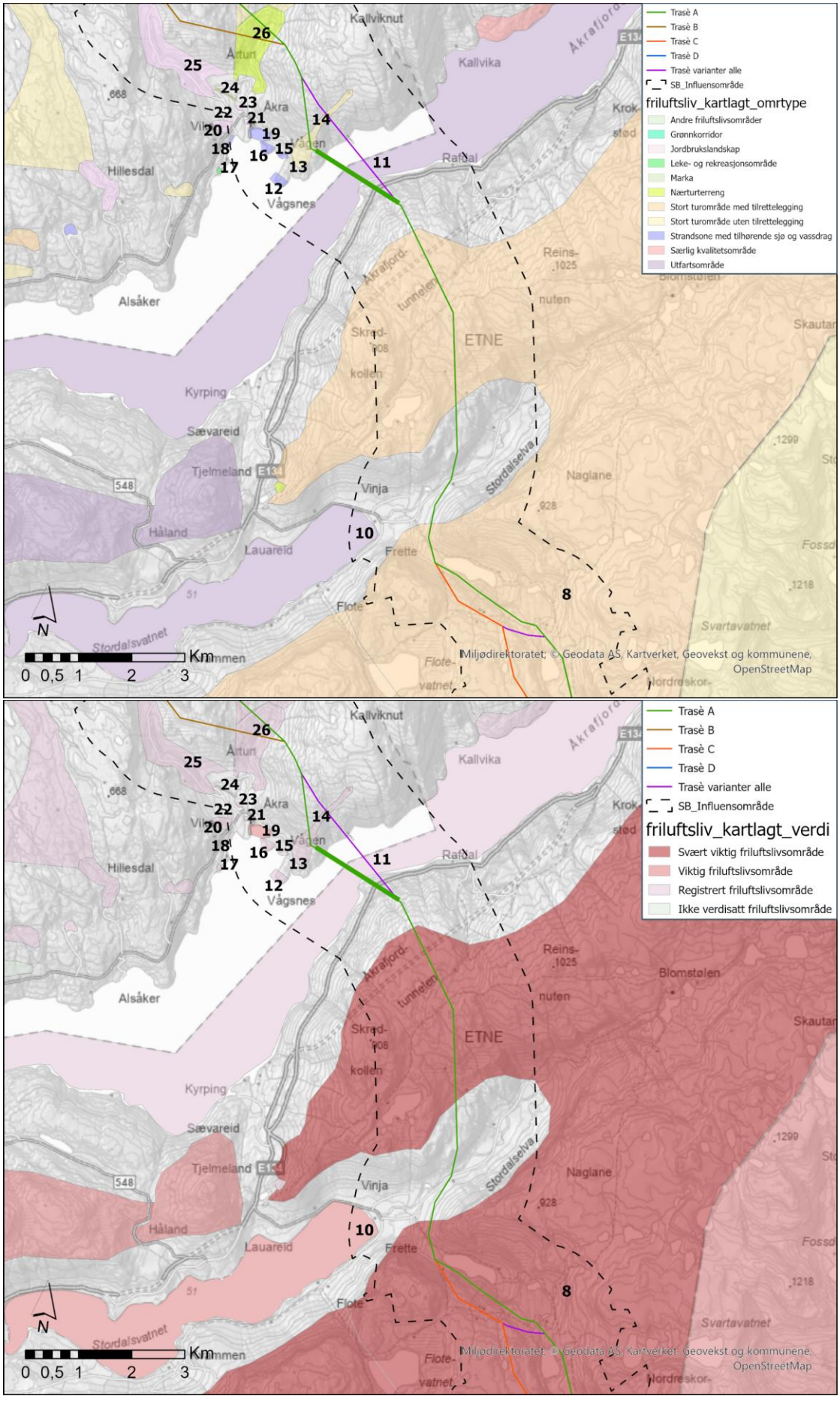
Nr. på kart	Områdenavn/ ID-nummer	Områdetype	Områdeverdi	Områdebeskrivelse
1	Kastfoss – Lona/ FK00034274	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag.	Svært viktig	Lett tilgjengelig nærturområde langs Storelva. Brukt både som joggeløype og rekreasjonsområde.
2	Rondehaugen/ FK00034281	Nærturterreng	Svært viktig	Viktig nærturområde. Merket rute fra sentrum.
3	Fløgstadåsen/ FK00034272	Nærturterreng	Viktig	Nærturområde lett tilgjengelig til fots. Bademuligheter og mange utsiktspunkter. Hule eiker. Noe merking fra sentrum. Gjerdeklyvere. Enkelt merkede stier.
4	Rødstjødnå/ FK00034278	Nærturterreng	Svært viktig	Populært turmål med noe tilrettelegging. Mye brukt som badeplass om sommeren og skøyter på vinteren. Tilknyttet golfbane og Tinghaug. Innfallport til Fløgstadåsen.
6	Lyngmyr – Nordstøldalen/ FK00034286	Andre friluftlivsområder	Svært viktig	Aktivitetsbygg og skytebane, turløyper/vei, lysløype og preparerte lysløyper om vinteren
7	Saudafjella/ FK00034282	Stort turområde uten tilrettelegging	Viktig	Utfartsområde. Utgangspunkt for fjellturer og skiturer. Enkelte hytteområder. Innfallsport for Etnefjella og Skaulen-området.
8	Etnefjella, indre/ FK00032127	Stort turområde med tilrettelegging	Svært viktig	Innfallsportar teikna ut frå merka turistløyper. "Gullruta" Opheim–Seljestad går gjennom området. Blomstølen, Sandvass og Simlebu er turisthytter i området.
9	Åbødalen/ FK00034280	Stort turområde uten tilrettelegging	Svært viktig	Dalområde med myrer. Åbødalsvassdraget er et vernet vassdrag. Populært turmål er Jettegrytene. Fossdalfossen, Buer. Klovsteinsteigen er statlig sikra som Friluftslivsområde. Merka løype til Sandvassbu.

Figur 4-4: Lokalt kartlagte friluftslivsområder sør i influensområdet, øverst områdetype og nederst områdeverdi.

Tabell 4-3: Oversikt over friluftslivsområder midt i prosjektområdet, kartlagt etter håndbok M98 innenfor influensområdet. Klassifisering og verdisetting er gjengitt fra Naturbase.

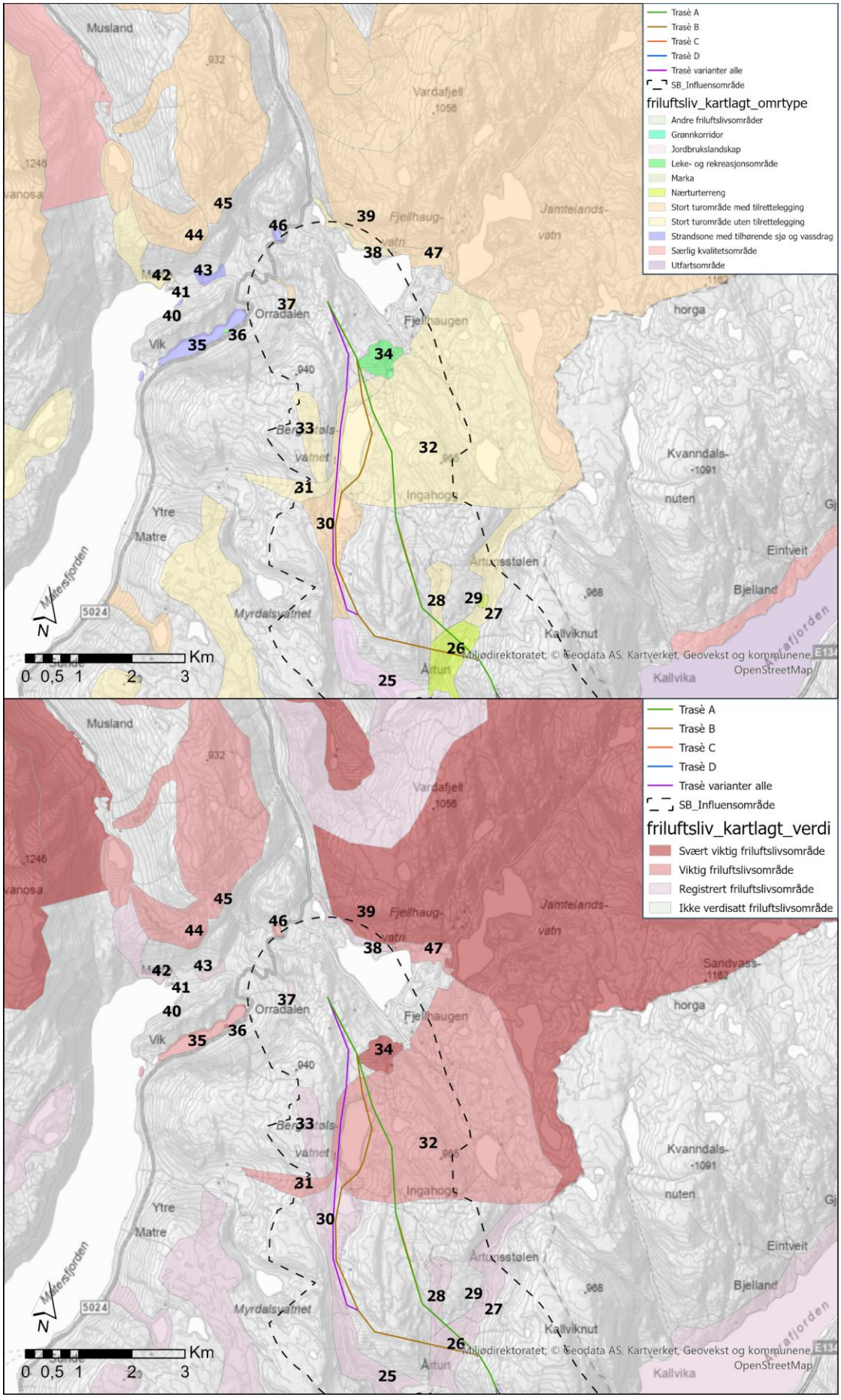
Nr. på kart	Områdenavn/ ID-nummer	Områdetype	Områdeverdi	Områdebeskrivelse
8	Etnefjella, indre/ FK00032127	Stort turområde med tilrettelegging	Svært viktig	Innfallsportar teikna ut frå merka turistløyper. "Gullruta" Opheim-Seljestad går gjennom området. Blomstølen, Sandvasshytta og Simlebu er turisthytter i området.
10	Stordalsvatnet/ FK00032155	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Viktig	Største innlandsvatnet i Sunnhordland, fiske, båtliv, fleire badeplassar, rasteplassar, kanopadling, småholmar.
11	Åkrafjorden/ FK00032170	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Båtutfart, fiske, turisme (Kyrping camping), småbåthavn i Fjæra, turisttilbod, fjordcruise.
12	Vågsneset/ FK00010804	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Badeplass
13	Nissahuset/ FK00010854	Nærturterreng	Registrert	Stor hol eik på utmark
14	Vågsstølen/ FK00010751	Stort turområde uten tilrettelegging	Registrert	Turområde i bratt, men fin natur. Delar av området er jordbrukslandskap og dette må takast omsyn til når ein ferdast i området.
15	Nesjaskårane/ FK00010818	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Badeplass nytta til hopp og stup. Atkomst med båt.
16	Klubben – Lambaneset/ FK00011021	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Gamal husmannssplass. Nytta som turområde og til bading.
17	Vikane/ FK00010855	Leke- og rekreasjonsområde	Registrert	Trehytte med bålplass nytta av skule og barnehage til leikeområde. Delar av området er jordbrukslandskap og dette må takast omsyn til når ein ferdast i området.
18	Vikaland/ FK00010675	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Badeplass for barnehage og skule. Utgangspunkt for kano/kajakk.
19	Øyro/Vågen/ FK00010700	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Viktig	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag. Kai og toalettanlegg med gjestehamn. Nytta som badeplass.
20	Huldrastova – Hushaugane/ FK00010972	Jordbrukslandskap	Registrert	Stor hilder. Nytta av skule, barnehage og andre. Jordbruksområdet må takast omsyn til når ein ferdast i området.
21	Haugen/ FK00010791	Jordbrukslandskap	Registrert	Turmål og leikeplass med bålpanne. Det må takast omsyn til jordbrukslandskapet når ein ferdast i området.
22	Sellandsbakken/ Leitebakken/ FK00010893	Jordbrukslandskap	Registrert	Akebakke. Jordbrukslandskapet må takast omsyn til når ein ferdast i området.
23	Pinteneset/ FK00010867	Jordbrukslandskap	Registrert	Leike- og turområde til skule og barnehage. Det må takast omsyn til jordbrukslandskapet når ein ferdast i området.
24	Vikaelvo/ FK00011037	Nærturterreng	Registrert	Elvevandring. Kringliggjande område er jordbrukslandskap og dette må takast omsyn til når ein ferdast i området.
25	Øvstebø – Vika/ FK00010942	Jordbrukslandskap	Registrert	Rundtur. Store delar av området er jordbrukslandskap og dette må takast omsyn til når ein ferdast i området.
26	Åkradalen/ FK00010815	Nærturterreng	Registrert	Rundtur i Åkradalen med turbok.

Figur 4-5: Lokalt kartlagte friluftslivsområder midt i influensområdet, øverst områdetype og nederst områdeverdi.

Tabell 4-4: Oversikt over friluftslivsområder nord i prosjektområdet, kartlagt etter håndbok M98-2013 innenfor influensområdet. Klassifisering og verdisetting er gjengitt fra Naturbase.

Nr. på kart	Områdenavn/ ID-nummer	Områdetype	Område-verdi	Områdebeskrivelse
27	Åkrastølen–Nautavatnet/ FK00010857	Stort turområde uten tilrettelegging	Registrert	Turveg/sti
28	Årtunstøl/ FK00010816	Stort turområde uten tilrettelegging	Registrert	Turområde med gamal støl
29	Midtstølen/ FK00010928	Stort turområde uten tilrettelegging	Registrert	Gapahuk i granskog
30	Vikastøl–Vasstøl/ FK00010743	Stort turområde med tilrettelegging	Registrert	Turområde
31	Heggland-Fjellhaugen skisenter/ FK00011067	Stort turområde uten tilrettelegging	Viktig	Lokalt kalla "Over Fagerskar og Bergstølsvatnet". Fint å bade på sandstranda "Kristiansand" i Berstølsvatnet. Går forbi stølen Opstveitstølen.
32	Ingahogg og omegn/ FK00010866	Stort turområde uten tilrettelegging	Viktig	Nytta både sommar og vinter. Toppturar med ulike høve til nedfart. God parkering. Klebersteinsbrot ved Ingahogg. Fiske i Fuglatjørn
33	Daursmålshaugen/ FK00010832	Stort turområde uten tilrettelegging	Registrert	Turområde med turbok
34	Fjellhaugen skisenter/ FK00010935	Leke- og rekreasjonsområde	Svært viktig	Skisenter for langrenn og alpint ved inngangen til Blådalen. Nytta til friluftsliv både somar og vinter.
35	Opstveitvatnet (Vikevatnet)/ FK00011015	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Viktig	Nytta til kano, bading og fiske. Skeiser om vinteren
36	Dranes parken/ FK00010732	Leke- og rekreasjonsområde	Svært viktig	Grillhytte med bålplass og leikeplass. Kanoutlån. Toalett. Parkering. Nytta til ulike lokale arrangerment.
37	Skavdalssvingen/ FK00010976	Stort turområde med tilrettelegging	Registrert	Rasteplass langs veien, med benk, bord og toalett. Turbok. Mogeleg å gå grusveg opp mot Skavdal.
38	Bjørnebøle–Midthølen/ FK00010761	Stort turområde uten tilrettelegging	Registrert	Lite synleg tursti
39	Blådalen/ FK00010940	Stort turområde med tilrettelegging	Svært viktig	Turområde sommar som vinter. Køyreveg inn til Møsevatn ved Møsevassbreen. Mange turmoglegheitar, moglegheitar for telt, fisking, jakt, bærplukking.
40	Indre Matre (nye kaien)/ FK00010819	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Sandstrand ute i sjøen, steinete strand
41	Indre Matre/ FK00010835	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Badeplass
42	Indre Matre-Fjellandsbø/ FK00011052	Stort turområde uten tilrettelegging	Registrert	Ikkje merka, men synleg sti. Gravrøyser i Indre Matre. Delar av området er jordbrukslandskap og dette må takast omsyn til når ein ferdast i området.
43	Nedre Blåelva/ FK00011005	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Jettegryter og djuvvandring. Stort potensial, men lite nytta.
44	Leiteshaugane/ FK00010840	Stort turområde med tilrettelegging	Viktig	Turveg vidare frå Fjellandsbøvatnet, passar til småbarnsfamiliar. Tilrettelagt med bålplass. Småvatn kan nyttast til skeiser om vinteren. Bolta klatreområde. Kan gå vidare inn i fjellområde.
45	Nonshaug-Solfjell-Gråfjell/ FK00010740	Stort turområde med tilrettelegging	Viktig	Fjellområde med toppane Nonshaug, Solfjell og Gråfjell. T-merka turstiar, vardar og bøker på toppane. Nytta til jakt og bærplukking.
46	Fuglatjørn/ FK00011070	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Viktig	Skeiser om vinteren. Bading og fisking.

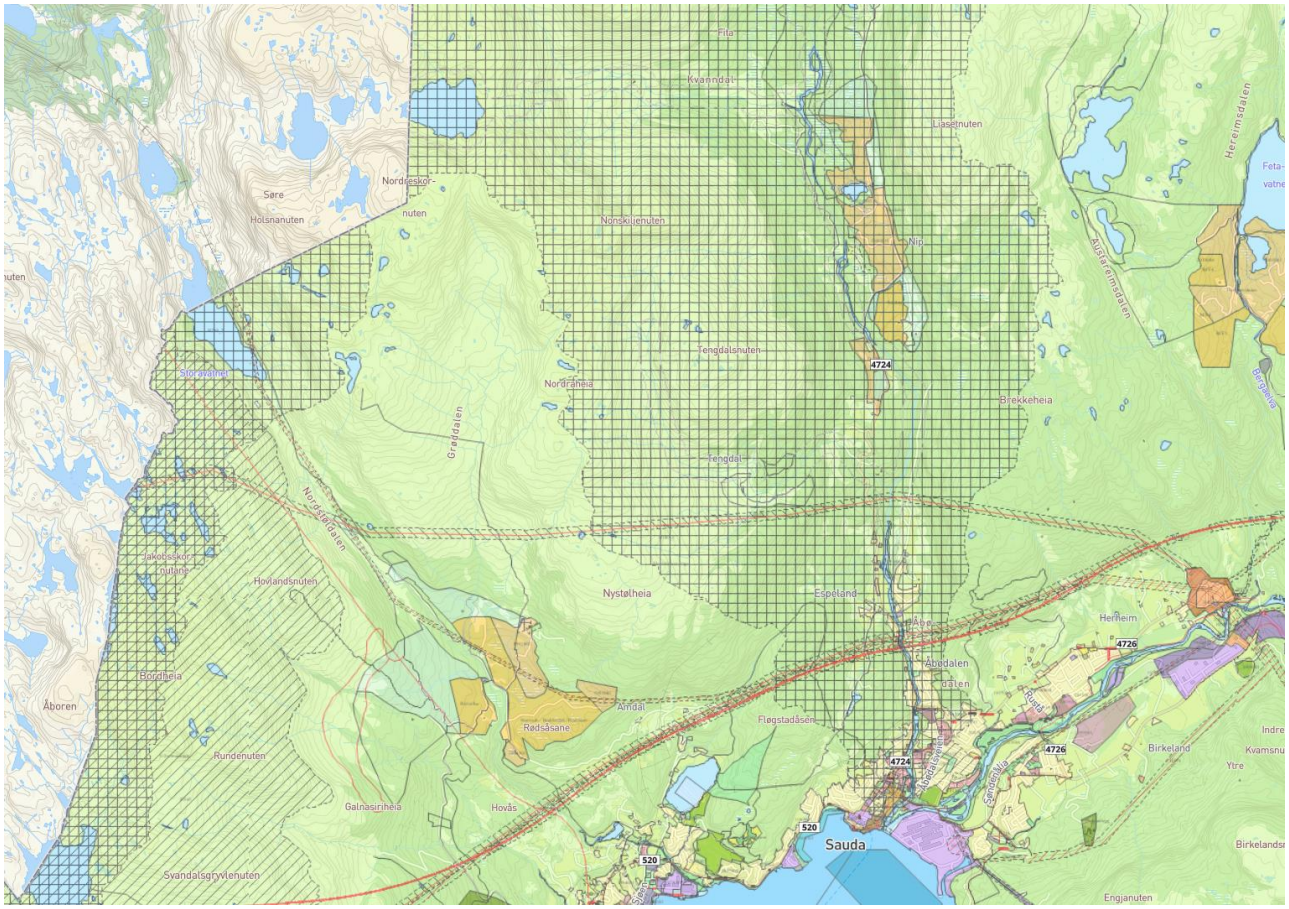

Figur 4-6: Lokalt kartlagte friluftslivsområder nord i influensområdet, øverst områdetype og nederst områdeverdi.

4.6 Grønnstruktur

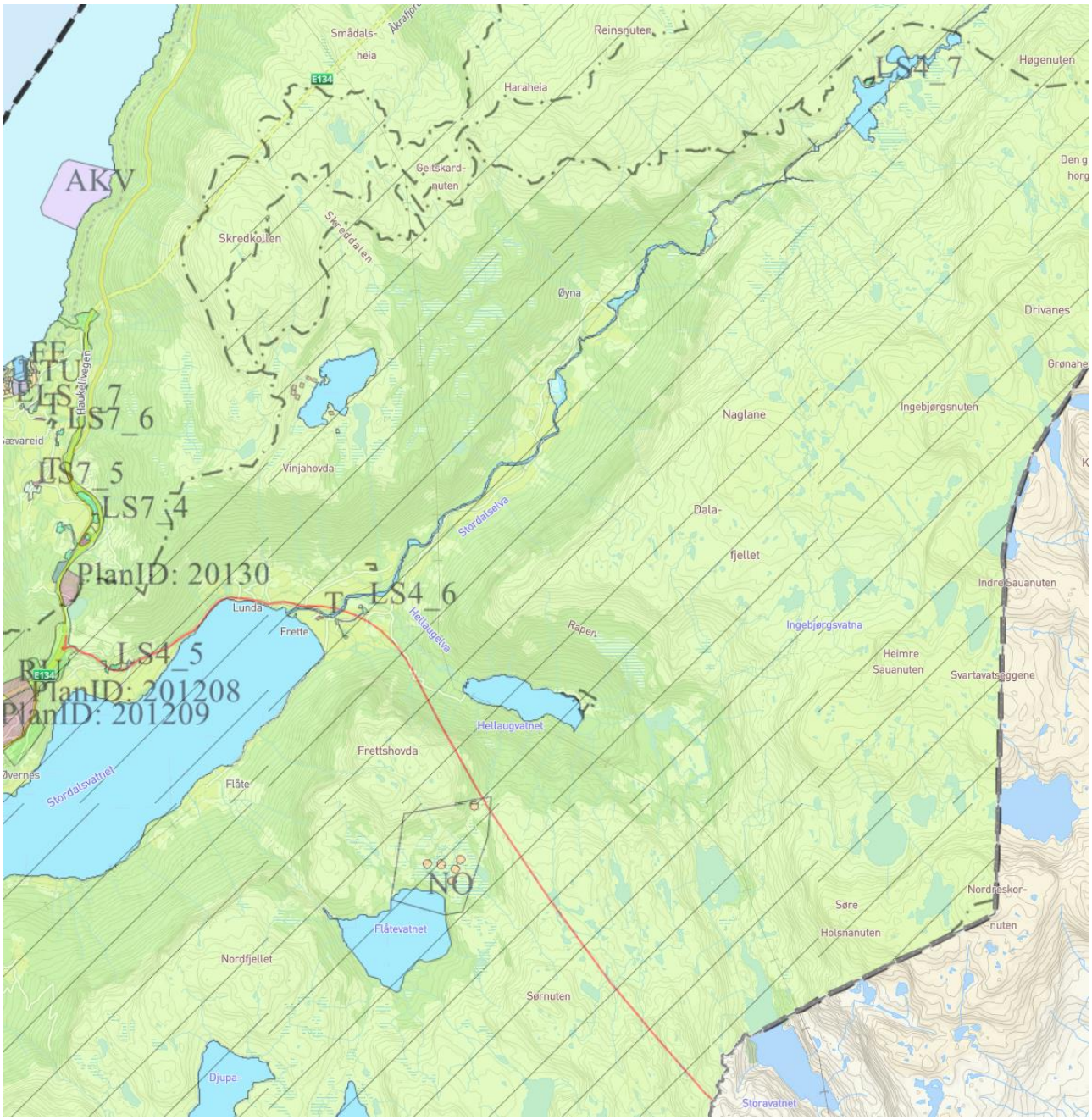
Figur 4-7 viser utsnitt av kommuneplanen til Sauda. I all hovedsak går trasealternativene gjennom landbruks-, natur- og friluftsområder (LNFR). Det er noe areal langs Saudavassdraget (innenfor influensområdet), og ved Rødstjørna som er avsatt som friområde. Ellers er det noe bolig og næring, samt områder til fritidsbebyggelse.

Skråskravert areal vest for Nordstøldalen er hensynssone for bevaring av naturmiljø, og firkantet skravur er båndleggingssone for verna vassdrag.

Figur 4-7: *Utsnitt fra kommuneplan Sauda.*

Figur 4-8 viser utsnitt av kommuneplanen til Etne. I all hovedsak går trasealternativene gjennom LNFR. Skråskravert areal er hensynsone for bevaring naturmiljø og for villrein.

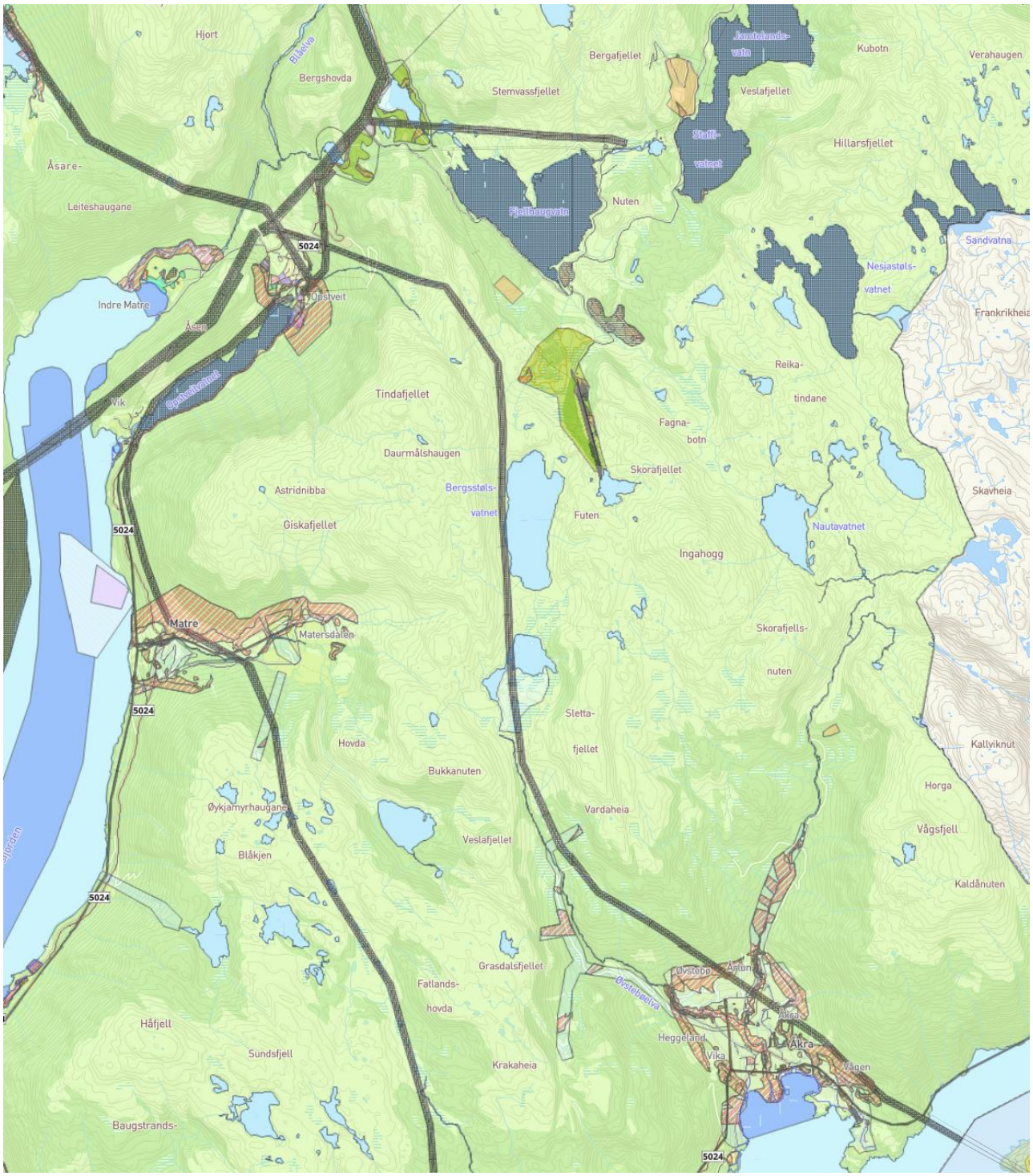

Figur 4-8: *Utsnitt fra kommuneplan Etne*.

Figur 4-9 viser utsnitt av kommuneplanen til Kvinnherad. I all hovedsak går trasealternativene gjennom LNFR. Havnebassenget ved Åkra er avsatt til fiske, og det er også noen mindre areal avsatt til småbåthavn inn mot tettstedet.

Et område ved Fjellhaugen skisenter er avsatt til idrettsformål.

Rødskravert areal er faresone for ras og skred.

Figur 4-9: Utsnitt fra kommuneplan Kvinnherad.

4.7 Turruter

4.7.1 DNT turnett og hytter

DNT har et nettverk av stier og flere hytter i området (Tabell 4-5 og Figur 4-10).

Tabell 4-5: DNT-hytter i området.

Navn	Beskrivelse
Storevassbu	Selvbetjent hytte med 34 sengeplasser. Åpen hele året. Merka løype sørover fra Sauda og nordover mot selvbetjent DNT-hytte Blomstølen og mot Frette, samt vestover til selvbetjent DNT-hytte Løkjelsvatnhytta. Turistforeningens årsberetning (12) for 2024 viser stigende overnattingstall siste årene, med 613 i 2024.
Blomstølen	Selvbetjent hytte med 48 sengeplasser. Åpen hele året. Merka løype vestover til Tjelmeland og Stordalen, sørover mot selvbetjent DNT-hytte Storevassbu, og nordøst mot selvbetjent DNT-hytte Sandvasshytta. Turistforeningens årsberetning (12) for 2024 viser noe lavere antall overnattinger i 2024 enn året før, men likevel høyere enn 2022. I 2024 var det 1097 overnattinger på hytta.
Ljøkjelsvatnhytta	Selvebetjent hytte med 32 sengeplasser. Turistforeningens årsberetning (12) for 2024 viser noe nedgang i overnattinger de siste årene. I 2024 var det registrert 629 overnattinger på hytta.

Figur 4-10: Utsnitt av kart på UT.no og DNT sine sommerruter, med DNT-hytter

Dette er sommerruter og stier som er merket av DNT på fjellet. Kartlaget på UT.no inneholder også ruter og stier som blir vedlikeholdt og merket av andre lag, grupper og organisasjoner.

- Nordstølen-Storvassbu
  Fra parkerings på Nørdstølen i Sauda til DNT-hytta Storavassbu, via Risvollia. Turen er 5,2 km og er gradert som middels krevende.
- Storvassbu-Ljøkjelsvatnhytta
  Fra DNT-hytta Storvassbu og sørvestover på fjellet til DNT-hytta Løkjelsvatnehytta. Turen er 17 km og merket som krevende, og går delvis gjennom inngrepsfrie naturområder.
- Storvassbu-Frette
  Fra DNT-hytta Storvassbu er det også mulig å fortsette dalen mot nord, forbi Fitavatnet og ned til Hellhaugsvatnet, deretter videre til Frette i Etne. Turen er litt over 7 km og merket som middels krevende.
- Storvassbu-Blomstølen
  Mellom DNT-hytteene Storvassbu og Blomstølen. Turen er nesten 10 km, merket som middels krevende, og går i stor grad over snaufjellet i et område med inngrepsfrie naturområder.
- Blomstølen-Øyna (Stordalen)
  Fra DNT-hytte Blomstølen og ned til vei/parkering på Øyna. Turen er 4 km og merket som middels krevende.
- Blomstølen-Tjelmeland
  Mellom DNT-hytte Blomstølen og sørvestover langs fjellparti, så ned til vei/parkering ved Tjelmeland. Turen er 11,3 km og merket som middels krevende.

Turen Blomstølen-Storvassbu og Storvassbu-Ljøkjelsvatnhytta inngår som en del av DNTs SignaTUR Gullruta, som er en seks dagers fottur gjennom Etnefjella som går fra Seljestad i nord til Olalia i Sør. DNT skriver selv at: SignaTUR er en samling av Norges ypperste langturer – nøye utvalgt, kvalitetssikret og varmt anbefalt av DNT. Rutene er skiltet og går langs Turistforeningens T- merkede stier (UT.no).

4.7.2 Turruter, turmål og turforslag

Ut over DNTs merkede turnett og hytter er det også et stort antall andre turforslag og turmål i området. Mange er vist og beskrevet på DNT sinn karttjeneste og/eller Telltur sin karttjeneste. En del av disse bruker helt eller delvis DNT-løyper, men det er også flere turmål og ruter som går utenfor disse, på merka eller umerka løyper.

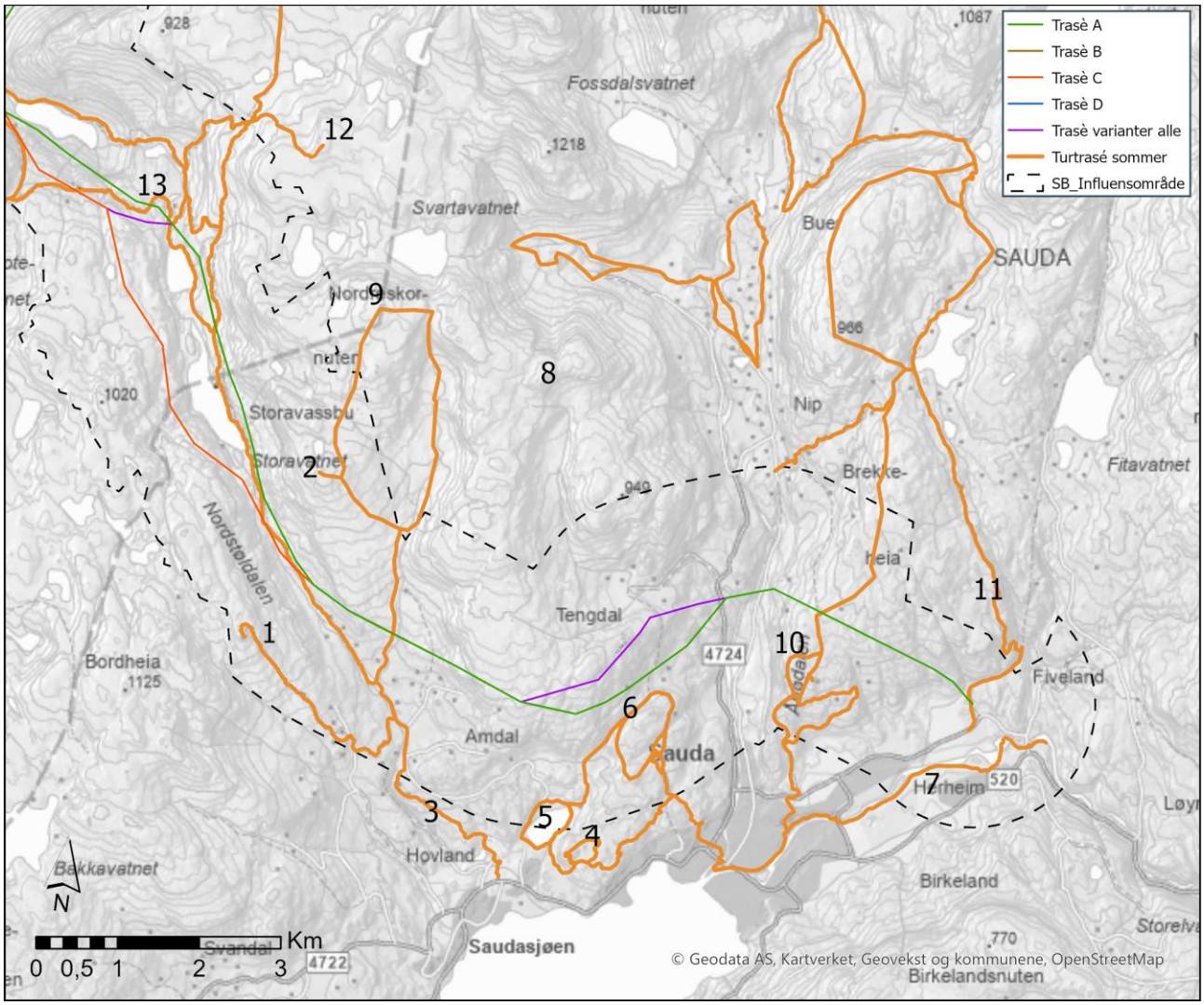
Presentasjonen er delt i sommer og vinter, der vinter utelukkende gjelder ski-aktivitet og sommer er alt annet. Beskrivelse er hentet fra:

https://sporet.no/

https://ut.no/sted/143065/s7s-brekkestlnuten-1044moh/kart#11.77/59.6817/6.3224

https://www.telltur.no/alleturmaal

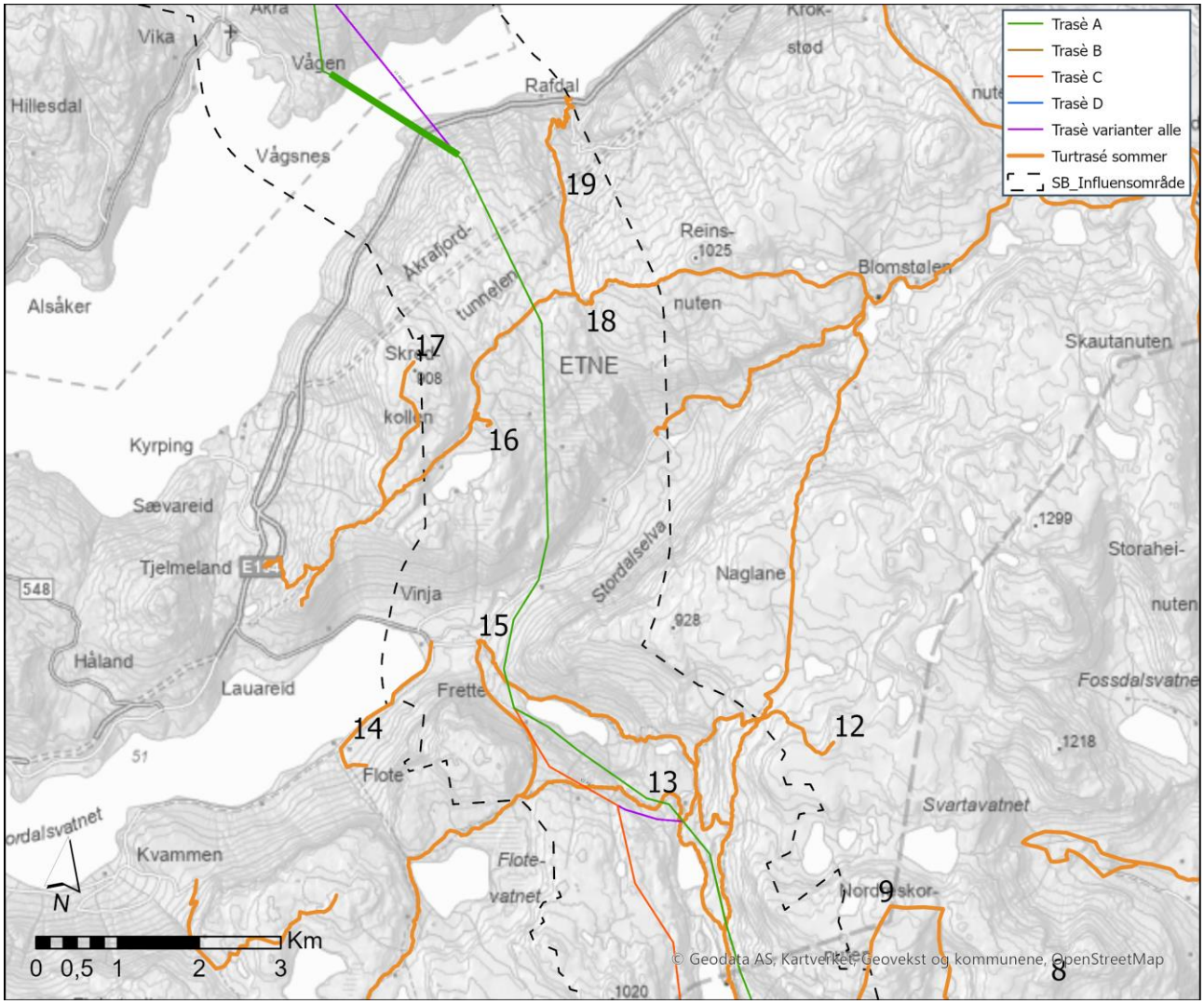
Sommer

Figur 4-11: Turruter og turforslag i Sauda-området og Saudafjellene.

Tabell 4-6: Beskrivelse av turruter og turforslag i Sauda-området og Saudafjellene.

Turrute	Kommune	Beskrivelse av turruter	Nr. på kart
Hovlandsnuten	Sauda	Toppen av Hovlandsnuten rager 931 meter over havet. Her står en topphytte som ble ferdigstilt i 2016. Hytta står åpen for alle og gir ly mot vær og vind når det trengs. De store vinduene fra gulv til tak gir en luftig følelse og rammer inn panoramautsikten. Det er langt fra den høyeste toppen i Sauda, men kanskje den toppen med den flotteste fjordutsikten og et vakkert panorama over bebyggelsen i Sauda og Saudasjøen. Målpunkt for årlig toppturløp.	1
Brekkestølnuten	Sauda	Topp på 1039 moh. med fantastisk utsikt. Tur fra Skeivane i Nordstøldalen er 4,1 km og 757 høydemeter og går delvis på sti i skogkledd terreng og delvis på høyfjell. En av Sauda sine seven summits topper (S7S).	2
Eventyrskogen	Sauda	Startpunkt er ved Risvoll skule i Saudasjøen, og går forbi den idylliske Fosstveitdammen og gårdsbrukene der. Videre følger en den nye driftevegen oppover mot Nordstøldalen gjennom den flotte Eventyrskogen med fine dyr utskjært i tre.	3
Ørneredet	Sauda	Dagsturhytte åpnet 2024, med flott utsikt. Hytta ligger flott plassert på Giljafjell over Sauda golfbane og Rødstjødna med flott utsikt utover Saudafjorden. Parker ved parkeringen til golfbanen/Tinghaug og følg merket sti. Ca. 1,5 km hver vei.	4
Rødstjørna rundt	Sauda	Lett tur i landlige omgivelser. En starter fra parkeringsplass ved golfbanen (merka). Stien går i lett terreng forbi driving range (golfbane) og badeplass med gapahuk. Turen er ca. 2 km og går rundt Rødstjødna på god sti.	5
Fløgstadåsen	Sauda	Rundtur som starter fra Varden/Saudahallen og følger veg mot Fløgstad og Kleppeker, herfra går en over på sti og følger oppover. I Fløgstadåsen går en i vekslande terreng like nord for sentrum, her er det flere stedsnavn og historier som har sitt opphav fra en aktiv periode fra tidligere år med gardsdrift. Det er mulig å ta en avstikker undervegs til Stemmen (høyde) og Rødstjødna.	6
Sentrum-Lona	Sauda	Fra sentrum (Varden ved Saudahallen) eller P-plass ved smelteverket kan man følge natursti langs Storelva over Kastfoss og videre inn til Lona, følg samme veg tilbake til Kastfoss. Her kan en gå over Brekke (gangsti) og ned Åbøbyen tilbake til sentrum. På stien går en forbi Andedammen som er tilrettelagt med Gapahuk, fiskedam, aktiviteter og ulike dyr. Ta til høyre inn på sti mot Kastfoss hvor det er tilrettelagd med nye trapper og deretter føller en Storelva stort sett hele stien innnover mot Lona.	7
Nonskiljenuten	Sauda	Fjelltopp med turpost. 1143 moh. Ligger midt i Etne- og Sauda fjella. Deler av turen er umerket. En av Sauda sine seven summits topper (S7S).	8
Nordreskårnuten	Sauda /Etne	Turpost på fjelltopp, 1273 moh. Turen starter ved parkeringsplassen på Brekkestølsbråtet eller Skeivane i Nordstøldalen. Fra Skeivane står det skilt som peker mot Brekkstølsnuten. Følg denne merkingen. Når man kommer inn i Grødalen møter man Grødalselva og en stor stein med et skilt der det er mulig å krysse elva. Herfra er det et veivalg; Man kan fortsette fremover mot det markerte Grødalsskaret og i toppen av skaret svinge venstre rett på Nordreskårnuten. Alternativt kan ruta følges nesten helt opp mot Brekkestølsnuten før man følger høydedraget innover mot Nordreskårnuten. Denne varianten er noe lengre. NB! I Grødalsskaret er stien tidvis dårlig og manglende.	9
Brekkeheia (Rundehaugen-Traskår-Austerheimsdalen)	Sauda	Et attraktivt turområde like utenfor sentrum der den mest "kjente" er Rundehaugen med hytta og en fantastisk utsikt over fjorden. Det er ulike turvarianter som kobler seg på både mot Austerheimsdalen, Herheimsdalen og Åbødalen. Inntegnet rundtur går over Brekkeheia til Austerheimsdalen og videre mot Fjotene og over til Liasetnuten (også kalt Buernuten, men på kart Liasetnuten) og ned igjen til Rundehaugen og sentrum. Her finner en mange stedsnavn og en variert natur fra skogkledde lier til høgfjell.	10
Austerheim-Heidalen-Tråskår	Sauda	Turen starter på "verdens ende" eller Austerheim og følger oppover mot Herheimsdalen til Annanutsvatnet og Vatndalsvatnet før en går over mot Heidalen og følger ned til Tråskår. Bratt nedstigning siste del mot Tråskår. Fin tur i variert natur og underlag. Ca. 7 km og totalt 573 høydemeter.	11

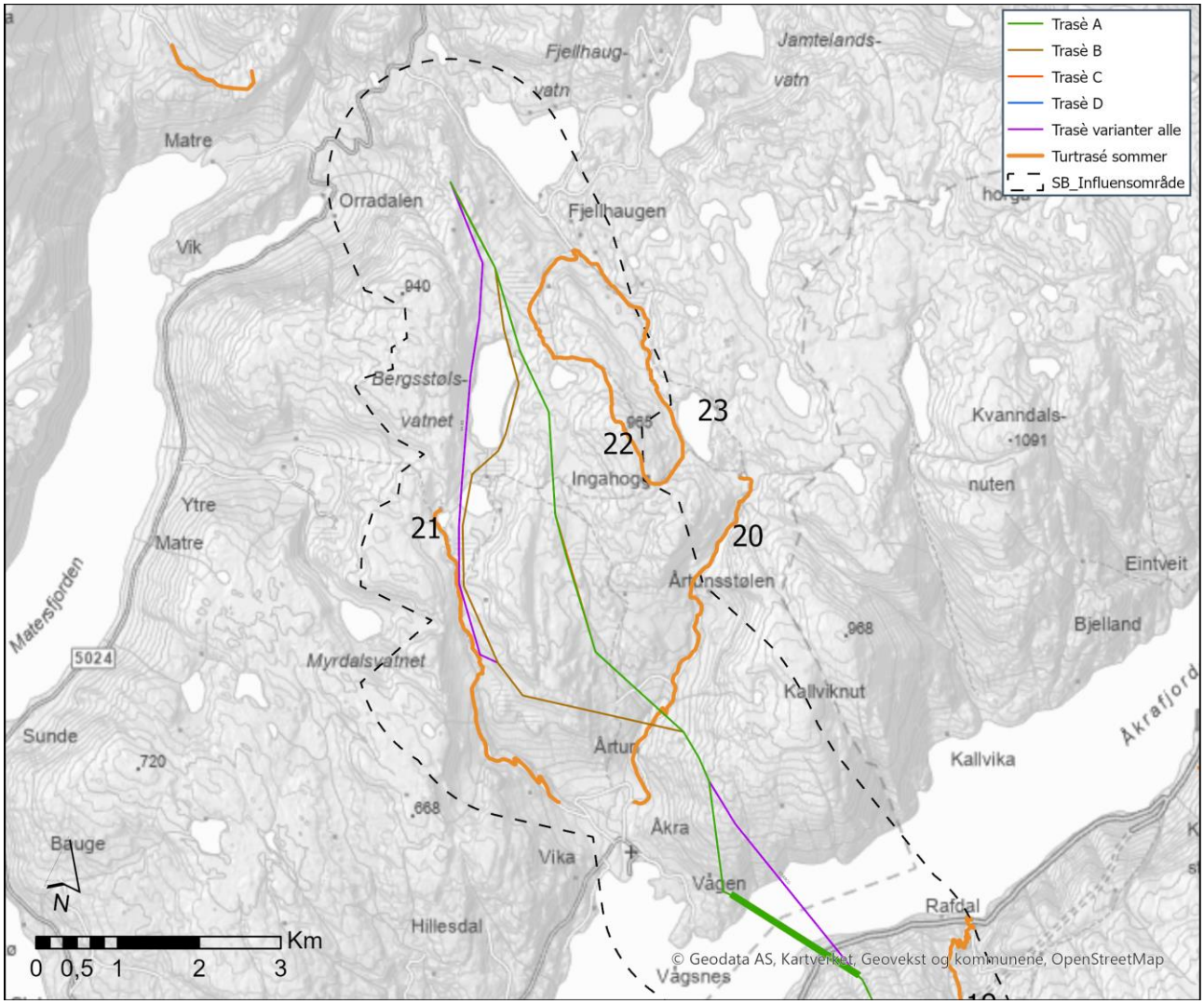

Figur 4-12: Turruter og turforslag i Etne- og Saudafjellene.

Tabell 4-7: Beskrivelse av turruter og turforslag i Etne- og Saudafjellene.

Turrute	Kommune	Beskrivelse av turruter	Nr. på kart
Heimre Sauanuten	Etne	Turpost på fjelltopp, 1176 moh. Turen startar frå Frette, like ved Kyrping på E134. Følg merket sti til Storavassbu som startar ved Odden bru / Hellaugelva (60moh) og stiger bratt opp til Hellaugvatnet (274moh). En går så vidare inn til Hellaug. Stien stiger bratt opp langs fossen og flater ut langs vakre Fetovatnet (474moh) og elven fra Ingebjørgsvatna krysses. Her deler stien seg; Blomstølen til venstre og Storavassbu til høyre. Hold til venstre opp langs elven, mot Blomstølen, og kryss elven lengre oppe i den bratte lia. Etter hvert flatar det ut, ved ca. 950moh og stien deler seg på nytt, like nedenfor Ingebjørgsvatnet. En forlater her den rødmerka stien og følger gulmerket sti opp til toppen. Et noe vanskeleg og bratt skar venter. Gå en om gangen pga fare for steinsprang/ras. Deretter går en lett opp på ryggen mot toppen på 1178 moh. Turen er ca. 15 km tur/retur og krevende pga ulendt terreng og mange høydemeter.	12
Fretto-Feto	Etne	Middels krevende (8,4 km og 686 høydemeter) rundtur gjennom gamle og idylliske beite- og stølsområder. Går fra Frette på god sti gjennom kulturbeite og videre gjennom skogen til Hellaugvatnet. Videre rett opp Mulabrekkå til åpnere landskap hvor utsikten over dalen er storslagen. Fortsett på T-merkede sti mot Storavassbu, som følges forbi Svalaholene og på bru over elva fra Litlavatnet. Turen fortsetter videre til Feto, en idyllisk stølsvoll der bare murene står igjen. Stien går til kanten mot Hellaug og ned gjennom skogen til Hellaugstølene. Derfra videre langs vatnet til utløpet og ned gjennom skogen til vegen der du satte bilen. Passerer turposter ved Litlavatnet og ved Hellaug. Hellaug er en middelaldergård hvor det er funnet rester etter langhus av forhistorisk type som	13

		tyder på eldgammel bosetting. Gården ble liggende øde etter Svartedauden ca. 1350, men fra slutten av 1600-tallet til utpå 1950-tallet tatt i bruk som støl og slåttemark.	
Bruteigsteinen	Etne	Bruteigsteinen på Flote har det mest varierte bildefeltet i Etne med ringfigurer av flere slag: skip, menneske, dyr, tre, økser, lurer, fotsåler, spiraler, ovalfigurer og skålgroper. Bruteigsteinen ligger om lag 100 m ovenfor vegen ved garden. Du kan parkere ved bedehuset/kapellet på Frette. Derfra går en på asfaltvei i ca. 2 km. Ta til venstre ved brua før Flåte Gard, og følg elva opp til du ser Bruteigsteinen.	14
Rundtur på Frette	Etne	Turpost på tre, ca. midtveis på rundtur. Parker ved ungdomshuset i Frette. Her finner en infoskilt om rundturen. Etter parkering, gå tilbake over broen og ta første veg til høgre. Gå forbi gårdene på Vinja og ved det innerste bruket ligger Duesteinen til høyre. Denne har helleristninger fra slutten av steinalderen. Ved innerste bruket på Tveito forlates grusvegen og en går videre på beitemark, følg skilting. Gå opp langs elva til en hengebru. Gå over denne og følg vegen (til høgre) ned igjen til ungdomshuset. Rundløypa er på ca. 4 km.	15
Løhaugen (Farande Fant)	Etne	Fjelltopp med turpost (650 moh.). Toppen ligger ved den T-merka stien som går fra Kyrping til Blomstølen. Nuten ligger øst for Verdalen. En kan også greit ta med Skredkollen og Ljusneshovda på same turen.	16
Skredkollen	Etne	Fjelltopp/utsiktspunkt med turpost (950 moh.). Turen følger i første omgang T-merket løype gjennom undergangen under E134 fra bensinstasjonen. Den merkede løypa, som fører til Blomstølen, går bratt oppover lia på traktorveg, opp mot skaret nord for Ljusneshovda. Litt før vi er kommet opp lia, er det slutt på traktorvegen. Vi fortsetter på T-merket sti. Terrenget flater nå ut. Vi har nå en flott utsikt østover mot Frette, Stordalen og Hellaugvatnet. Stien svinger seg i mer nordlig retning og går i jevn stigning gjennom skogkledd landskap før det åpner seg i et snauere fjellandskap. Ved Revtjørna har vi nådd nesten 600 moh. Her tar vi av fra den T-merkede stien. Like etter at vi har passert utløpsosen tar vi av på en sti som går rett mot nord. Stien er ikke merket og står ikke på kartet, men den er tydelig og lett å følge. Etter ca. 500 meter kommer vi til nordenden av et lite tjern der det også er noen gamle hustufter. Her er to mulige stier videre, men vi velger den minst bratte og går opp til høyre. Denne stien er merket med gul maling helt fram til toppen. Vi går nå nordover i hevn stigning helt til vi er framme ved den store toppvarden på 908 moh. Utsiktene r flott i alle retninger. Tilbaketuren kan legges i samme trase som vi kom. Vi har også mulighet for å gå nedover fra toppen og fram til kanten der fjellet stuper loddrett ned. Her ser vi sprekkdannelser som indikerer framtidige ras. Vi runder herfra Skredkollen østover og tar ned Skreddalen, der vi treffer T-løypa som følges tilbake til bilen.	17
Øyskar (Farande Fant)	Etne	Turpost langs turstien gjennom Øyskard (ca. 725 moh). En kan starte fra gamle Åkrafjord-vegen, Rafdal, og følge vegen opp til øvre Rafdal. Gjennom en hvit port her starter det en godt merka tur til Øyskard, Øyskard ligg på T-merka sti mellom Blomstølen og Kyrping. Turen opp er omlag 4 km. En kan gå tilbake om Skredkollen og Ljusneshovda, da vert turen omlag 13 km og 900 høgdemeter	18
Rafdal-Teigland	Etne	Ta gårdsvegen opp til Øvre Rafdal. Du vinner snart høydemeter og får betalt med nydelig utsikt over Åkrafjorden. Oppe på gården må du gå gjennom tunet, så du må huske å lukke grinder! Videre går turen på god sti opp til Øyskar, hvor du kommer inn på den T-merkede stien som kommer fra Tjelmeland. Ved Austmannavatnet er det mulig å korte av turen en god del ved å holde høyden og gå gjennom Hestaskard til Hetlefl otstølen. Men vår tur følger T-merket sti til Blomstølen, hvor det kan passe med en lengre rast eller kanskje en overnatting. Etter dette legg i veg til Sandvasshytta. Stien følger delvis elva, og om lag halvvegs passerer du Tvitjørna. På fine dager kan det her friste med en frisk dukkert. Sandvasshytta er også et godt alternativ for rast eller overnatting. Fra Sandvasshytta følger vi T-merket sti mot Markhus. Når har passert Nautavatnet, tar du av den merkede stien og går i vestlig retning til Fagerskard og derfra på tydelig sti ned til Hetlefl otstølen. Fra stølen følger du den gamle, stedvis fint oppbygde stølsvegen til Teigland. Den er godt vedlikeholdt og tilrettelagt for turgåing. På Utsikten er det satt ut bord og benk for vandrere. Her åpner landskapet seg i strålende utsyn over fjorden. Etter en grei nedstigning, kommer du til bebyggelsen nær åpningen på Markhustunnelen på E 134. Vi rusler forbi Åkrafjordtunet og går gamlevegen tilbake til Rafdal og bilen. Gamlevegen ble bygd under 2. verdenskrig, og med datidens tekniske hjelpemidler. Det er vel verd å se nøye på murene, for her har det vært fagfolk i sving!	19

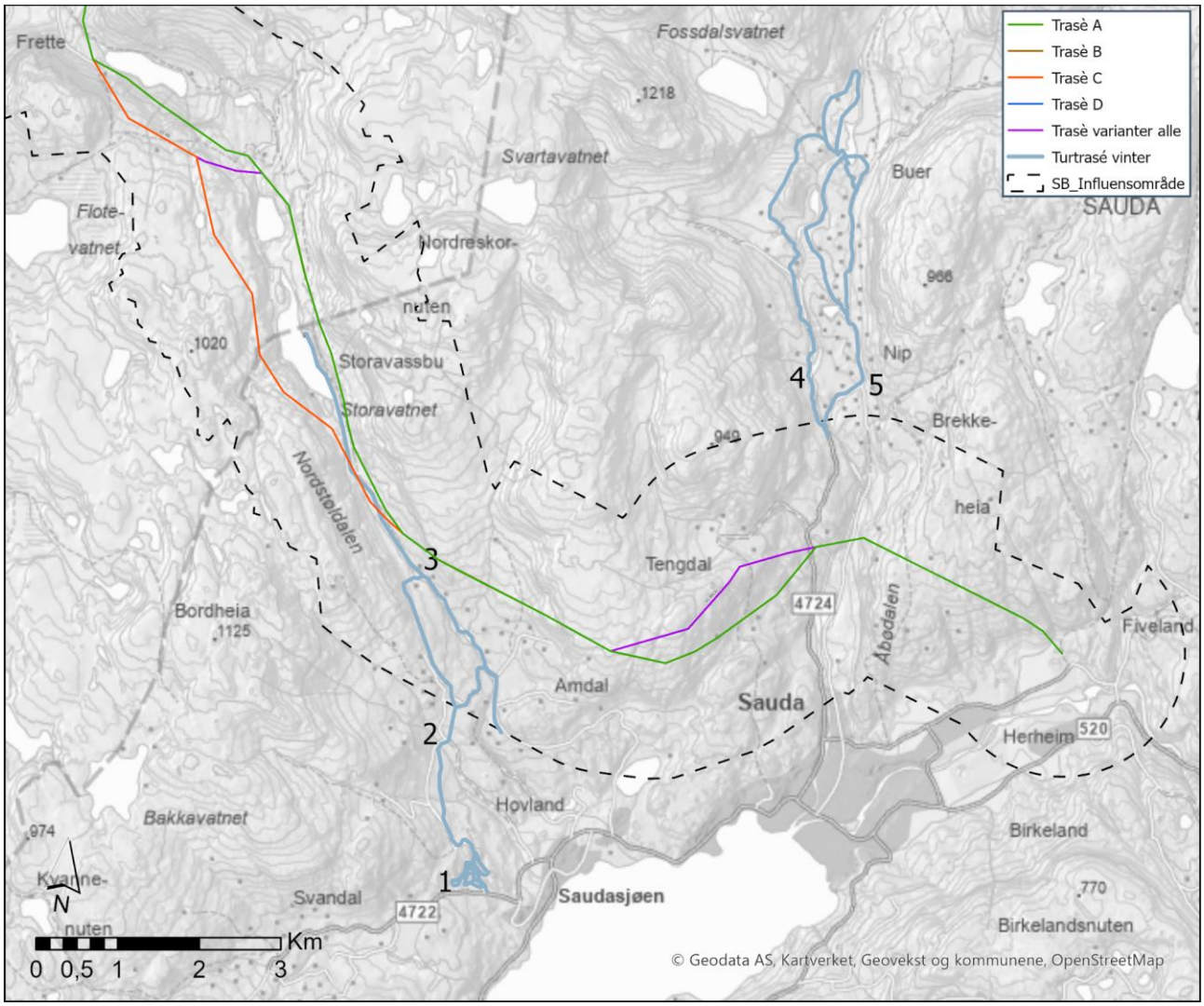
Figur 4-13: Turruter og turforslag på Åkra, Matre og fjellområdet mellom disse.

Tabell 4-8: Beskrivelse av turruter og turforslag på Åkra, Matre og fjellområdet mellom disse.

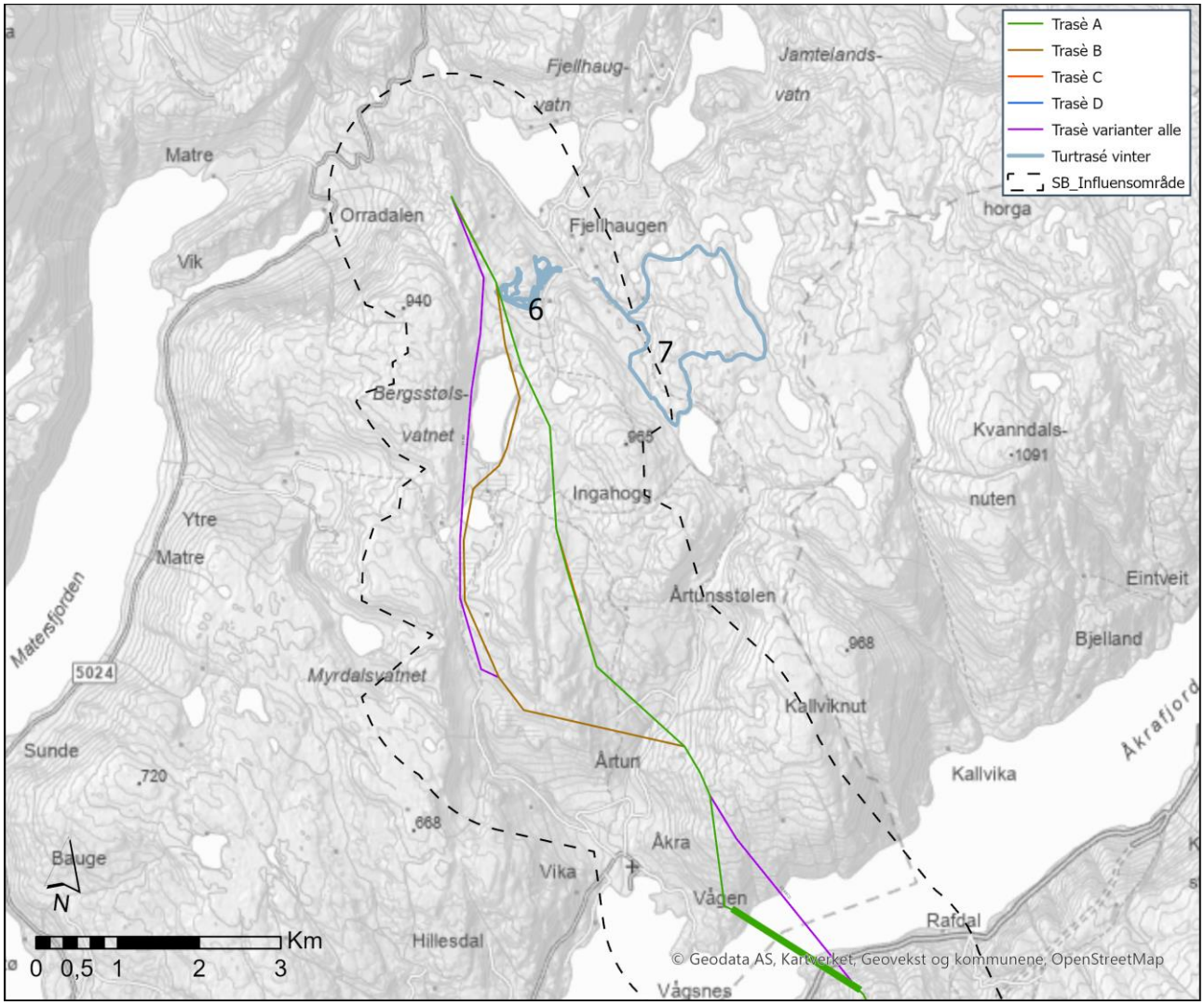
Turrute	Kommune	Beskrivelse av turruter	Nr. på kart
Tursti til Åkrastølen	Kvinnherad	Turen kan starte fra nedre P-plass i skogsbilveien på Åkra, eller det er mulig å kjøre 3 km langs skogsbilveien til øvre P-plass. Ved oppstart fra nedre P-plass følger en skogsbilvegen i 3 km inn Åkradalen til neste P-plass (øvre). Derfra følger en tydelig sti langs elva innover Åkradalen. Inne i dalen passerer en Urene, der stien slyngjer seg mellom kampesteinar. Innerst i dalen er en liten trebru over elva, før Stølsbrekko. Oppe på kanten ligger Åkrastølen med tre stølshus. Dette er en enkel familietur i et vakkert dalføre med bekker og elver, store steiner og den åpne stølsvollen. Skogsbilvegen er godt egnet for elektrisk ute-rullestol, med fast grusdekke. Ved øvre parkeringsplass går skogsbilvegen over til sti og det er her fordel med kraftig elektrisk ute-rullestol.	20
Tursti til Vikastølen	Kvinnherad	Turen kan starte fra nedre P-plass i skogsbilveien på Vika, eller det er mulig å kjøre inn skogsbilveien til øvre P-plass. Følg skogsbilvegen oppover frå nedre P-plass. Frå øvre P-plass ved enden av skogsvegen er det god og tydeleg sti i lett terreng ca. 2,5 km nordover til Vikastølen.	21

		Stien følgjer stort sett kraftlinjen. Under Stølshaugen er det et stidele. Til høgre mot Vasstølen eller rett fram mot Vikastølen. Like sør for Stølsvatnet kryssar en elva på en enkel bru. Dette er ein opplevingsrik tur for små og store, i nærkontakt med det vakre kulturlandskapet i Åkrabygda med tilhøyrande utmarks- og fjellområde. Skogbilvegen er godt eigna for elektrisk uterullestol og har fast grusdekke. Ved øvre parkeringsplass går skogbilvegen over til sti. Stien har ei stigning på 300 høgdemeter på 3 km, og har enkelte bratte parti. Fordel med kraftig elektrisk ute-rullestol.	
Ingahogg	Kvinnherad	Krevende rundtur via Ingahogg (965 moh.). Fra toppen av Ingahogg er det svært fin utsikt 360 grader rundt, bl.a. til Folgefonna. Turen starter fra parkering ved Fjellhaugen skisenter. Fra øverst i skitrekket finner du skilt og merket sti til Ingahogg. Dette er en noe bratt tur, men på toppen får du mye fin og vid utsikt. På veien hjem kan du besøke dagsturhytten ved Nautavatnet og lage dette til en rundtur.	22
Nautavatnet dagsturhytte	Kvinnherad	Dagsturhytte ved Nautavatnet. Tur går fra parkering ved Fjellhaugen skisenter. Turen er 2,6 km og 220 høydemeter. Stien er ikke merket, men etter at hytten ble ferdigstilt arbeides det med utbedring og merking.	23
Hjortegryta klatrefelt	Kvinnherad	Hjortegryta klatrefelt ligger i Åsaredalen innenfor Fjellandsbø i Uskedalen. Klippen har fem boltede sportsklatreruter på sva. Klippen er utviklet av Bergen og Hordaland Turlag i forbindelse med kurs/klatreaktiviteter.	24

Vinter

Figur 4-14: Skiløyper i Saudaområdet.

Figur 4-15: Skiløyper ved Fjellhaug.

Tabell 4-9: Beskrivelse av turruter og turforslag på Åkra, Matre og fjellområdet mellom disse.

Turrute	Kommune	Beskrivelse av turruter	Kart
Lyngmyr skiområde	Sauda	Lyngmyr er et flott turområde for hele familien. I nederste del av skianlegget rett ved parkeringsplassen er det et barnevennleg område, her er det fint og flatt og ungene kan både ake og stå på ski. Det er toalett i bygningen. På Lyngmyr er det skiløyper i kupert terreng, tilrettelagte lysløyper og område for skiskyting. Lysløypa er ein flott oppleving på ski etter at sola har gått ned. Skiløypene hengjer saman med løypenettet i Nordstøldal. Ved gode forhold blir det køyrd løype til Storavatnet. På Skeivane er det og tilrettelagt med gapahuk. Lyngmyr skianlegg har ulike traséer og kombinasjonsmuligheter med alt fra lettkupert terreng til trange motbakker og tøffe utforkjøringer. Skiløypene er preparerte med maskin.	1
Lyngmyr-Nordstøldal	Sauda	Start fra parkeringsplassen og hold trase til høgre. Merka fra topp av første bakke mot Nordstøldalen. Følg trase i lett motbakke, kryss før Hovlandstølen kor en kan gå ned til Skeivane eller følge videre inn mot Nordstølen (rundløype). Noen middels krevende utforkjøringer undervegs, men ellers er det lett kupert terreng.	2

Nordstøldalen rundt	Sauda	Ca. 6 km rundtur. Start fra parkeringsplassen på Brekkstølsbråtet og følg veg inn mot Skeivane og deretter Nordstølen - (her er det og mogleg å følgje innover mot Storavatnet, samme veg tilbake til Nordstølen). Her krysser ein elva og følgjer den andre sida av dalen ned mot Lia og tilbake til Skeivane.	3
Åbødalen rundt	Sauda	8,6 km rundløype. Delvis merka og oppkjørt løype som startar og ender på parkeringsplass i Jeskedalen. Følg veg frå parkeringsplassen ca. 100 meter og ta av til venstre før broa. Det er noko stigning i starten, men ellers barnevennlig terreng innover til Buer. Her kan du følgje merka løype til høgre og over bro til andre sida av dalen. Alternativet er å følgje i merka men ikke oppkjørt løype langs Viaelva til Takhidler og vende rundt tilbake til Buer. Herfra går løypa på veg tilbake til Jeskedalen. NB! Noko bratt nedkjøring siste bakkene til parkeringsplass. Merka fra Klekkstølen til Knaggamyra. Alternativet er å følge traséen motsatt veg.	4
Myrane-Åbødalen	Sauda	8,5 km rundtur. Same start som Åbødalen rundt, men held til høgre over bru og opp Nip-bakken til Storemyr. Turen går i lett terreng innover mot Feta og følgjer så langs elva i lett stigning inn mot Buer. Følg deretter tilbake til Storemyr og ned til parkeringsplass.	5
Fjellhaugen skisenter		Fjellhaugen Skisenter ligg omtrent 500moh og midt i vakre Kvinnherad kommune. Følg fv.48 til Best-stasjonen i Dimmelsvik, og følg skiltinga oppover så er ein plutseleg i eit lite skiparadis! Alpinbakke, ljosløype, turløyper, stor parkering og moglegheit for tilkobling til straum for bubilar er nokre av tilboda ein kan benytte seg av.	6
Fagnabotn	Kvinnherad	Totalt ca. 10 km oppkjørt skiløype i kupert terreng øst for Ingahogg. Strekker seg fra Fjellhaugen skisenter til Skadvatna.	7

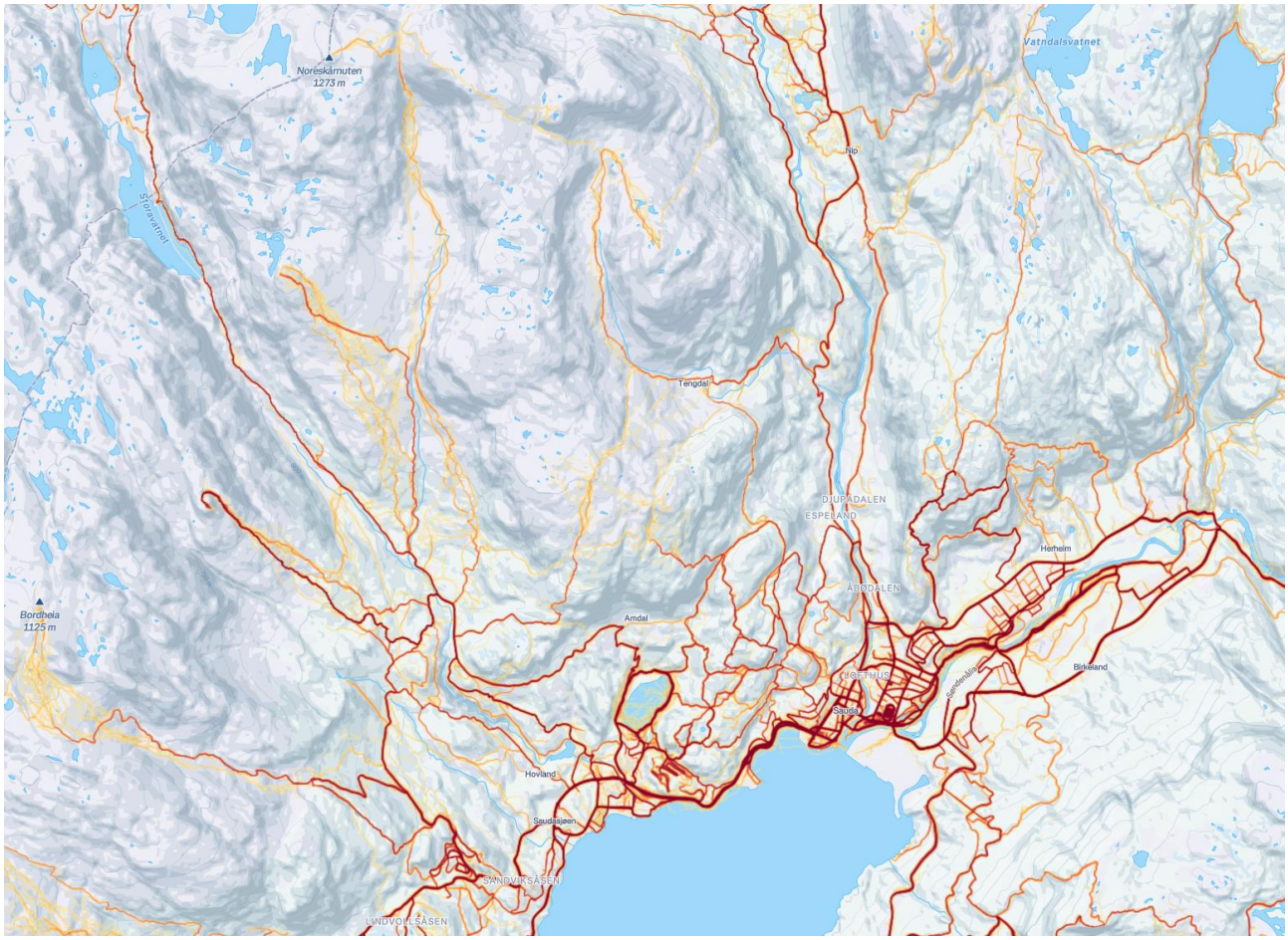
4.7.3 Strava heatmap

En metode for å vise brukerfrekvens i et område er å ta ut varmekart/aktivitetskart fra aktivitetslogg-tjenesten Strava (13). Strava er en internasjonal internett-tjeneste for sporing av fysisk aktivitet av alle typer, med over 150 millioner brukere på verdensbasis. De har en karttjeneste som viser registrert aktivitet i valgt område det siste året (kun aktivitet som enkeltbrukere velger å gjøre offentlig). Det er nyttig informasjon for å estimere brukerfrekvens i friluftslivsområder, men har noen viktige begrensninger.

Viktigst er at registreringene ikke nødvendigvis gjøres av et representativt utvalg friluftslivsbrukere, eller er likt vektet mellom ulike typer aktiviteter (det er mulig å sile på en lang rekke aktivitetstyper). Tjenesten var i utgangspunktet en treningsregistreringstjeneste, og det må antas å fremdeles være overvekt av brukere som hovedsakelig logger denne type aktivitet. Det er altså naturlig å anta en sterk skjevfordeling på aldersgrupper og type friluftslivsaktivitet, og at f.eks. ordinær turgåing/rekreasjon, turer langt til fjells, aktivitet av eldre, er underrepresentert.

En annen begrensing er at kartene viser aktivitet for siste året (antatt siste 12 mnd. fra uttaksdato). Det gjør at vær og forhold siste år i stor grad kan påvirke aktivitetsnivå. F.eks. vil registrert vinteraktivitet kunne påvirkes svært mye av snøforhold siste vintere. Det trengs flere registreringer langs en sti eller turvei for å vise i kartet, så enkeltregistreringer eller selv få registreringer på samme sted vil ikke vise i kartet.

Under vises først tre kart, influensområdet oppdelt i tre, der alle aktivitetstyper inngår. Så følger to kart som kun viser vinteraktivitet.

Figur 4-16: Strava heatmap for Sauda og Saudafjellene som viser alle aktivitetstyper. Mørkere farge betyr økt aktivitetsnivå. (13)

Figur 4-17: Strava heatmap for Sauda- og Etnefjellene som viser alle aktivitetstyper. Mørkere farge betyr økt aktivitetsnivå. (Strava, 2025)

Figur 4-18: Strava heatmap for området fra Åkrafjorden til Blåfalli som viser alle aktivitetstyper. Mørkere farge betyr økt aktivitetsnivå. (Strava, 2025)

Figur 4-19: Strava heatmap for Sauda og Saudafjellene som viser kun vinteraktiviteter. Mørkere blåfarge betyr økt aktivitetsnivå. (Strava, 2025)

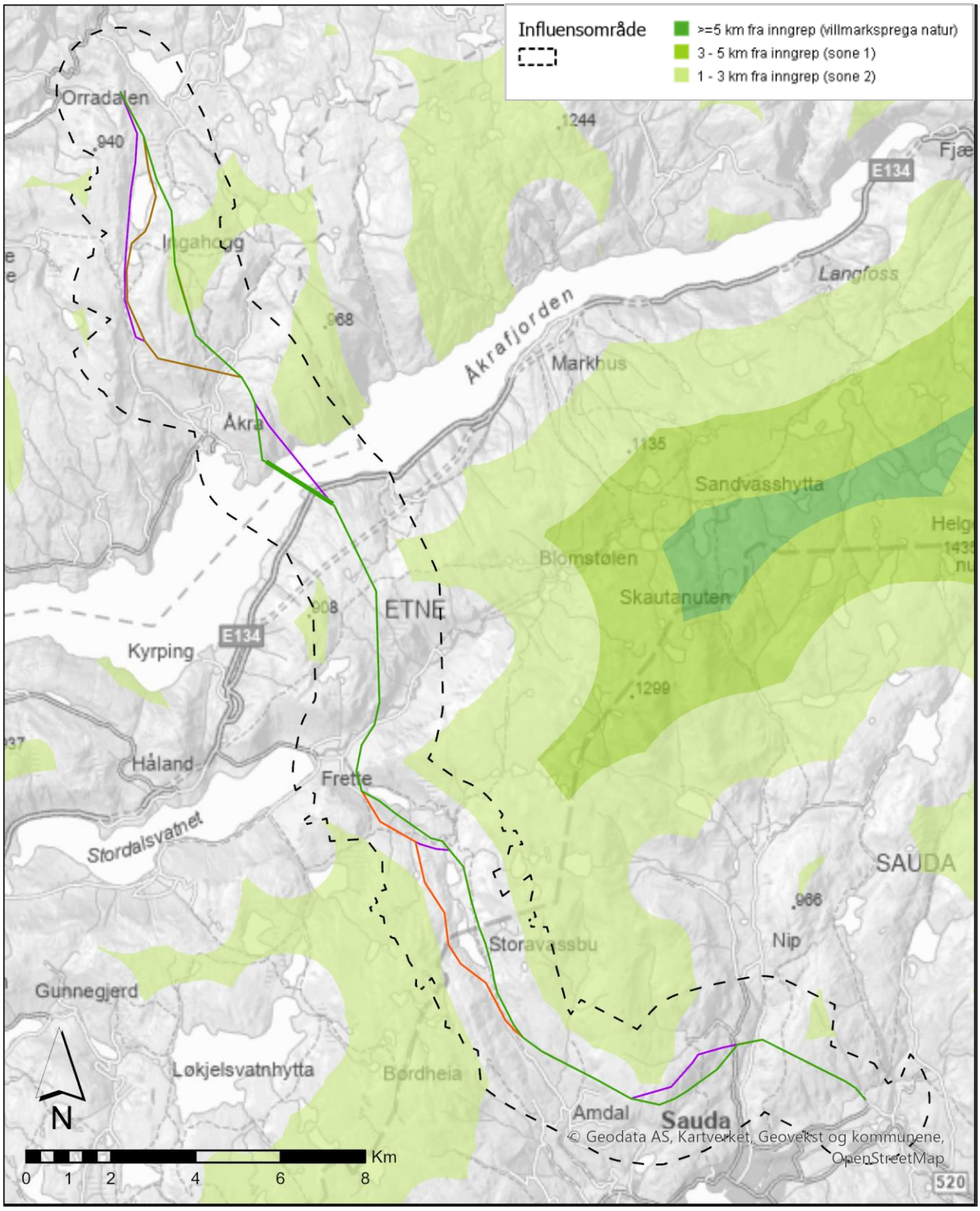
Figur 4-20: Strava heatmap for område mellom Åkrafjorden og Blåfaali som viser kun vinteraktiviteter. Mørkere blåfarge betyr økt aktivitetsnivå (Strava, 2025).

4.8 Inngrepsfrie områder

I produktarket for datasettet som kan finnes via Miljødirektoratets karttjeneste (11) gis følgende beskrivelse av inngrepsfrie områder: «Inngrepsfri natur er områder som ligger én kilometer eller mer i luftlinje unna større inngrep, så som veier, større kraftlinjer, jernbane, steinbrudd, vind- og vannkraftutbygging m.fl. Dataene som danner grunnlaget for kartene er hentet fra en rekke nasjonale registre, bl.a. fra NVE, Statnett og Statens kartverk».

Som figur 4-21 viser er det flere steder med inngrepsfri natur i influensområdet, men det er kun arealer i sone 2, som er områder som ligger mellom en og tre kilometer fra tyngre tekniske inngrep. Størst areal ligger i området øst for dagens trasé mellom Åkrafjorden og Fjellhaug, men det er også noen

arealer æst og vest for Nordstøldalen. Dagens ledning er en viktig årsak til at det er lite inngrepsfrie områder i influensområdet.

Figur 4-21: Det er flere områder med inngrepsfri natur i influensområdet, men kun sone 2 (1-3 km fra inngrep).

4.9 Jakt og fiske

Tilbakemeldingen og informasjon fra kart og databaser viser til at det foregår jakt i områder langs hele traseen. Det er mest småviltjakt i fjellområdene, men i lavere områder (primært under tregrense) er det også jakt etter hjort og rådyr.

Det samme gjelder fiske. Det foregår fiske i de aller fleste vann langs traseen. Her er mye ørret, men også steder med røye. Åkrafjorden og Matersfjorden brukes også jevnt over til fiske, både fra land og småbåter.

5 Trinn 1: Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder

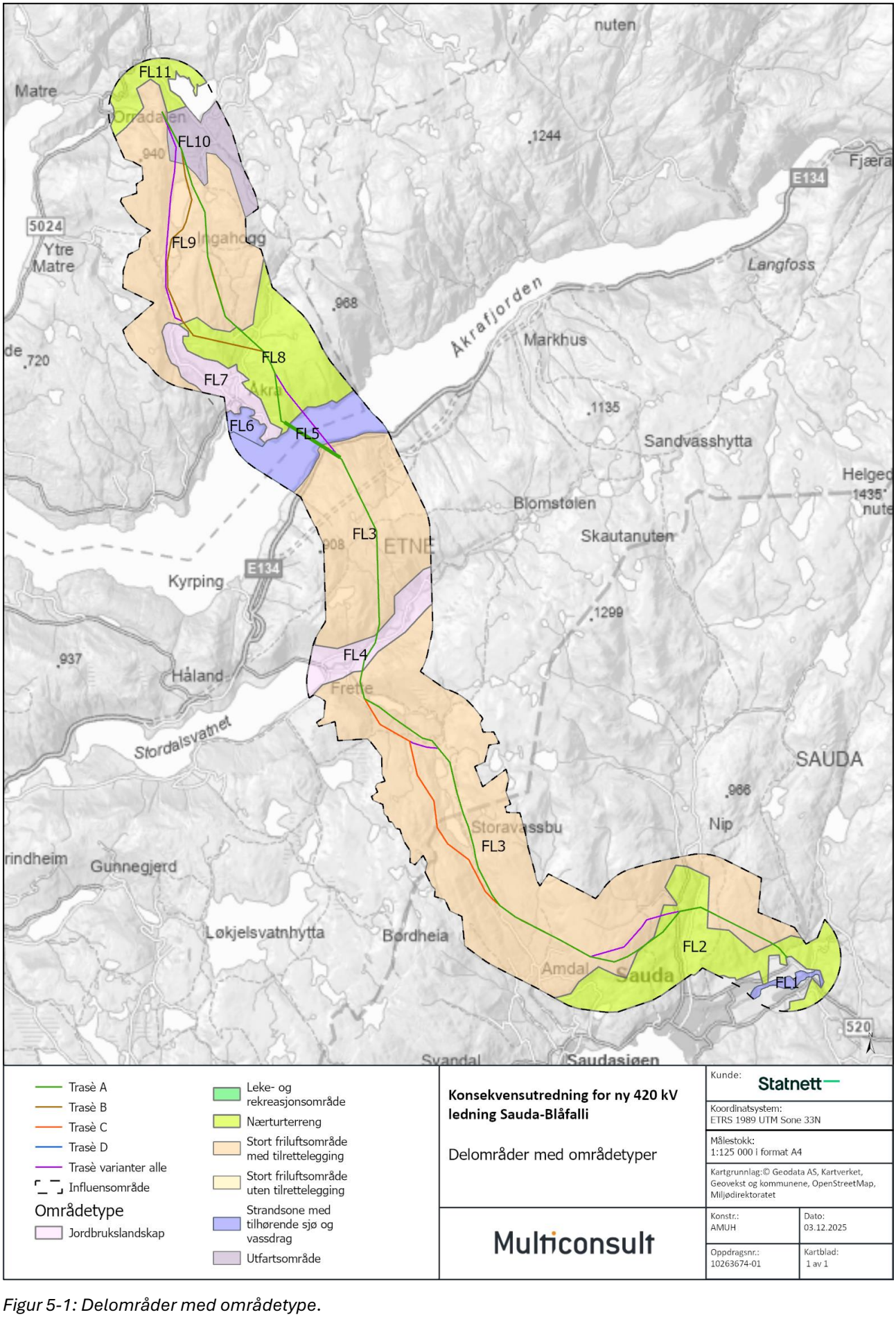
5.1 Inndeling i delområder

For friluftsliv er influensområdet delt inn i elleve delområder (tabell 5-1 og figur 5-1). Figur 5-2 viser delområdens verdi.

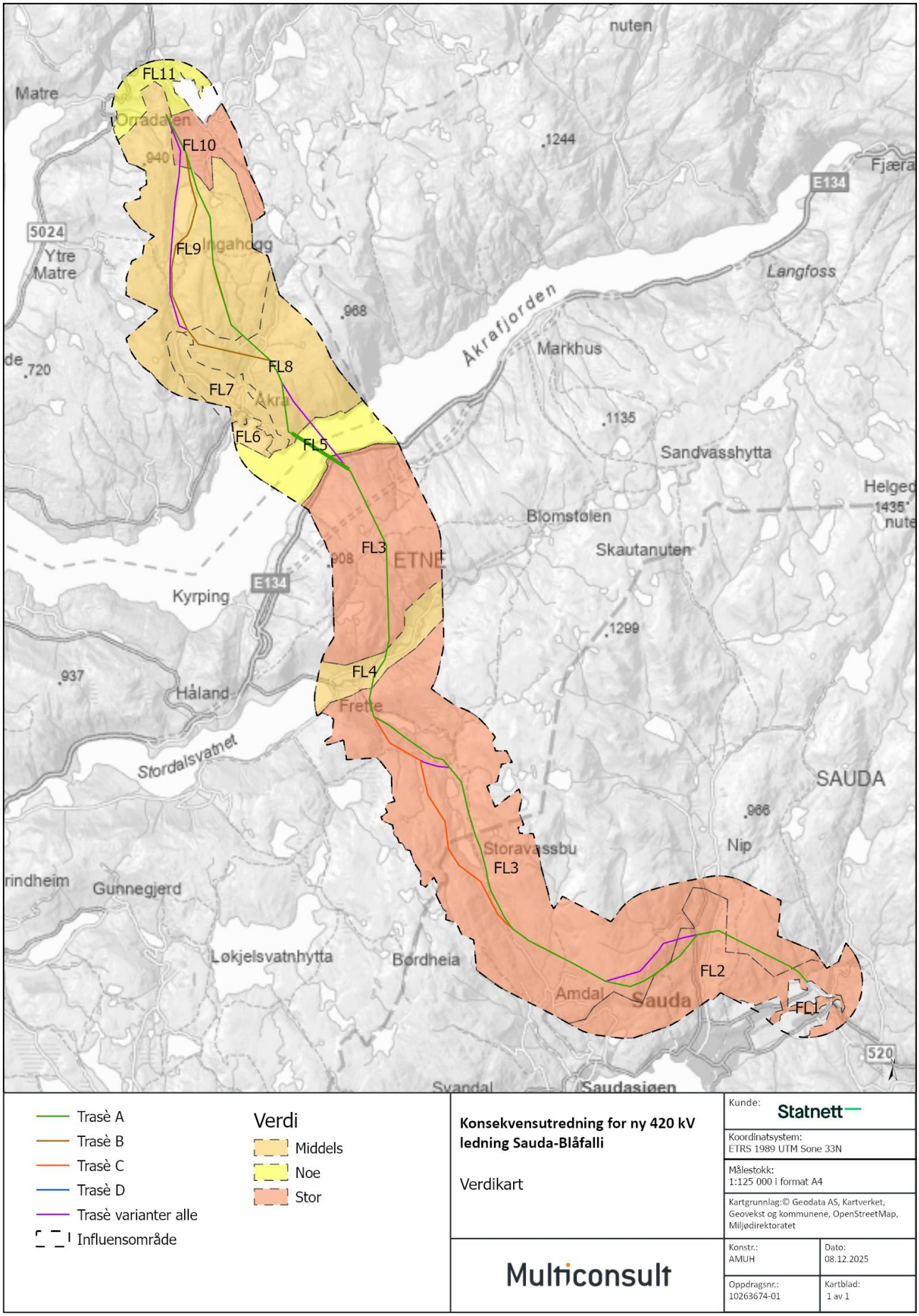
Det er tatt utgangspunkt i lokal kartlegging av friluftslivsområder (M98), men gjort noen utvidelser og sammenslåinger. Bl.a. krysser tiltaket to kommunegrenser, og siden lokal kartlegging er gjort kommunevis er det ikke nødvendigvis sammenheng over disse. På grunn av størrelsen av tiltak og influensområdet så er også nødvendig å forenkle med store delområder for å gjøre arbeidet oversiktlig og gjennomførbart. Det er aktuelt der nærliggende områder har liknende egenskaper og verdi. Det er lagt stor vekt på å sikre at friluftslivsverdiene blir hensyntatt, så det er ikke «gjemt» mindre områder med høy verdi i et sammenslått område med lavere.

Tabell 5-1: Oversikt over delområder i utredningsområdet.

Delområde	Beskrivelse	Nummer
Saudavassdraget	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag som inkluderer nærtur- og rekreasjonsområde langs Storelva, samt strandpromenade, badeplasser, rekreasjonsområde og ferdselsområde i sjø langs fjorden.	FL1
Sauda nærturterreng	Nærturterreng rundt og inntil bebyggelsen i Sauda sentrum. Inkluderer en rekke turtilbud og turmål som turveier og turstier, badeplasser, dagsturhytte, akebakker og skøytevann.	FL2
Etne- og Saudafjella	Stort friluftsområde med tilrettelegging. Mye brukt og tilgjengelig turområde med DNT-hytte, utbredt nett med turstier og en rekke turmål og videre forbindelse til store turområder. Kjent 6-dagerstur, Gullruta, går gjennom området.	FL3
Stordalen	Jordbrukslandskap som er innfallsport for flere turområder.	FL4
Åkrafjorden	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag. Båtutfartsområde med fiskemuligheter.	FL5
Åkravika	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag. Badeplasser og utfartsmål.	FL6
Åkra jordbrukslandskap	Jordbrukslandskap med rundtur, elvevandring, akebakke og utfartsområde for barnehage/skole.	FL7
Åkra nærturterreng	Nærturterreng med turveier og turstier.	FL8
Daurmålshaugen-Ingafjell-området	Stort friluftsområde med tilrettelegging. Turveier og turstier til stølsområder, dagsturhytte og toppturmål.	FL9
Fjellhaugen-Fagnabotn	Utfartsområde. Skitrekk og områder med turveier og skiløyper i hytteterreng. Parkeringen ved skitrekket er startpunkt for mange turer.	FL10
Opstveit nærturterreng	Nærturterreng rundt Opstveit, Indre Matre og opp forbi Blåfalli og til Fjelllhaugvatn. Turstier og turveier med rastemuligheter, bade og fiskeområder.	FL11

Figur 5-1: Delområder med områdetype.

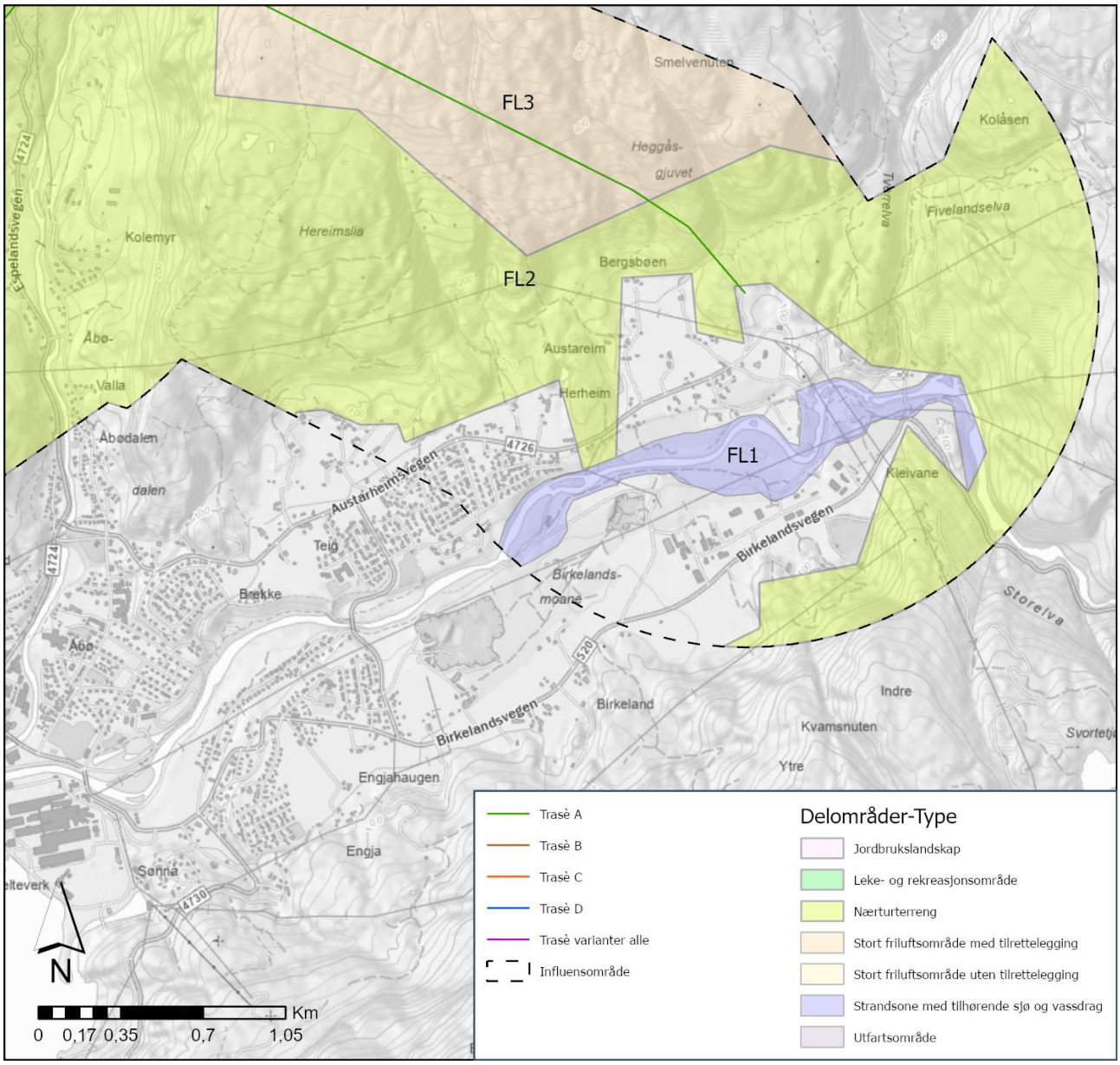
Figur 5-2: Delområder med verdi.

5.2 Verdivurderte områder

5.2.1 Delområde FL1 Saudavassdraget

Avgrensning

Storelva med strandsone og turområde, fra Birkelandsmoane og forbi Lona. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-3: Delområde FL1 Saudavassdraget.

Beskrivelse

Storelva har turforbindelse langs elva helt fra fjorden, forbi Sauda sentrum og til Lona. Nært sentrum, utenfor delområdet, er det mer tilrettelegging og noe høyere aktivitet, men også ovenfor Kastfoss er dette et mye brukt nærturterreng bl.a. for gåturer og jogging. Området er tilrettelagt med stier/turveier.

Figur 5-4: Utsnitt fra 3D-modell som viser Saudavassdraget sett mot øst fra delområdets vestre randsone. Turstien går langs høyre side (sørsiden) av elva, og har sammenhengende forbindelse helt inn til Sauda sentrum.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Det er et kartlagt friluftslivsområde (M98) som utgjør store deler av delområdet. Det er gitt verdi svært viktig (se kapittel 4.5).

Tabell 5-2: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL1.

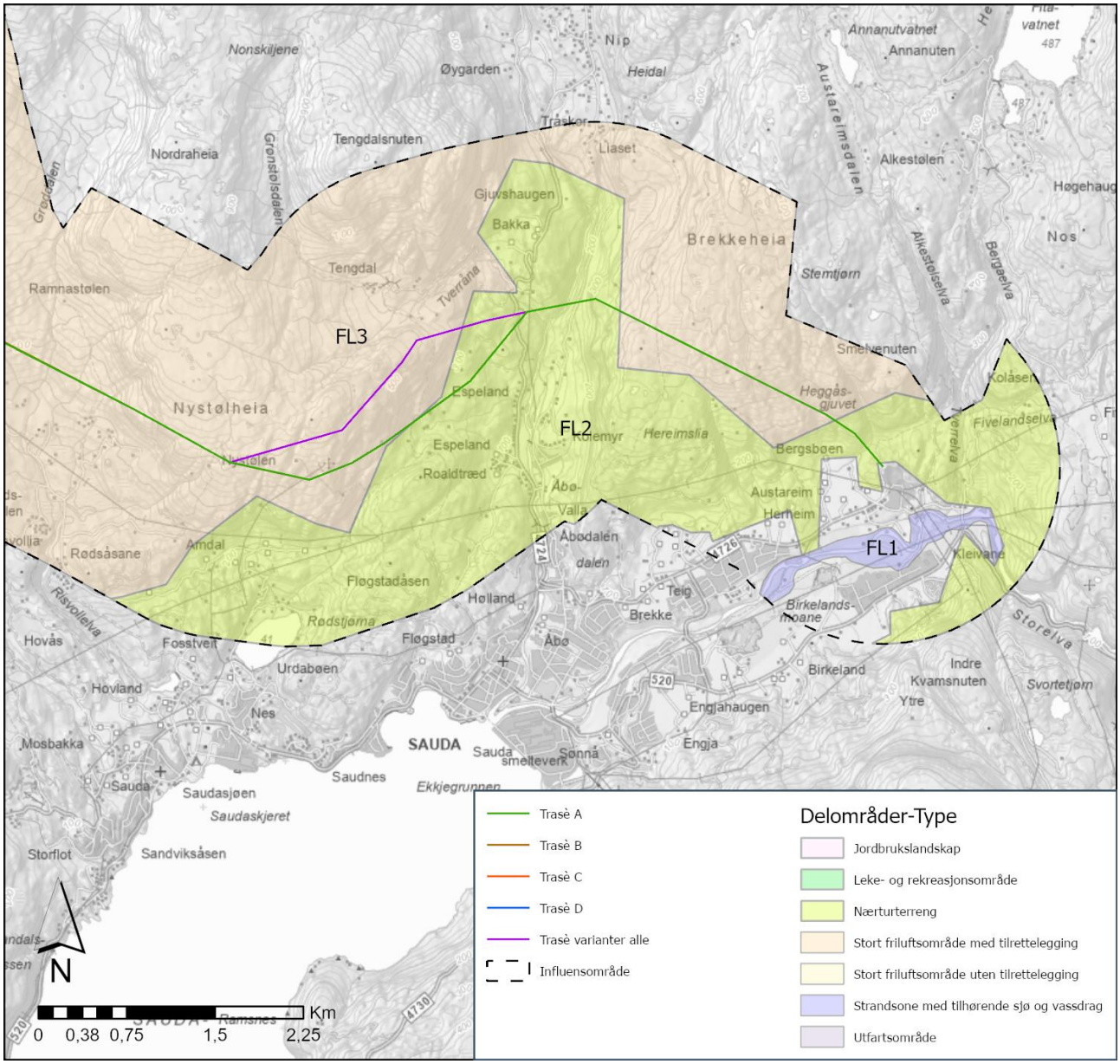
Verdivurdering: Delområde FL1 Strandsone Saudafjorden og Saudavassdraget **Områdetype: Strandsone med tilhørende sjø- og vassdrag**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
			▲		
Lokalt kartlagt delområde er gitt verdien svært viktig (se kapittel 4.5), som tilsvarer fra midt på stor verdi og oppover i den femdelte verdisettingen brukt i konsekvensutredning. Brukerfrekvens: Turstiene langs elva brukes av mange, men i all hovedsak lokale brukere. Tilsvarer stor verdi. Kvalitet: Flere opplevelseskvalitet med områder som turveien langs elven som er godt egnet og godt tilrettelagt for tilbud, som tur-/joggetraseer og for rekreasjon, i omgivelser som ikke finnes andre steder i Sauda. Lett tilgjengelig med direkte atkomst fra sentrale områder i Sauda, med forbindelser videre til andre områder, bidrar også til at det har viktig funksjonen som del av sammenhengende tursti. Tilsvarer stor verdi. Betydning: Områdene er egnet og noe brukt i undervisningssammenheng, tilsvarer noe verdi					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A, B, C og D	▲ Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endret. Begrunnelse: Tiltaket går ikke fysisk gjennom delområdet (fra ca. 400 meter avstand), men er synlig og har noen visuelle virkninger. Alle alternativene følger samme trasé ut fra trafostasjonen og går nord og vestover, bort fra delområdet. Ny trasé er lengre borte fra delområdet enn eksisterende, men den går også høyere i terrenget.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-

Alt. A, B, C og D	▲ Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).

5.2.2 Delområde FL2 Sauda nærturterreng

Avgrensning

Delområdet ligger nord og øst for tettbygde områder i Sauda. Avgrenses mot bebyggelse i sør og mot stort turområde videre nordover (figur 5-3).

Figur 5-5: Delområde FL2 Sauda nærturterreng.

Beskrivelse

I hovedsak skog- og jorbruksområder som dekker et blandet nærturterreng mellom bebygde arealer i randsonen til Sauda by og fjellområdene som er starten på Etne- og Saudafjellene. Her er en rekke turmål, og mange turtilbud med tilrettelegging.

Deler av fire kartlagte friluftslivsområder, registrert som nærturterreng, inngår i delområdet. Det er områder med stier og turveier, enten til målpunkt som Ørneredet dagsturhytte, Eventyrskogen og Rundehaugen, eller som del av forbindelser videre til andre delområder som Hovlandsnuten.

Også to statlig sikra friluftslivsområder, hvor begge overlapper med lokal kartlegging. Det er strand- og skogsområdet ved Rødstjerna (til bading og turgåing), samt et område som er sikra for å kunne tilrettelegge en god og varig tilkomst til turmålet Hovlandsnuten, Brekkesølnuten eller Brekkeheia.

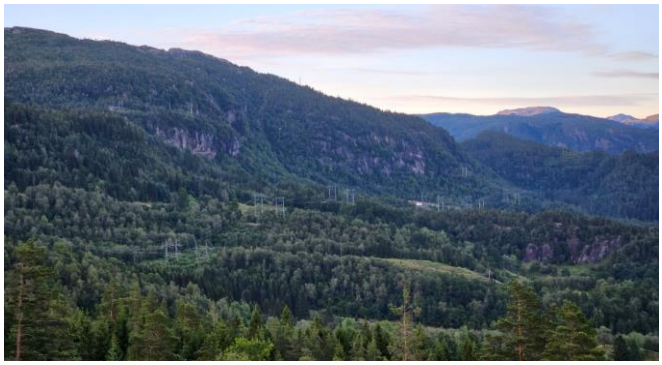
Ut.no viser mange turforslag og turmål i delområdet, og også disse sammenfaller i stor grad med kartleggingen fra fylket som er beskrevet over. Totalt fremstår delområdet som et attraktivt og mangfoldig område for kortreist friluftsliv med mange potensielle brukere.

Figur 5-6: Rundehaugen og Hereimslia, sett fra Austarheimsvegen mot nordvest. Eksisterende kraftledning er synlig, sammen med to andre den går parallelt med, i dalsiden.

Figur 5-7: Til venstre viser gårdstun på Amdal, med Hovås bak til høyre og Kvitaberåsen bak til venstre. Bildet til høyre viser Rundehaugen sett fra Åbødalen.

Figur 5-8 Bilde til venstre viser Rødstjørna sett fra vestsiden. Bildet til høyre viser vestre del av delområdet, med Flatskårnuten opp til venstre, sett fra Hovås mot øst.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

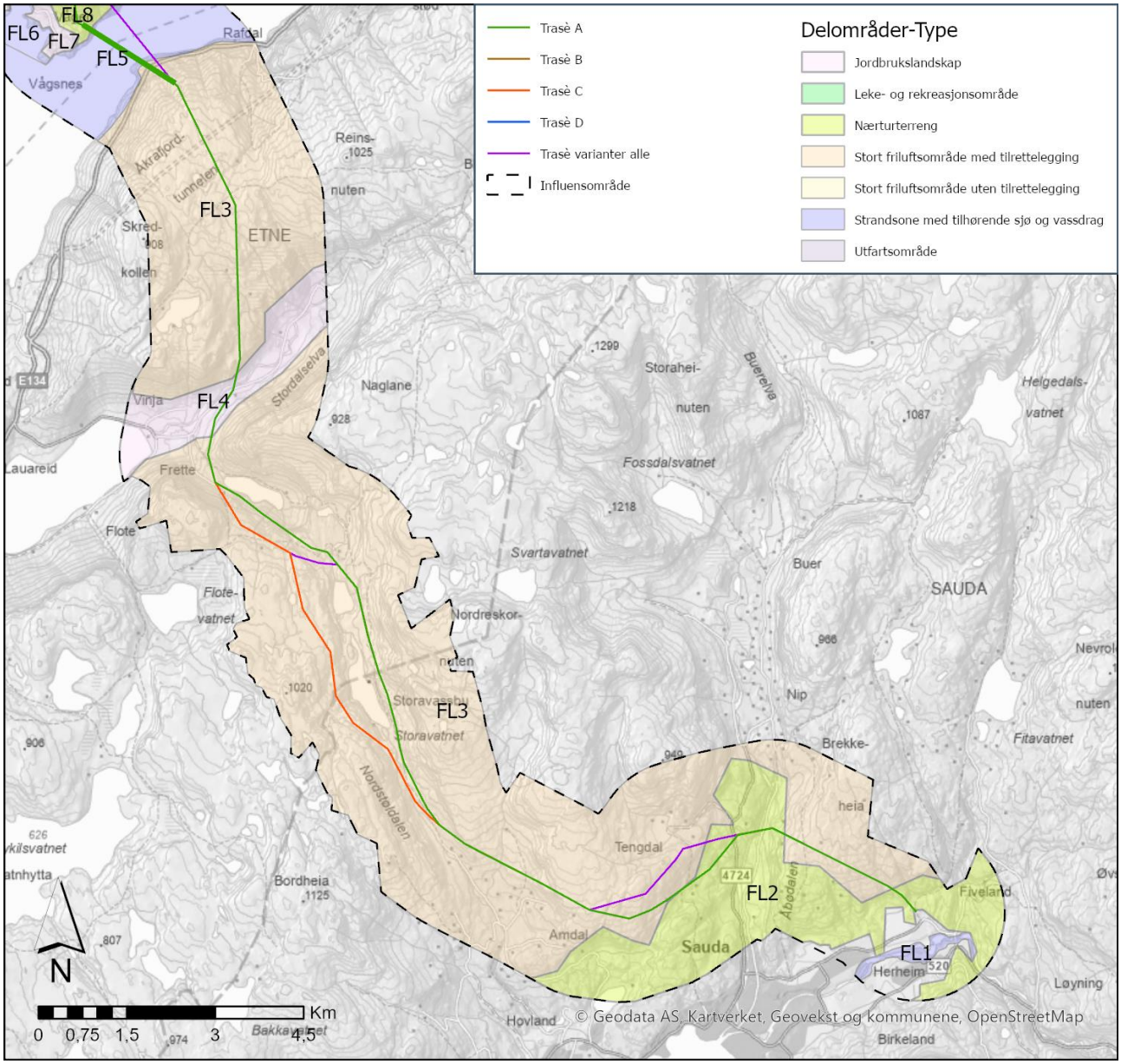
Tabell 5-5-3: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL2.

Verdivurdering: Delområde FL2 Sauda nærturterreng **Områdetype: Nærturterreng**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
			▲		
De fire lokalt kartlagte friluftslivsområdene (M98) som inngår i delområdet er verdisatt som viktig (ett) og svært viktig (tre) (se kapittel 4.5). Svært viktig tilsvarer fra midt på stor verdi og oppover i den femdelte verdisettingen brukt i konsekvensutredning, mens viktig tilsvarer midt på middels til midt på stor verdi. Brukerfrekvens: Brukes av mange, også mange regionale brukere, f.eks. i forbindelse med Hovlandsnuten opp. Tilsvarer stor verdi. Kvalitet: Godt tilrettelagt for flere ulike brukergrupper og med høy opplevelseskvalitet. Stor verdi som nærturterreng med god tilgjengelighet for befolkningen til et utvalg friluftslivsaktiviteter med stor opplevelseskvalitet og begrenset tilsvarende tilbud i Sauda. Viktig funksjon som adkomst og som del av sammenhengende turtilbud til målpunkt utenfor. Tilsvarer stor verdi. Betydning: Egnet og brukt i undervisningssammenheng. Ligger nært Sauda og Risvoll skole. Merket sti fra Risvoll skole til eventyrskogen. Tilsvarer stor verdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A, B, C og D	▲ Alle fire alternativene følger samme trasé gjennom/nær området, og får samme påvirkning. Påvirkningen av tiltaket vurderes som forbedret. Begrunnelse: Eksisterende kraftledning går tvers gjennom delområdet, og krysser over flere turstier og nært turmål. Foreslått trasé ligger lengre nord, og flyttes i stor grad ut av delområdet. Når eksisterende linje rives gir det en positiv endring for delområdet. Den positive endringen vurderes kun som svakt forbedret på grunn av at eksisterende tiltak ligger parallelt med to andre ledninger som blir værende, samt at eksisterende har moderate konsekvenser på grunn av at den unngår viktigste friluftslivspunkt og ligger delvis skult av terreng og vegetasjon.					
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A, B, C og D	▲ Noe positiv konsekvens for delområdet (1+).						

5.2.3 Delområde FL3 Etne- og Saudafjella

Avgrensning

Fjellområdet mellom Saudafjorden og Åkrafjorden. Avgrenses i sør mot nærturterreng rundt Sauda og Saudasjøen og i nord mot Åkrafjorden. Delområdet er delt i to av jordbrukslandskapet i Stordalen, men forsetter utenfor influensområdets avgrensning som et meget stort sammenhengende friluftslivsområde. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-9: Kart over delområde FL3 Etne- og Saudafjella.

Beskrivelse

Etne- og Saudafjellene er et stort fjellområde med merkede turstier på kryss og tvers mellom flere innfallspunkt og DNT-hytter. Det er også forbindelser videre til tilsvarende fjellområder både mot sør og mot nord.

Mye av Nordstøldalen, som går gjennom området fra nord til sør, ligger under tregrensen, mens fjellområdene på hver side går opp på snaufjellet. Dal og dalsidene ved Hellehaugvatnet og lavere områder av Etnefjellet har til dels tett vegetasjon.

Midt i delområdet, og midt i Nordstøldalen, ligger DNT-hytta Storavassbu. Det er merka tursti fra innfallsport med parkering på Skeivane i Sauda og Frette i Etne. Gullruta, som er en av DNTs Signa-TUR (samling av langturer markedsført av DNT), går tvers gjennom delområdet (nordøst til sørvest), via Storavassbu.

Det er flere turmål utenom de merka turstiene og turistforeningshyttene, f.eks. toppturer både nord og sør i delområdet. Opp fra Saudasjøen er det to særlig attraktive turstier/turmål i Hovlandsnuten og Brekkestølsnuten. Hovlandsnuten er bl.a. målpunkt for et årlig toppturløp, har godt tilrettelagt sti med sherpatrapp med nesten 1000 trinn og liten panoramahytte med kunstgalleri og overnattingsmulighet på toppen.

Dagens kraftledningstrasé følger Nordstøldalen, parallelt med den merka turstien her og forbi Storavassbu, ned i Stordalen før den går opp i høyden for å krysse Etnefjellet på vei mot Åkrafjorden.

Figur 5-10: Det er flere hytter i Nordstøldalen, grusveien går inn til Nordstølen (bildet til venstre). Litt lengre opp i dalen ligger dalens høybrekk rett sør for Storavatnet (bildet til høyre). Eksisterende kraftledning følge tett på den merkede turstien mellom Nordstølen og langs vannet inn til Storvassbu (godt synlig på begge bildene).

Figur 5-11: Langs østsiden av Storavatnet ligger DNT-hytta Storvassbu (bildet til venstre). Fra hytta går det turstier i flere retninger, bl.a. ned mot veien i Frette, der den da går forbi Fitavatnet (bildet til høyre) som ligger svært idyllisk med flotte plasser for rasting, bading eller telting.

Figur 5-12: Merket turløype fra DNT-hytta Blomstølen kommer til Øvre Fita rett før den skrår ned mot Nordstøldalen. Her er det utsikt, både mot dalen og mot fjellområdet på andre siden. Til høyre i bildet ser man Fitavatnet, Hellaugvatnet og helt øverst en liten flik av Stordalsvatnet. Til venstre strekker Nordstøldalen seg innover mot Storavatnet, men det er Litlavatnet som viser i bildet. Stien der bildet er tatt er del av Gullruta. Den går ned til Storvassbu, men fortsetter opp fjellsiden på motsatt side av dalen midt i bildet, på vei mot DNT-hytta Løkjelsvatnhytta.

Figur 5-13: Fra Brekkestølnuten er det utsikt både ut Saudafjorden og innover fjellet. Bildet til venstre viser Nordstøldalen på tvers og snaufjellet på sørvestsiden bakover i bildet. Bildet til høyre viser fjellområdet vest for Stordalen, ved merka tursti (på toppen av Øyskard) mellom DNT-hytta Blomstølen og Tjelmeland i Etne.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

To lokalt kartlagte friluftslivsområdene (M98) dekker det meste av delområdet. Et stort turområde uten tilrettelegging i Saudafjellet og et stort turområde med tilrettelegging i Etnefjellet. Saudafjellet er verdisatt som viktig, mens Etnefjellet er gitt verdien svært viktig (se kapittel 4.5).

Tabell 5-4: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL3

Verdivurdering: Delområde FL3 Etne- og Saudafjella **Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
			▲	
Verdien viktig (Saudafjellet) oversettes til midt på middels til midt på stor verdi, mens svært viktig (Etnefjellet) oversettes fra midt på stor verdi og opp til og med svært stor verdi i den femdelte verdisettingen brukt til konsekvensutredning.				

Brukerfrekvens. Området brukes av mange, også mange regionale og nasjonale brukere. F.eks. Gullruta og profilerte toppturer som Hovlandsnuten. Tilsvarer stor verdi.

Kvalitet: Stor opplevelseskvalitet, både natur- og kulturhistoriske. Særlig uberørte høyfjellsområdet, men også lavere områder som rundt og ovenfor Fitavatnet, samt flotte toppturmål. Viktig funksjon med innfallsporter med parkering, løypenett og forbindelser gjennom området og til tilstøtende områder. Godt egnet for turgåing og naturopplevelser med stor utstrekning. Tilsvarer stor verdi.

Betydning: Spesiell symbolverdi, bl.a. som del av turområde med regional sammenheng, f.eks. Gullruta. Tilsvarer stor verdi.

Tiltakets påvirkning

Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A og B	▲				

Disse to alternativene følger samme trasé gjennom delområdet, og får samme påvirkning. Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.

Begrunnelse: Sør i området, særlig ved Brekkeheia, Nystølheia, flyttes traseen opp på fjellet fra dagens plassering, delvis fra delområde FL2 og delvis fra lavere terreng med mer vegetasjon og eksisterende infrastruktur (som veier og hytter). Det gir redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger for turaktivitet langs flere stier og fra topper og utsiktspunkt.

Alternativene holder østsiden av dalen fra Nordstølen til Storavatnet, med noe redusert visuell virkning sammenlignet med eksisterende da kryssing over vann og sti i sørenden av vatnet unngås. Ellers følger alternativet i hovedsak eksisterende trasé gjennom Nordstøldalen og mot Frette, med ubetydelige endringer i visuell virkning. Nord for Frette går tiltaket, opp til Geiteskardnuten, noe lengre øst en eksisterende trasé, men uten endring i påvirkning for den friluftslivsaktiviteten som er her.

	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. C og D				▲	

Disse to alternativene følger samme trasé gjennom delområdet, og får samme påvirkning. Påvirkningen av tiltaket vurderes som forringet.

Begrunnelse: Sør og øst for Nordstølen følges samme trasé som alt. A og B, med samme forringelse av fjellområdene på grunn av visuelle virkninger. Det samme gjelder nord for Frette. Mellom Nordstølen og Frette går traseen lengre vest, og tidvis høyt i fjellsiden. Det gir noe lavere nærpåvirkninger til merket tursti nord og sør for DNT-hytta Storvassbu. Samtidig går traséforslaget på snaufjellet, med større negativ visuell virkning, tidvis silhuettvirkning mot horisont (bl.a. fra området ved Storvassbu), og påvirkning av et mer uberørt naturområde.

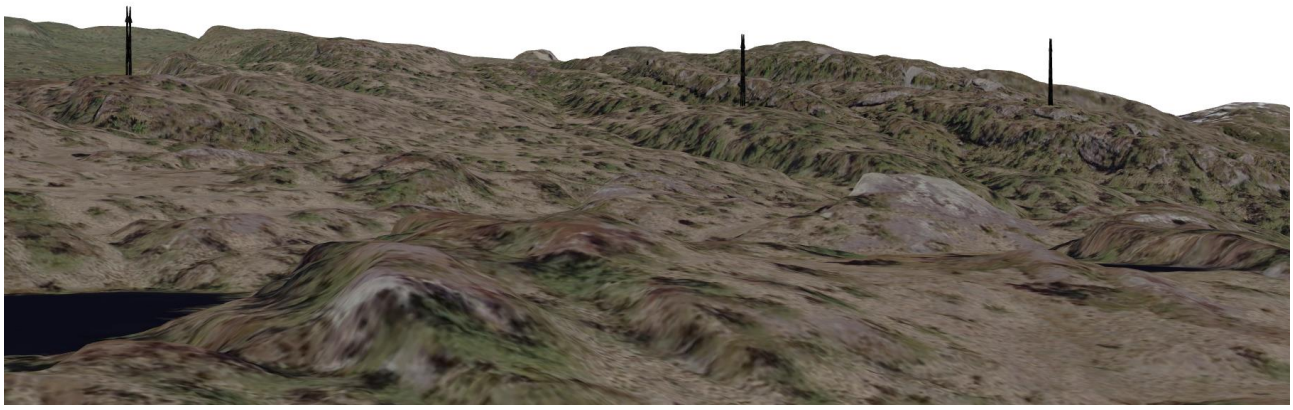
Tiltakets konsekvens

Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A og B				▲			

Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).

Alt. C og D					▲		

Middels negativ konsekvens for delområdet (2-).

Figur 5-14: Utsnitt fra 3D-modell som viser hvordan mastene vil være synlige fra utsiktspunkt på Rundehaugen, sett innover mot Brekkeheia.

Figur 5-15: Utsikt fra Storvassbu, over Storavatnet mot vest.

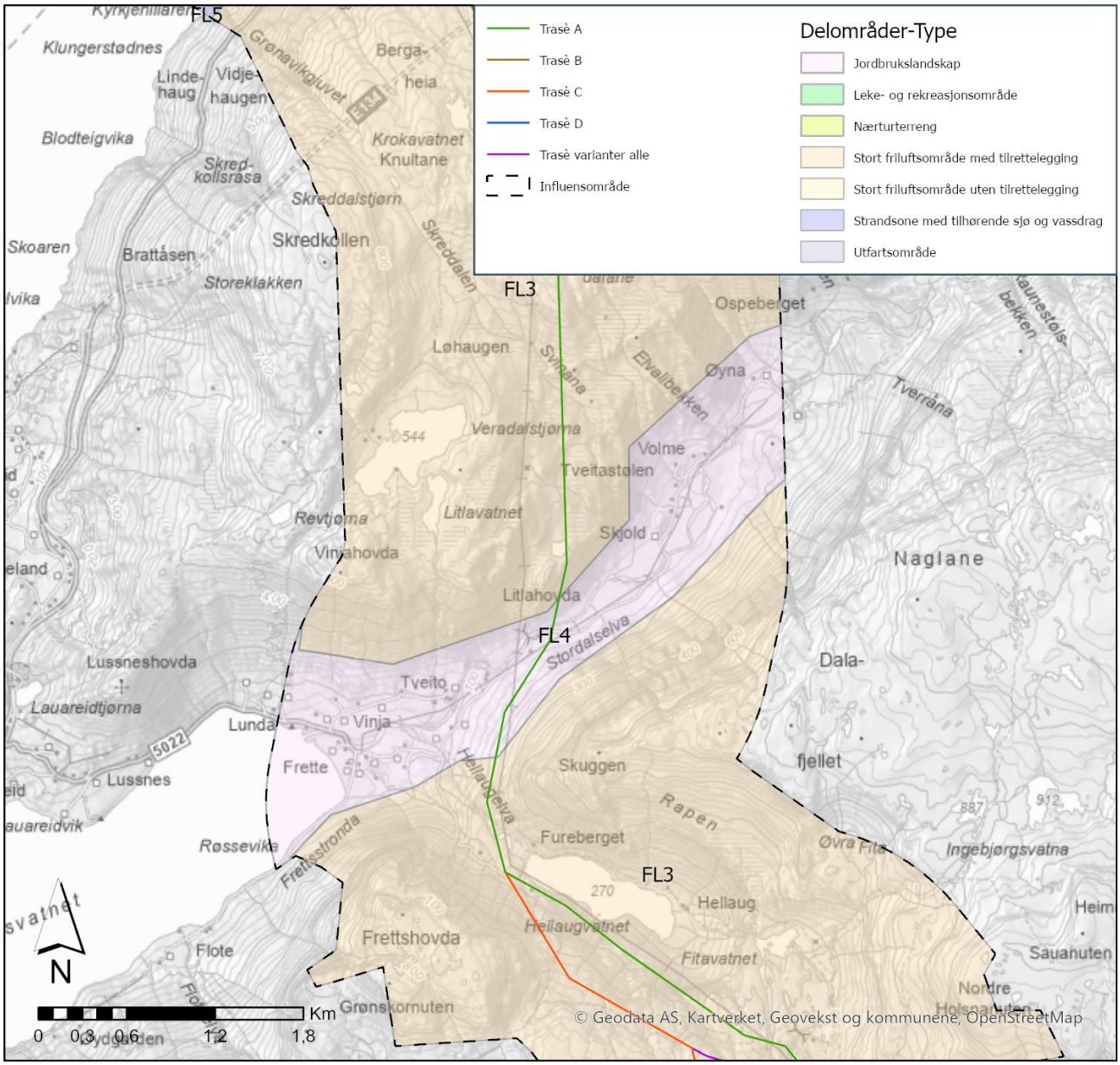

Figur 5-16: Fotovisualisering som viser tiltaket (alternativ C og D) med samme ståsted som figur 5-15.

5.2.4 Delområde FL4 Stordalen

Avgrensning

Storadalen strekker seg som en forlengelse av Stordalsvatnet, fra Frette og østover mot Øyna innerst i dalen. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-17: Kart over delområde FL4 Stordalen.

Beskrivelse

Dalbunnen med hovedsakelig jordbruksareal. Avgrenses av Etne- og Saudafjellene på hver side. Veiforbindelsen gjennom dalbunnen stopper på Øyna. Det er flere innfallspunkter til fjellområdene rundt, med parkering og startpunkt av turstier for ferdsel videre. I dalen er det også tilrettelagt for en rundtur som går på begge sider av elva (over hengebro) med turbok. Strava heatmap (se kapittel 4.7.3) viser at også veiene i dalen brukes noe til turgåing og sykling.

En liten del av Stordalsvatnet, som inngår i influensområdet, er tatt med i delområdet. Som største innlandsvatn i Sunnhordaland, og utfartsområde for båtliv, fiske, kano, med badeplasser etc. er vatnet registrert som et viktig friluftslivsområde av Rogaland fylkeskommune. Foruten noen båthus og en rasteplass langs strandlinja som inngår i delområdet er det ikke registrert noen viktige funksjoner for aktivitet på vannet her.

Figur 5-18: Stordalen har jordbruksareal i dalbunnen og skogkledde dalsider opp mot fjellområdene rundt. Dalen er utgangspunkt for merkede turstier både fra Øyna mot DNT-hytta Blomstølen og fra Frette mot DNT-hyttene Storvassbu og Løkjelsvatnhytta.

Figur 5-19: Det er også en merket rundtur på Frette som bl.a. går over en hengebro litt nord for Tveito (venstre bilde). Bildet til høyre viser veien som svinger seg inn mellom jordbruksareal i dalen.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Dalen har ikke lokalt kartlagte friluftslivsområder, med unntak av Stordalsvatnet som ligger i kanten av delområdet.

Tabell 5-5: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL1

Verdivurdering: Delområde FL4 Stordalen **Områdetype: Jordbrukslandskap**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Brukerfrekvens: Hovedsakelig som startpunkt for turer i tilgrensende områder, derfor også innslag av regionale brukere. Også noe bruk som lokalt turområde på rundtur og med for gå- og sykkelturer langs veier i dalen. Tilsvarer middels verdi. Kvalitet: Har funksjon som adkomstsone med parkering og turstart til Etne- og Saudafjellene, både fra Frette og Øyna. Tilsvarer middels verdi. Symbolverdi: Ubetydelig symbolverdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A, B, C og D	▲ Alle fire alternativene følger samme trasé gjennom/nær området, og får samme påvirkning. Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endret. Begrunnelse: Eksisterende kraftledning går tvers gjennom delområdet. Foreslått trasé ligger litt lengre øst en eksisterende, men uten betydelige endringer i visuell virkning. Attraktiviteten delområdet har for friluftsliv vurderes å være uendret.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A, B, C og D	▲ Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).						

Figur 5-20: Stordalen, sett utover dalen, fra Dalavegen litt sør for Skjold.

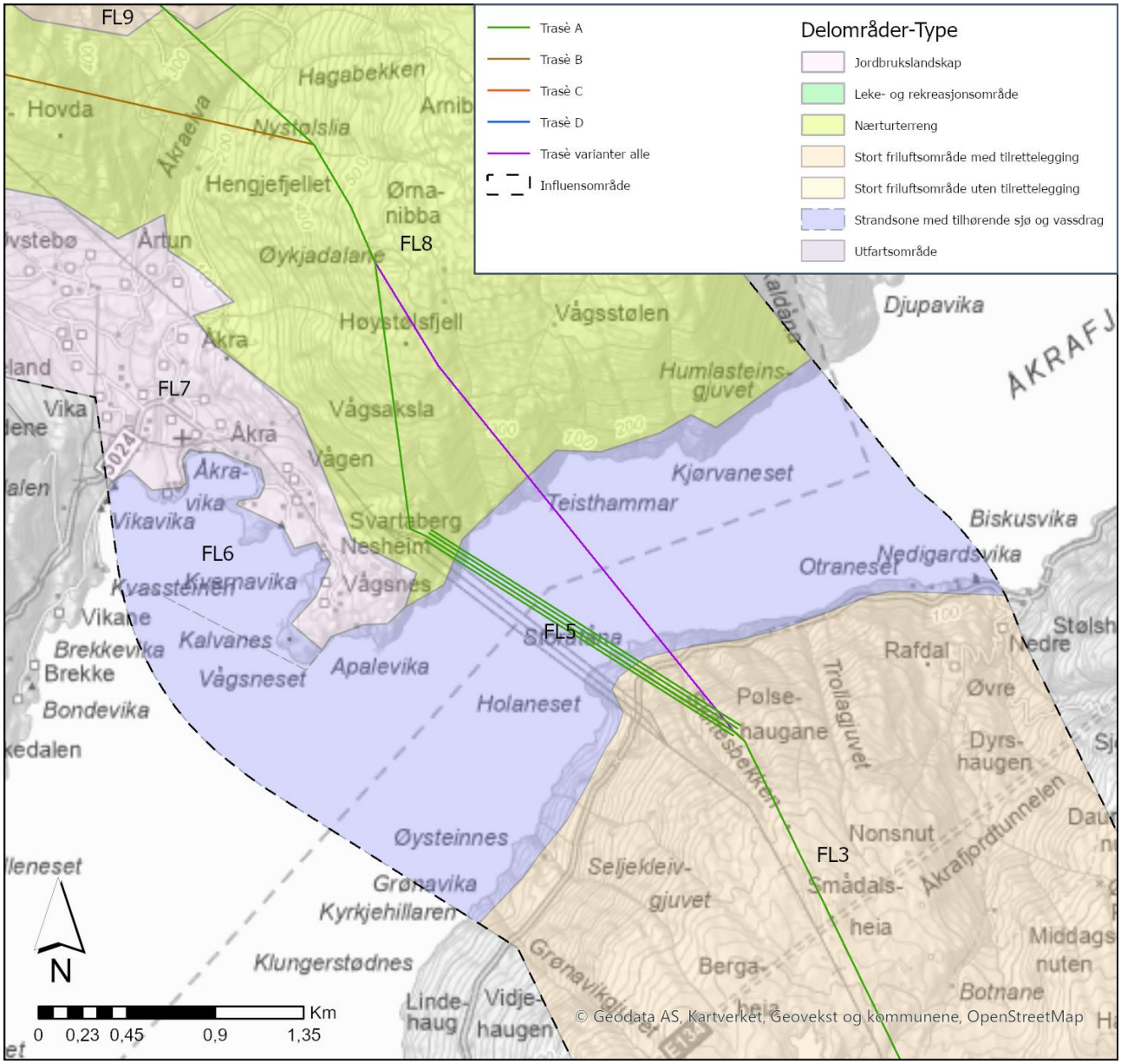

Figur 5-21: Fotovisualisering som viser tiltaket (alle alternativ) med samme ståsted som figur 5-20.

5.2.5 Delområde FL5 Åkrafjorden

Avgrensning

Delområdet omfatter Åkrafjorden innenfor influensområdets avgrensning. Selve havnebassenget ved tettstedet Åkra er tatt ut som et eget delområde, med de registrerte friluftslivsområdene som er der, og som har en annen karakter enn selve fjorden. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-22: Kart over delområde FL5 Åkrafjorden

Beskrivelse

Tiltaket krysser Åkrafjorden ca. 100-200 meter nordøst for dagens trasé. Master står i fjellsiden på begge sider av fjorden og kraftlinjen henger høyt over vannflaten. Delområdet inngår i kartlagt friluftslivsområde (Kvinnherad kommune), Åkrafjorden utfartsområde, med verdi «registrert friluftslivsområde». Delområdet grenser også til kartlagt badeplass ytterst på Vågsneset med samme verdi.

Området av fjorden som inngår i influensområdet ligger ca. 8 mil fra Fjæra, innerst i fjorden. Foruten E134 på sørsiden av fjorden, er strandsonen og dalsidene i all hovedsak ubebygd innover fjorden frem til Fjæra. Det gjør at det er få målpunkt, men også at strekningen kan være attraktiv for båtliv og fiske.

Krysningspunktet ligger rett øst for Åkra, men Åkravika er i stor grad avskjermet fra fjordkryssingen og definert som eget delområde.

Figur 5-23: Åkrafjorden sett innover fjorden med Vågsnes nede til venstre. Eksisterende kraftledning krysser fjorden midt i bildet. Fjorden brukes noe til ferdsel med fritidsbåt og fiske.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Tabell 5-6: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL5

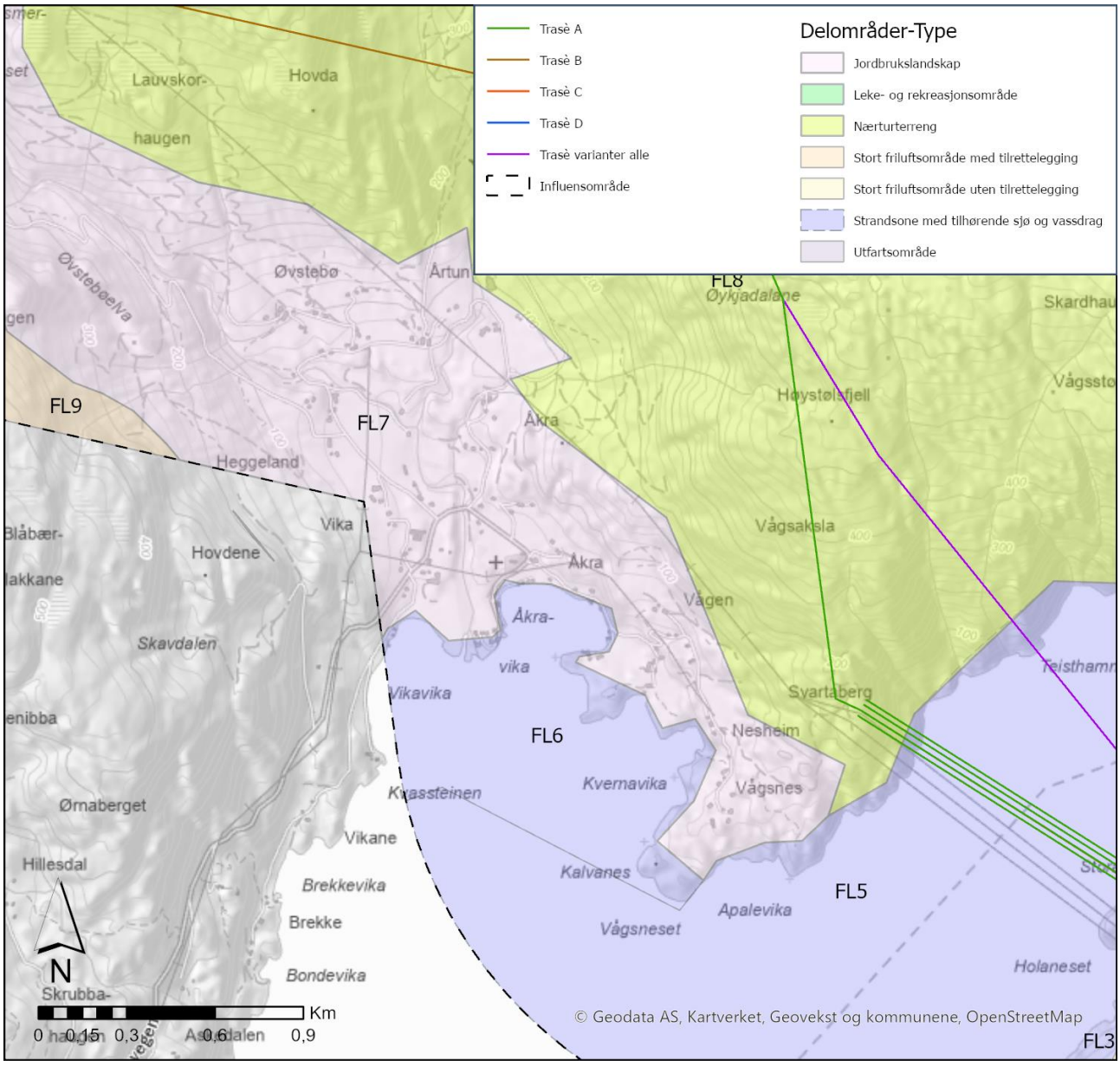
Verdivurdering: Delområde FL5 Åkrafjorden **Områdetype: Strandsone med tilhørende sjø- og vassdrag**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲ Kartlagt friluftslivsområde (M98) på Åkrafjorden, med verdi registrert, oversettes til noe eller lavt på middels verdi på konsekvensutredningsskalaen. Brukerfrekvens: Noe bruk til båtutfart, bl.a. til småbåthavn i fjæra og fjordcruise. Turistaktivitet i Fjæra gjør at det kan være innslag av regionale/nasjonale brukere. Tilsvarer noe verdi. Kvalitet: Egnet til båtutfart og fiske, men ikke unikt i området. Ingen spesiell tilrettelegging innenfor delområdet. Har i noe begrenset grad funksjon som del av sammenhengen for ferdsel videre innover Åkrafjorden. Betydning: Noe symbolverdi som del av Åkrafjorden. Tilsvarer noe verdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A, B, C og D	▲ Alle fire alternativene følger samme trasé gjennom/nær området, og får samme påvirkning. Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endret. Begrunnelse: Eksisterende ledninger erstattes av nye, i samme område. Med master langt opp i fjellsiden og ledninger også høyt over vannet påvirker delområdet kun i begrenset grad, og en sideflytting av disse gir ikke endringer for friluftslivsbruk.				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A, B, C og D	▲ Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).						

5.2.6 Delområde FL6 Åkravika

Avgrensning

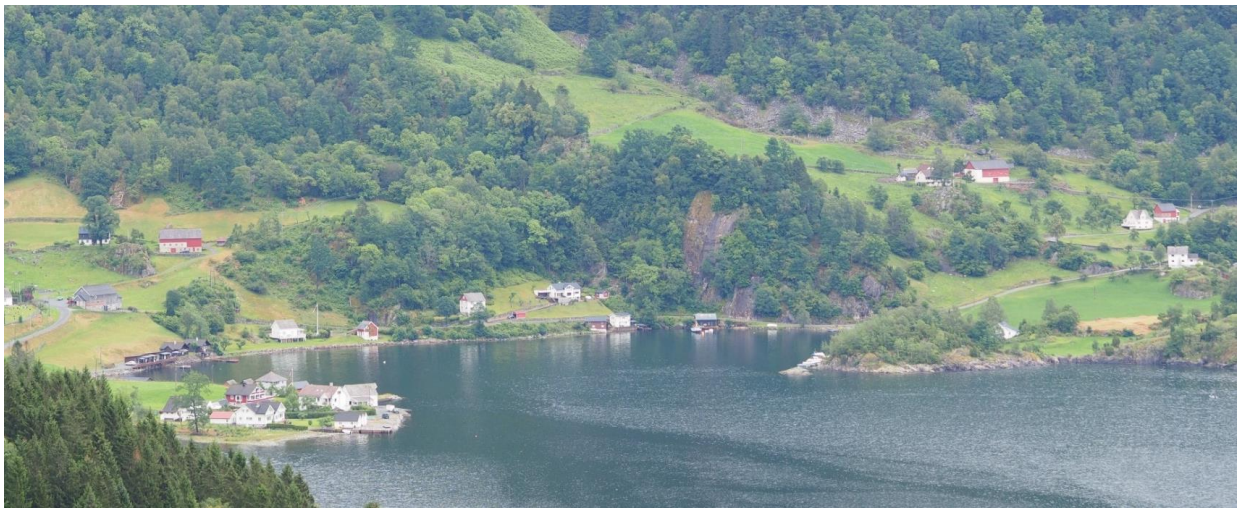
Havnebassenget i Åkravika. Henger sammen med Åkrafjorden, men selve Åkravika har flere lokale funksjoner inn mot bebyggelse i Åkra. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-24: Kart over delområde FL6 Åkravika.

Beskrivelse

Strandsone langs Åkravika, med tilhørende sjøområde. Det er kartlagt seks friluftsområder i delområdet (av Kvinnherad kommune). Ett registrert som viktig og fem med verdien kartlagt. Alle er badeområder, og noen også med funksjon som turområde, utgangspunkt for kano/kajakk eller atkomstområde for båt. Åkravika brukes til padling og fritidsbåtkjøring.

Figur 5-25. Åkravika har kai, toalettanlegg ved gjestehavn og badeplass. Lambaneset på høyre side er en gammel husmansplass som benyttes som turområde og til bading. Vika er sett fra Brekkevegen, ved Vikane.

Figur 5-26: Vågsvika til venstre, Klubba og Lambaneset til høyre. Eksisterende kraftledning går i fjellsida, midt gjennom bildet. Bildet tatt fra havna ved Øyra.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Tabell 5-7: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL6

Verdivurdering: Delområde FL6 Åkravika **Områdetype: Strandsone med tilhørende sjø- og vassdrag**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
		▲		

Fem kartlagte friluftslivsområder (M98) der verdi oversettes til noe, eller lavt på middels verdi, på konsekvensutredningsskalaen. Område med viktig verdi oversettes til midt på middels til lavt på stor verdi.

Brukerfrekvens: Brukes av noen, i all hovedsak lokale. Tilsvarer noe verdi.

Kvalitet: Noe tilrettelagt for aktivitet langs vika, med flere natur- og kulturlandskap som gir opplevelseskvaliteter. Funksjonen for å tilgjengeliggjøre fjorden, samt noe tilrettelegging for bading og aktiviteter på vann. Tilsvarer middels verdi.

Betydning: egnethet og noe bruk som lekeområder for skole og barnehage, samt som atkomst for kano/kajakk i undervisningssammenheng. Tilsvarer middels verdi.

Tiltakets påvirkning

Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A, B, C og D	▲				

Alle fire alternativene følger samme trasé gjennom/nær området, og får samme påvirkning. Den vurderes som ubetydelig endret, men høyt mot noe forringet.

Begrunnelse: Eksisterende master går 3-400 meter fra Vågsvika, midt i fjellsiden. Der er den delvis kamuflert av terreng og vegetasjon bak master. Nytt traséforslag går over dobbelt så langt fra delområdet, men følger akkurat fjellryggen, sett fra bl.a. Vågsvika, noe som gjør at flere master vil stå i silhuett mot horisont. Dette gjør at det blir noe økt visuell virkning, selv om avstanden er større. Type friluftslivsområder og aktiviteter, og nærområdene rundt gjør likevel at det vurderes å være små til ubetydelige endringer.

Tiltakets konsekvens

Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A, B, C og D			▲				

Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).

Figur 5-27: Eksisterende situasjon, med trasé midt i fjellsiden, sett fra Vågsvika.

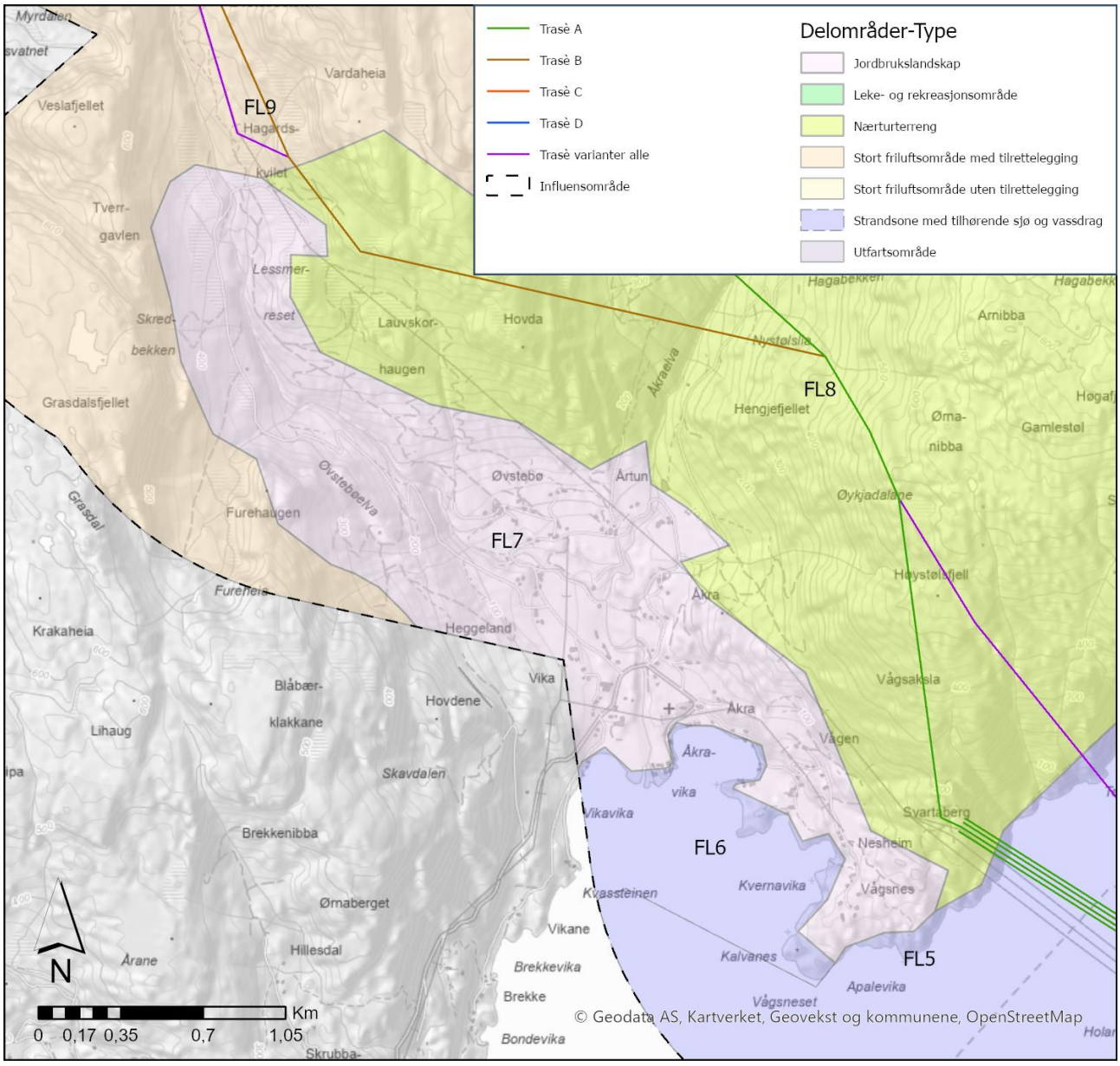

Figur 5-28: Fotovisualisering som viser nytt tiltak fra samme sted som bildet i Figur 5-27

5.2.7 Delområde FL7 Åkra jordbrukslandskap

Avgrensning

Delområdet omfatter jordbruksområder rundt Åkra og videre oppover dalen mot Slottestølen. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-29: Kart over delområde FL7.

Beskrivelse

Mye av området rundt Åkravika og bebyggelsen på Åkra er jordbrukslandskap. Det strekker seg oppover dalen på begge sider av Øvstebøelva, mot turområdene høyere opp i landskapet, samt også utover mot Åkrafjorden i sørøst. Det er sju kartlagte friluftslivsområder i delområdet, fem jordbrukslandskap og to nærturterreng. Alle med verdi registrert friluftslivsområder. De brukes som turområder, her er turmål som lekeplasser og rasteområder med bålpanner og også en elvevandring og noen turmål som brukes av barnehager bl.a. akebakker. Gårdsveier har funksjon som del av rundtur i området.

Figur 5-30: Dalen mot Øvstebøstølen, sett fra Nesheim (bilde til venstre). Det går en rundtur i dalen. Bildet til høyre viser Åkra sett fra nord og Vågsneset ut til høyre i bildet.

Figur 5-31: Jordbruksområde øst for Heggeland, med Vågsfjell opp bak på bildet til venstre. Det er flere registrerte friluftslivsområder her, som elvevandring og et leke- og turområde nedenfor ved elva. Bildet til høyre viser deler av jordbruksområde opp mot Hovda, der deler av rundturen går.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Tabell 5-8: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL1

Verdivurdering: Delområde FL7 Åkra jordbrukslandskap **Områdetype: Jordbrukslandskap**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
		▲			
Sju kartlagte friluftslivsområder (M98) der verdi oversettes til noe, eller lavt på middels verdi, på konsekvensutredningsskalaen. Brukerfrekvens: Brukes av noen, særlig rundtur i dalen. I all hovedsak lokale. Tilsvarer noe verdi. Kvalitet: Flere opplevelseskvaliteter og noe tilrettelegging for spesielle aktiviteter. Funksjon som del av sammenhengende gåturtilbud langs veier og stier. Turmål som leke/- og turområder for skole/barnehage, lekeplass med bålpanner, elvevandring og akebakke. Tilsvarer middels verdi. Symbolverdi: Flere områder brukes av skoler og barnehage som turmål og lekeområder, f.eks. akebakker og bålpanner/leirsteder. Tilsvarer middels verdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A og C		▲			

	Disse to alternativene følger samme trasé i området, og vurderes derfor samlet. Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endret. Begrunnelse: Eksisterende kraftledning går i randsonen til delområdet, med visuelle virkninger særlig nord i området, bl.a. for rundtur og aktivitet langs elva etc. Alt. A og C går lengre øst, og langt høyere i terrenget, med mindre nærvirkninger for delområdet. Som for delområde FL6 vil ny trasé ligge langs ryggen av fjellområdet med noen silhuettvirkninger, men samlet reduseres den visuelle virkningen. Påvirkningen settes likevel til helt nederst på ubetydelig endring på grunn av typen område i FL7. Et jordbruks/tettstedsområde med mange menneskelige inngrep, vegetasjon og fokus på bruk av områder til lek og aktivitet, påvirkes i utgangspunktet mindre av visuelle virkninger. Det gjør at endringen når et inngrep fjernes også blir liten.
Alt. B og D	Forbedret | Ubetydelig endring | Noe forringet | Forringet | Sterkt forringet ▲ Disse to alternativene følger samme trasé i området, og vurderes derfor samlet. Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endret. Begrunnelse: I hovedsak samme vurderinger som for Alt. A og C, men med forskjell at alt. B og D svinger tilbake mot delområdet i nord. Ny trasé er lite synlig mot baksiden av Hovda, men områdene nord for gårdsområdene i dalen vil få sikt til traseen, og ofte med noe grad av silhuettvirkning mot horisonten som gir økt visuell virkning.
Tiltakets konsekvens	
Utbyggings-alternativ	3/4+ | 1/2+ | 0 | 1- | 2- | 3- | 4-
Alt. A og C	▲ Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).
Alt. B og D	▲ Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).

Figur 5-32: Dagens situasjon i Åkra, sett nordover fra østsiden av kryss Åkravegen x Bygdavegen.

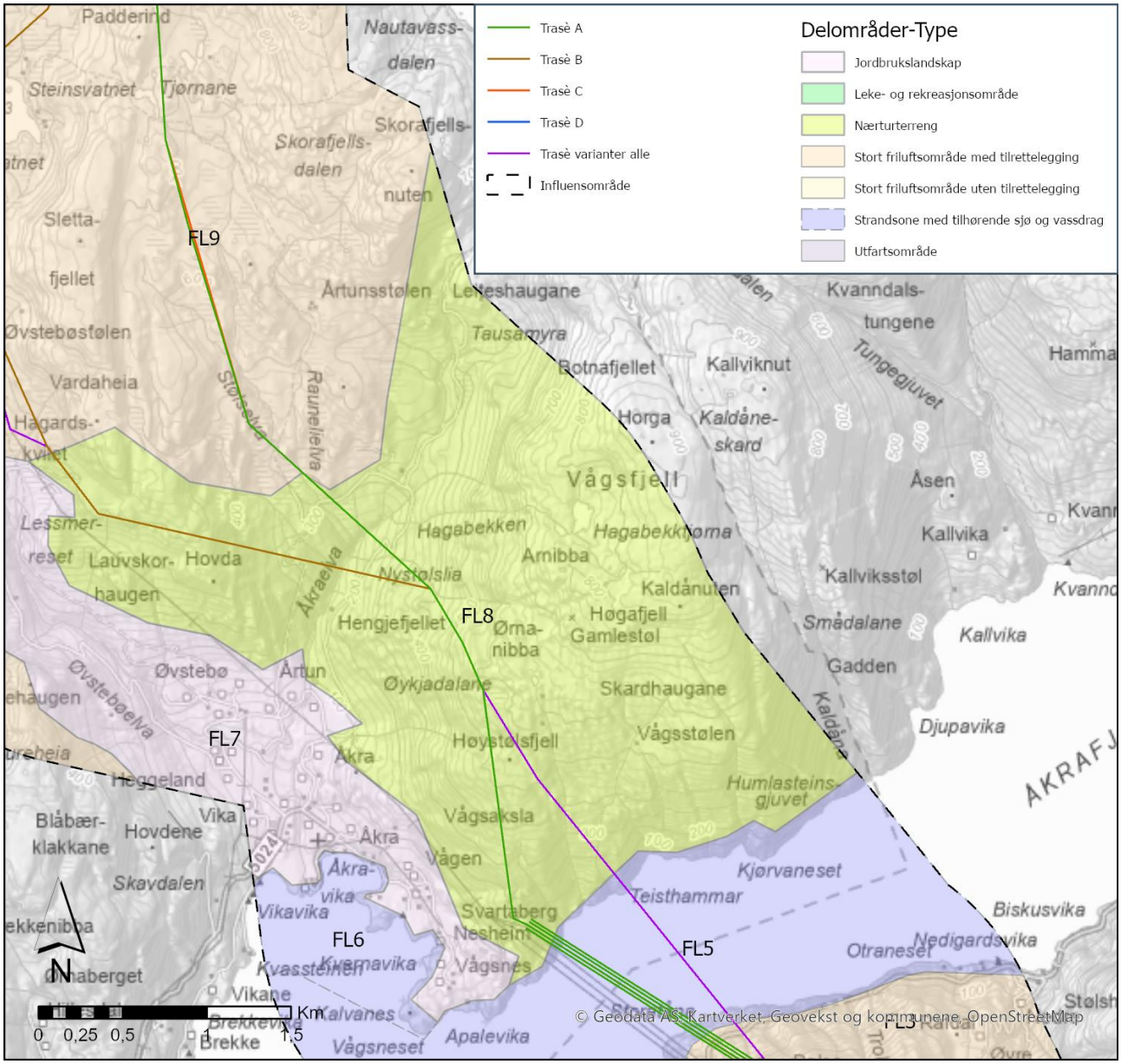

Figur 5-33: Visualisering som viser synlighet fra jordbruksområde i Åkra, for alternativ B og D.

5.2.8 Delområde FL8 Åkra nærturterreng

Avgrensning

Nærturterreng øst for Åkra, mellom Åkrafjorden og stort turområdet mot nord. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-34: Kart over delområde FL8 Åkra nærturterreng.

Beskrivelse

Lavere områder er hovedsakelig skogsterreng i bratte skråninger, noe slakere med beiteområder helt nord. Åkradalen strekker seg gjennom delområdet, innover mot øst fra Åkra, med grusveier som brukes en god del som turstrekning (del av rundtur med turbok). Det er også etablert en gapahuk i granskog lengre inn i dalen (nordøst i delområdet).

Sør i delområdet går en turforbindelse opp fjellsiden mot stølsområde (Vågsstølen) sør for Kaldånuten. Det er også noen andre støler i områdene opp mot Kaldånuten, og noen spor av turaktivitet til toppene her som har fin utsikt, men ut over stien mot Vågsstølen og turvei i Åkradalen er det veldig begrenset aktivitet.

Figur 5-35: Bildet til venstre viser nederste del av turområde, med turforbindelse til, Vågsstølen. Veien er turvei nedenfor Bjørnehola. Bildet til høyre er utsikt fra Høgafjell ned mot Åkrafjorden, med stølsområder synlig midt i lia.

Figur 5-36: Bildet til venstre viser noe av utsikten fra toppen av Horga (921 moh.), ut Åkrafjorden og mot Skånevikfjorden bak til høyre. Bildet til høyre viser nordre del av delområdet sett fra Arnibba, med Hovda midt i bildet.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Det er fem lokalt registrerte friluftslivsområder (M98) som helt eller delvis inngår i delområdet. Alle med verdi registrert friluftslivsområde.

Tabell 5-9: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL8.

Verdivurdering: Delområde FL8 Åkra nærturterreng **Områdetype: Nærturterreng**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
		▲		
De lokalt kartlagte områdene, alle med verdi registrert friluftslivsområde, oversettes til midt på noe til lavt på middels verdi på konsekvensutredningsskalaen Brukerfrekvens: Antatt mest lokale brukere. Hovedsakelig i Åkradalen, på grusvei (Bygdavegen) og tursti, men også noe fra Vågsnes opp mot Vågsfjell. Tilsvarer noe verdi. Kvalitet: Har i noe grad funksjon som del av sammenhengende turtilbud nært tettsted med rundturer i Åkra-området, samt som forbindelse videre innover Åkradalen og mot Vågsfjell. Har noe opplevelseskvalitet. Tilsvarer middels verdi. Betydning: Turtilbudet innover Åkradalen har noe symbolverdi for lokalbefolkning. Tilsvarer noe verdi.				
Tiltakets påvirkning				

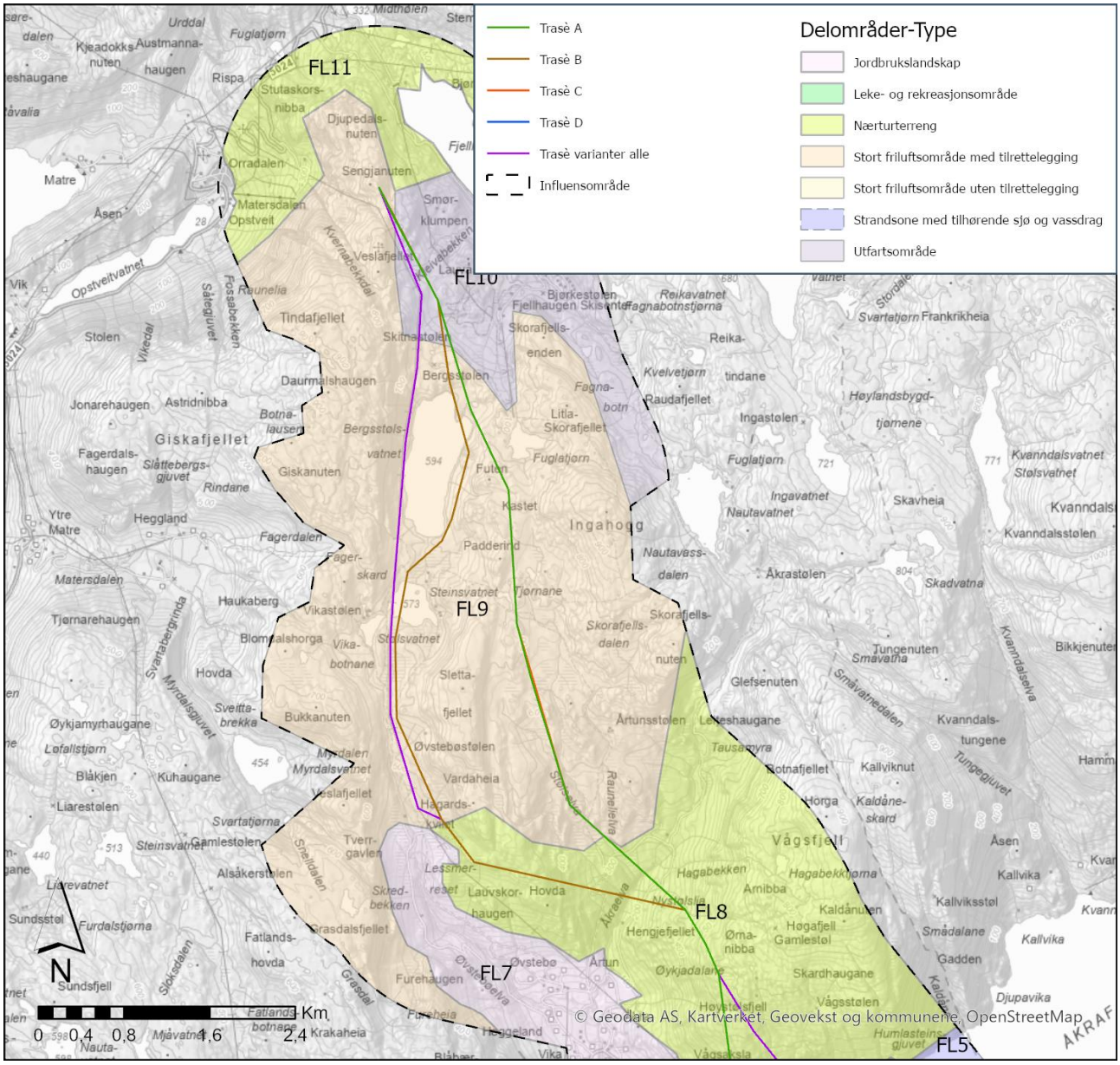
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A og C	▲ Disse to alternativene følger samme trasé i området, og vurderes derfor samlet. Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Eksisterende trasé går i randsonen til delområdet, nede i fjellsiden, mens alternativ A og C er flyttet mot øst og opp i delområdet, langt høyere i terrenget. Det gir redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger. Endringen påvirker også inngrepsfri natur (sone 2) rundt og på Kaldånuten. Omtal permanent anleggsvei				
Alt. B og D	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
	▲ Disse to alternativene følger samme trasé i området, og vurderes derfor samlet. Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Alt. A og C, men der Alt. B og D svinger mot vest midt i delområdet og går på en lengre strekning gjennom dette. Her ligger mastene også høyt og synlig i enda større grad, med noe silhuettvirkning bl.a. for ferdsel langs turtrasé i Åkradalen. Omtal permanent anleggsvei				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A og C	▲ Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						
Alt. B og D	▲ Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						

5.2.9 Delområde FL9 Daurmålshaugen–Ingafjellområdet

Avgrensning

Delområdet dekker fjellområdet mellom Åkra og Indre Matre. Avgrenses mot jordbruksområder og nærturterreng rundt Åkra i sør. Mot nord til utfartsområde ved Fjellhaugen skisenter og nærturterreng ved Indre Matre. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-37: Kart over delområde FL9 Daurmålshaugen–Ingafjellområdet

Beskrivelse

Turområde delvis over og delvis under tregrensen. Flere stølsområder og vann med fiskemuligheter. Merka og umerka turstier, samt turmål som Ingahogg (fjelltopp med utsikt bl.a. til Folgefonna). Dagsturhytte ved Nautavatnet er del av samme turområde, men ligger like utenfor delområdet.

Merka tursti fra Åkra til Vikastølen, samt fra Fjellhaugen til Ingahogg med rundtur videre via Nautafjell tilbake til Fjellhaugen. Området sørover fra Fjellhaugen brukes også vinterstid med skiturer videre fra toppen av trekket, bl.a. til Ingahogg, men fine nedkjøringsområder rundt toppen.

Innspill fra Kvinnherad kommune og Kvinnherad turlag viser til mye bruk av området, og ekstra mye knyttet til den nye dagsturhytta og områdene mellom denne, Ingahogg og videre mot øst (se innspill i kapittel 4.3). Men der det også er jevnlig bruk av områdene lengre vest, og sentralt i delområdet.

Del av sammenhengende fjellområde til Folgefonna.

Figur 5-38: Bildet til venstre er tatt på Raudafjellet og viser Gamlestølen og dalen videre opp mot Padderind. Bak til høyre viser Ingahogg. Bildet til høyre viser Steinsvatnet, sett fra stien sør for Vasstølen.

Figur 5-39: Bildet til venstre viser Bergsstølsvatnet sett nordover fra vannet sørvestre side. Her går eksisterende kraftledning, og som del av nullalternativet inngår kraftledning fra Blåfalli til Gismarvik i samme trasé. Bildet til høyre viser Bergsstølsvatnets sørlige del, og Steinsvatnet/Stølsvatnet bak til venstre. Flere mindre robåter er synlig i bildet i strandsonene til Bergsstølsvatnet.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Fem lokalt kartlagte friluftslivsområder inngår helt eller delvis i delområdet, to gitt verdien viktig og tre verdien registrert friluftslivsområde.

Tabell 5-10: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL9.

Verdivurdering: Delområde FL9 Daurmålshaugen–Ingafjellområdet **Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
		▲		
Kartlagte friluftslivsområder (M98) med registrert verdi oversettes til noe, eller lavt på middels verdi, på konsekvensutredningsskalaen. Område med viktig verdi oversettes til midt på middels til lavt på stor verdi. Brukerfrekvens: Rundtur via Ingahogg er mye brukt. Det antas at det også er en del regionale brukere på grunn av skitrekk og hytter på Fjellhaug. Det er også en del turgåing fra Åkra til Stølsvatnet, men ellers begrenset bruksfrekvens. Tilsvarer middels verdi. Kvalitet: Flere natur- og kulturhistoriske opplevelser som stølsområder og toppturer bl.a. med utsikt til Folgefonna. Noe grad av funksjon som del av sammenhengende turområder med rundturer og målpunkt utenfor delområdet. Tilsvarer middels verdi. Betydning: Noe symbolverdi i lokal sammenheng, mest knyttet til betydning av turmål i området. Tilsvarer noe verdi. Delområdet avgrenses rett ved Ingahogg, og har områder like utenfor som er fremhevet bl.a. av kommune og turlag, som attraktive og med mye bruk (se innspill i kapittel 4.3). Deler av disse områdene inngår i FL10 og deler ligger utenfor				

influensområdet. Det gjør at den samlede vurderingen av delområde vurderes å være middels, selv om området ved og på Ingahogg spiller en viktig rolle.

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A og C	▲ Disse to alternativene følger samme trasé i området, og vurderes derfor samlet. Påvirkningen av tiltaket vurderes som forringet. Begrunnelse: Alternativet går på mye av strekningen gjennom inngrepsfri natur (sone 2). Det er noen støler her, men et relativt uberørt om enn lite brukt område. En kraftledning her, plassert høyt og synlig i åpent terreng, vil gi svært redusert attraktivitet for et stort område. Samtidig vil det fremdeles være kraftledning ved eksisterende trasé vest for Slettafjellet (Blåfalli–Gismarvik som inngår i nullalternativet), slik at det ikke blir reduksjon i virkning i den delen av delområdet.				
Alt. B og D	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
	▲ Disse to alternativene følger samme trasé i området, og vurderes derfor samlet. Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Følger i hovedsak eksisterende trasé, men går østover fra Steinsvatnet og på østsiden av Bergstølsvatnet. Blåfalli–Gismarvik-ledningen (del av nullalternativ) parallelt med eksisterende trasé fører til kraftledninger på begge sider, der nytt tiltak legges opp i terrenget og på topp av fjellknauser øst og nord for vannet. Det gir redusert attraktivitet i et område mellom Steinsvatnet og Bergsstølen.				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A og C	▲ Middels negativ konsekvens for delområdet (2-).						
Alt. B og D	▲ Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						

Figur 5-40: Bergsstølsvatnet sett fra nord i dag.

Figur 5-41: Visualisering som viser synlighet ved Bergsstølsvatnet for alternativ A og C.

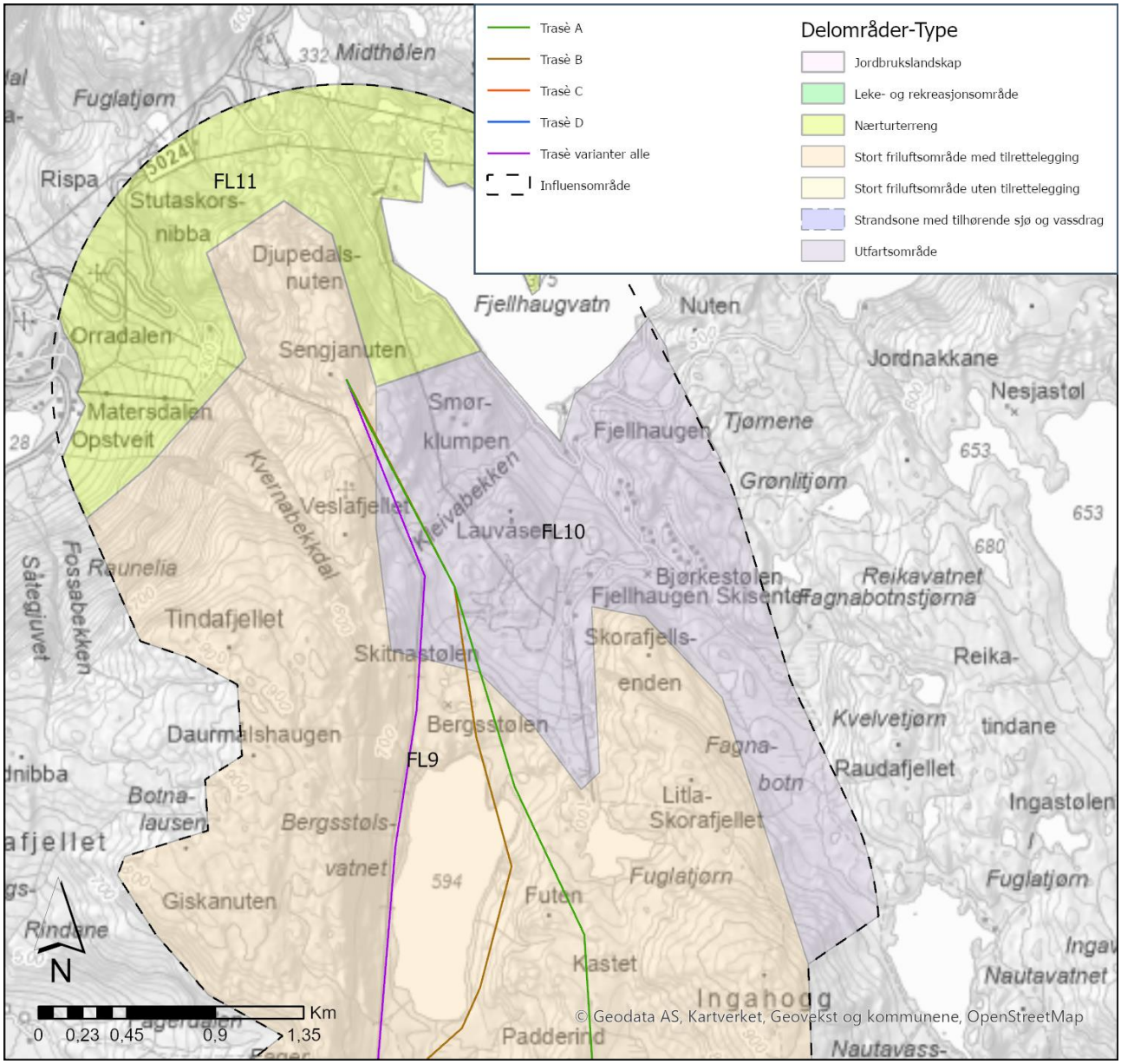

Figur 5-42: Visualisering som viser synlighet ved Bergsstølsvatnet for alternativ B og D.

5.2.10 Delområde FL10 Fjellhaugen–Fagnabotn

Avgrensning

Delområdet ligger nord og øst for delområde FL9, og sør for Fjellhaugvatnet. Avgrensningen er vist i figur 5-43.

Figur 5-43: Kart over delområde FL10 Fjellhaugen–Fagnabotn.

Beskrivelse

Utfartsområde bl.a. med skitrekk og skiløyper, samt turveier og turstier. Tilknyttet hyttefelt. Ligger inn mot turområdet med mye brukt forbindelse til Ingahogg. Det er også turløyper, og skiløyper vinterstid som går sørover mot Nautavatnet, og som del av rundturforbindelse via Ingahogg. Ved Nautavatnet ligger også en nyåpnet dagsturhytte.

Lokalt kartlagt friluftslivsområde (M98) Blådalen går fra Fjellhaugen og Ingahogg og øst-nordøst. Det er beskrevet som et turområde med mange mulige aktiviteter sommer som vinter, som telting, fisking, jakt, bærplukking.

Figur 5-44: Ved Fjellhaugen skisenter er det lysløype og flere rundløyper ut fra trekket. Fra toppen av trekket er det populært å fortsette opp mot Ingahogg. Det kjøres også skispor øst for Ingahogg, retning dagsturhytta Fagnabu.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Tre lokalt kartlagte friluftslivsområder (M98) inngår helt eller delvis i delområdet, to med verdi svært viktig og et viktig.

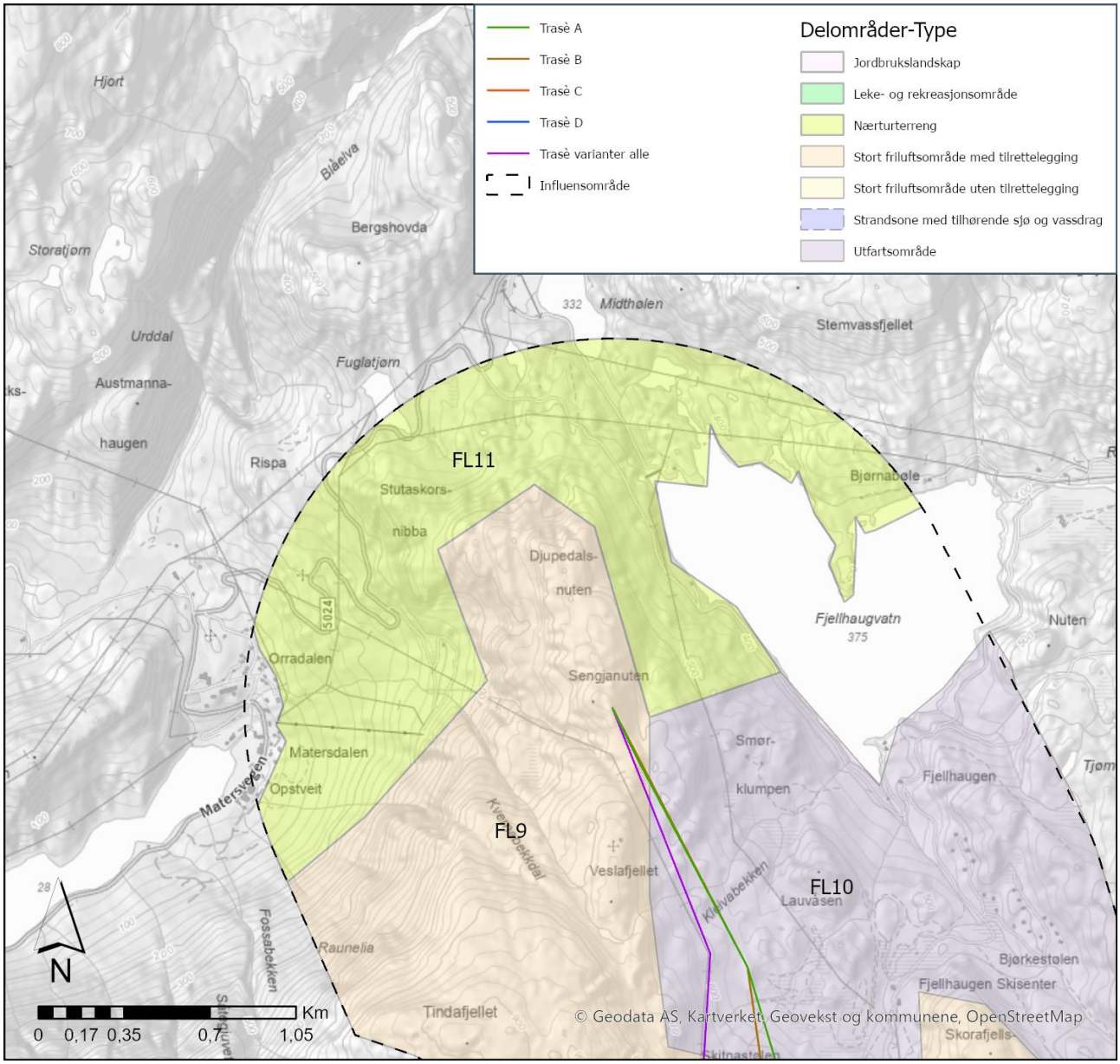
Tabell 5-11: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL10.

Verdivurdering: Delområde FL10 Fjellhaugen-Fagnabotn **Områdetype: Utfartsområde**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
			▲		
To svært viktige lokalt kartlagte friluftslivsområder (M98) oversettes til stor eller svært stor verdi på konsekvensutredningsskalaen, mens viktig friluftslivsområde er fra midt på middels til midt på stor verdi. Brukerfrekvens: Skitrekk og skiløyper brukes av flere, antas også med innslag av flere regionale brukere. Veier og turstier har også flere brukere både til fots, samt syklende som del av trasé hele veien inn til Mosevatnet. Tilsvarer stor verdi. Kvalitet: Godt egnet for skiaktivitet med skiløyper fra Fjellhaugen, ikke andre tilsvarende nær. Viktig funksjon, både som adkomst og som del av sammenheng. Mange ulike opplevelseskvaliteter, fra skiløyper, toppturer, telting og fisking. Tilrettelegging med skiløyper gjør det godt tilrettelagt for denne type aktiviteter, også for grupper. Tilsvarer stor verdi. Betydning: Brukes av personer fra hele kommunen. Antas noe brukt i undervisningssammenheng i skitrekk og skiløyper. Tilsvarer middels verdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A, B, C og D	▲ Alle fire alternativene følger tilnærmet samme trasé i området, og vurderes derfor samlet. Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endret. Begrunnelse: Alternativene går litt nærmere skitrekket enn eksisterende trasé og vil bli noe mer synlig fra området ved skitrekket og skiløypene der. Områder med mange inngrep i omgivelsene, som er tilrettelagt for lek og aktivitet, påvirkes samtidig mindre av visuelle virkninger. Derfor vurderes endringen fra eksisterende å være liten. Resten av delområdet får ingen endring i attraktivitet fra noen av alternativene.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A, B, C og D	▲ Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).						

5.2.11 Delområde FL11 Matre nærturterreng

Avgrensning

Naturområdet fra Orradalen og opp til Fjellhaugvatnet. Avgrensningen er vist i figur 5-3.

Figur 5-45: Kart over delområde FL11 Matre nærturterreng.

Beskrivelse

Naturområdene i Orradalen og langs flere mindre vann innover mot Fjellhaugvatn. Med unntak av fjellknauser med bart berg, er delområdet i hovedsak dekket med skog. Det er mye ulendt terreng med bratte stigninger fra fjord og vann opp mot turområdene utenfor delområdet. Tettstedet Opstveit grenser til delområdet, og hovedveiforbindelsene mellom Matre og Rosendal eller Fjellhaug går gjennom. En rekke kraftlinjer går på kryss og tvers gjennom området i dag, til og fra eksisterende Blåfalli kraftanlegg.

Ved Midthølen er det etablert en skytebane, og øst for Fuglatjørn ligger det en motorsportbane.

Fuglatjørn er kartlagt av Kvinnherad kommune som et viktig friluftslivsområde, til bading og fiske, samt skøyter på vinteren. Det er også kartlagt et område fra Matersvegen og innover mot Skavdal. Her er det rasteplass med benk, bord og toalett, og det er mulighet for å gå grusvei mot Skavdal hvor det er turbok. Nord for Fjellhaugvatn går en umerka tursti inn mot Bjørnabøle fjellgard som også er et kartlagt friluftslivsområde. Stien er tidvis godt opparbeidet, med større partier med opplødd stein som tyder på viktig funksjon til gardsdrift i eldre tider, men viser lite tegn til nyere bruk.

Delområdet krysser litt inn i Blådalen turområde i øst. Dette er lokalt kartlagt som et svært viktig friluftslivsområde, med mange turmuligheter sommer og vinter, men uten kjente verdier som er i delområdet.

Figur 5-46: Flere kraftledninger går rett over Fuglatjørnvatnet (til venstre) i dag, men dette er stedet i delområdet med mest friluftslivsaktivitet. I dalsiden over bebyggelsen på Opstveit (til høyre) er bl.a. en rasteplass med turvei til turbok.

Figur 5-47: Nærturområdet strekker seg et stykke opp mot fjellområdene, her fra Midthølen og opp mot Djupedalsnuten (venstre bilde). En umerket sti øst for Midthølen og Fjellhaugvatn (bildet til høyre) har oppbygning som bærer preg av å være gammel gårdsvei.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Fire lokalt kartlagte friluftslivsområder (M98) ligge helt eller delvis i delområdet. Ett svært viktig, ett viktig og to registrerte.

Blådalen (svært viktig) strekker seg ca. 15 km til foten av Folgefonna, men berører så vidt delområdets randsone. Det er ikke registrert noen spesielt viktige funksjoner eller aktivitetsområder i denne delen av friluftslivsområdet, og verdiene vektlegges derfor lite i verdisettingen av delområde FL11.

I faktaark til viktig område (Fuglatjørn) er det ikke registreringer som viser til at området bør ha stor verdi. Det samsvarer med erfaringer fra egen befaring hvor det ikke ble gjort funn som tilsier stor verdi, og verdisettingen i lokal kartlegging overprøves derfor.

Tabell 5-12: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområde FL11.

Verdivurdering: Delområde FL11 Matre nærturterreng **Områdetype: Nærturterreng**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲ Viktige lokalt kartlagte friluftslivsområder (M98) oversettes til midt på middels til midt på stor verdi, og registrert fra noe til middels. Brukerfrekvens: Brukes av noen lokale. Særlig Fuglatjørn brukes en del til bading, skøyting etc. Rasteplass har også noe funksjon for forbireisende, med kort turmulighet med turbok. Tilsvarer noe verdi. Kvalitet: Flere steder er det fin utsikt som gir noe opplevelseskvalitet. God tilgjengelighet fra veien og parkeringsmulighet støtter opp om bruk av områdene. Tilsvarer noe verdi. Betydning: Ubetydelig verdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. A, B, C og D	▲ Alle fire alternativene følger tilnærmet samme trasé i området, og vurderes derfor samlet. Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endret. Begrunnelse: Ny kraftledningstrasé går tett på eksisterende. Den ligger også utenfor delområdet og de visuelle virkningene endres derfor ubetydelig.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. A, B, C og D	▲ Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).						

5.3 Variantvurderinger – «bedre enn» eller «dårligere enn» hovedalternativene

I tabell 5-13: er variantene V1, V2, V3 og V3 sammenlignet med de aktuelle hovedalternativene på samme delstrekninger. Vurderingene er basert på forenklet skala i figur xx. Samlet faglig begrunnelse for variantvurderingene er gitt i tabell XX.

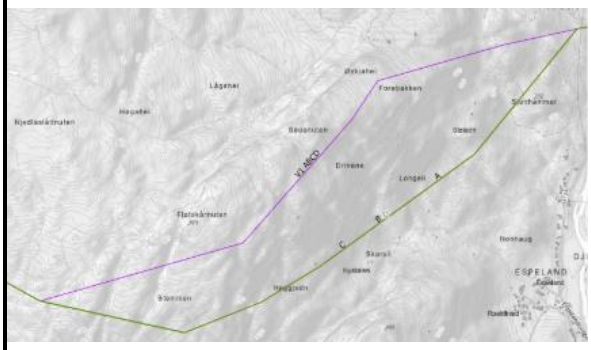
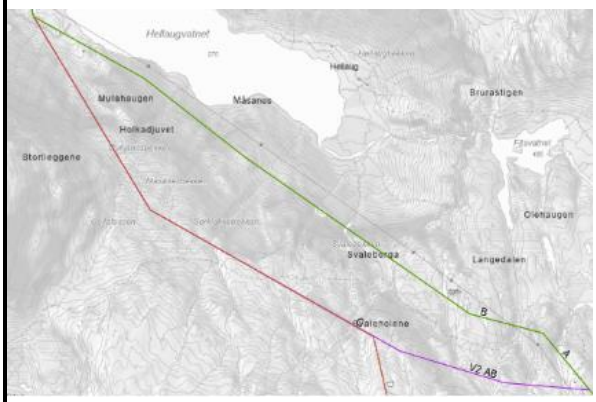
Tabell 5-13: Vurdering av variantene V1, V2, V3 og V4. Variantene er sammenliknet med de aktuelle korridorene som varianten er et alternativ til, på aktuelle delstrekning.

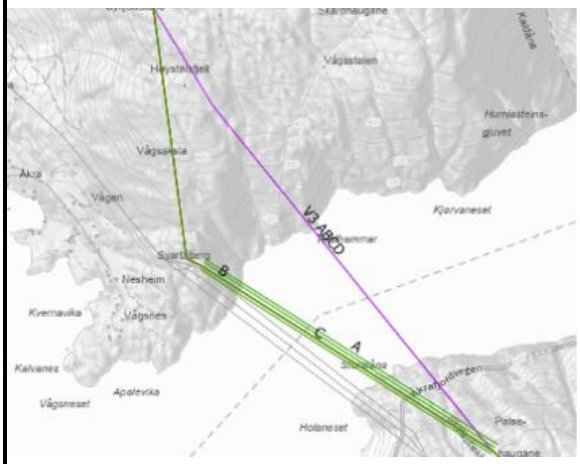
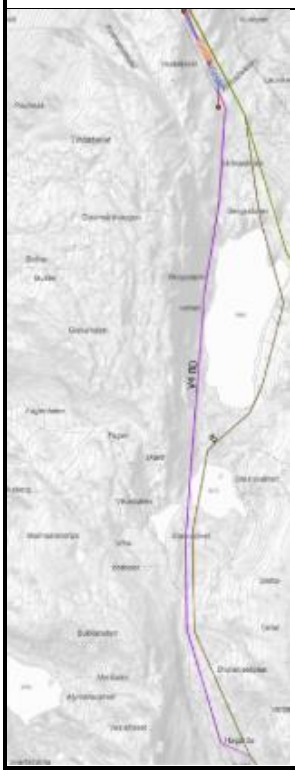
Variant	Gjelder korridorene:	Vurdering iht. skala
Nr. 1: Espeland	**A, B, C, D**	Litt dårligere enn referanse
Nr. 2: Hellaugvatnet	**A, B** (kun aktuell for korridorer i østre løp (nede i dalen))	Mye dårligere enn referanse
Nr. 3: Åkrafjorden	**A, B, C, D**	Litt dårligere enn referanse
Nr. 4: Bergstølvatnet	**B, D** (kun aktuell for korridorer i vestre løp)	Mye bedre enn referanse

Skala for variantvurdering:

Mye dårligere enn referanse	Litt dårligere enn referanse	Likt	Noe bedre enn referanse	Mye bedre enn referanse

Tabell 5-14: Vurdering av variantene V1, V2, V3 og V4 sammenliknet med hovedkorridorene (A, B, C, og D).

Variant	Gjelder	Faglig vurdering av variant sammenliknet med hovedkorridorene
V1: Espeland Lilla linje mot nord er varianten. Grønn linje er hovedkorridorer A, B, C og D.	A, B, C, D	Varianten går høyere mot fjellet, i større grad opp over tregrensen, med økt visuell virkning. Den påvirker særlig turaktivitet til Nystølheia og Njedlaslåttnuten, samt til Flatskårnuten. I åpent og inngrepsfritt område, der naturopplevelsen har stor betydning, tillegges visuell virkning større vekt. Varianten er litt dårligere enn referanse.
V2: Hellaugvatnet Lilla+rød linje mot sør er varianten. Grønn linje er hovedkorridorer A og B.	A, B	Varianten går høyere i terrenget, delvis på snaufjellet. Flere master får silhuettvirkning mot horisont som gir økt visuell virkning og redusert attraktivitet. Det gjelder bl.a. for ferdsel langs DNT-tursti til Løkjelsvatnhytta (del av Gullruta). Det er også mer nærvirkninger for ferdsel på nevnte tursti, samt for tursti fra Frette til Løkjelsvatnhytta. Varianten vurderes å være mye dårligere enn referanse.

V3: Åkrafjorden Lilla linje mot øst er varianten. Grønn linje er hovedkorridorer A, B, C og D.	A, B, C, D	Selve fjordkryssingen har tilnærmet samme virkning som referanse, men mastepunkt, og ikke minst atkomst og permanent riggområde ved mast på nordsiden har større påvirkning. Tiltaket ligger lengre inn i inngrepsfritt naturområde (sone 2) enn referanse og gjør at dette reduseres enda mer. Visuell virkning i inngrepsfrie områder der naturopplevelsen har stor betydning tillegges ekstra stor vekt. Det er noe turaktivitet under ledningsnett og inn til Vågsstølen, og mastepunkt på nordsiden vil være godt synlig herfra. Varianten vurderes å være litt dårligere enn referanse.
 V4: Bergstølvatnet Lilla linje mot vest er varianten. Brun linje er hovedkorridorer B og D.	B, D	Varianten gir samlokalisering av kraftledningene i området siden linje til Gismarvik (inngår i nullalternativet) går på vestsiden. Ved å samle inngrepene i samme trasé blir total påvirkning redusert. Større naturområder står uberørt. Varianten ligger visuelt mer diskré nord for vannet og følger landskapsformen i større grad. Det er større avstand og mindre synlighet for mest brukt turtrasé til Ingahogg. Alt. B og D har master på toppen av knauser langs østsiden, og krysser delvis over vannet helt i nord. Varianten vurderes å være mye bedre enn alt. B og D.

5.4 Midlertidige virkninger

I anleggsperioden vil det både være støy og visuelle virkninger som kan påvirke friluftslivsaktivitet i nærområdene negativt. Det gjelder både langs selve tiltaket og i områder der det blir midlertidige anleggsveger og riggområder. Siden tiltaket først skal etableres, før eksisterende ledning demonteres og fjernes, vil det strekke anleggsperioden ut, både i tid og i geografisk utstrekning.

I områder med skog vil det etableres et nytt ryddebelte til tiltaket. Etter at eksisterende kraftledning er plukket ned vil det kunne gå mange år før vegetasjon er tilgrodd. Det gjelder også tilgroing etter midlertidige anleggsveier og riggområder.

Midlertidige virkninger påvirker turgåing, men kan ha større konsekvens for aktivitet som er knyttet til jakt dersom vilt blir skremt bort i jaktsesong. Av jakthensyn er det derfor ønskelig å unngå arbeid på linja i den viktigste jakttida som er fra 1. september til 20. oktober.

6 Trinn 2: Konsekvens av alternativer

6.1 Sammenstilling av konsekvenser

Sammenstilling av konsekvenser for ulike alternativer er vist i tabell 6-1.

Tabell 6-1: Oppsummering av konsekvens og samlet vurdering for de ulike alternativene.

Delområde	Alt. 0	Alt. A	Alt. B	Alt. C	Alt. D
FL1 Saudavassdraget	0	0	0	0	0
FL2 Sauda nærturterreng	0	1+	1+	1+	1+
FL3 Etne- og Saudafjella	0	1-	1-	2-	2-
FL4 Stordalen	0	0	0	0	0
FL5 Åkrafjorden	0	0	0	0	0
FL6 Åkravika	0	0	0	0	0
FL7 Åkra jordbruksland.	0	0	0	0	0
FL8 Åkra nærturterreng	0	1-	1-	1-	1-
FL9 Daurmålshaugen–Ingafjellområdet	0	2-	1-	2-	1-
FL10 Fjellhaugen–Fagnabotn	0	0	0	0	0
FL11 Opstveit nærturterreng	0	0	0	0	0
Samlet vurdering	***Ingen konsekvens***	***Noe negativ konsekvens***	***Noe negativ konsekvens***	***Noe negativ konsekvens***	***Noe negativ konsekvens***
Begrunnelse for samlet konsekvensgrad	Ingen negativ konsekvens for noen av delområdene. Alt. 0 har per definisjon ingen konsekvens	Overvekt av delområder med noe negativ eller ubetydelig konsekvens. Et med noe positivt og et med middels negativt påvirker ikke samlet konsekvens bort fra noe negativ.	Overvekt av delområder med ubetydelig konsekvens (sju stk.), men også tre med noe negativ konsekvens. Selv om FL2 har får noe positiv konsekvens er samlet konsekvensgrad noe negativ.	To delområder med middels negativ konsekvens, men overvekt av delområder med noe negativ eller ubetydelig. To med middels negativ er ikke nok til å gi høyere samlet konsekvensgrad.	Overvekt av delområder med noe negativ eller ubetydelig konsekvens. Et med noe positivt og et med middels negativt påvirker ikke samlet konsekvens bort fra noe negativ.
Rangering	**1**	**3**	**2**	**5**	**4**
Begrunnelser for rangering	Ingen negativ konsekvens gjør at -alternativ 0 rangeres som det beste. Alle andre alternativene har noe negativ konsekvensgrad.	Samme antall med ubetydelig, noe positiv og noe negativ konsekvens som alt. D. Alt. A rangeres bedre da verdien på delområde FL3 er stor og FL9 har middels. FL9 i alt. A ligger lavere på middels negativ-skalaen.	Tre delområder med noe negativ konsekvens. Ingen med middels negativ gjør alternativet samlet sett bedre enn A, C og D.	Samme antall delområder med ubetydelig og noe positiv konsekvens som alt. A, B og D, men to delområder med middels negativ konsekvens, mot ingen eller ett på de andre gjør alt. C dårligst rangert.	Samme antall med ubetydelig, noe positiv og noe negativ konsekvens som alt. A. Alt. A rangeres bedre da verdien på delområde FL3 er stor og FL9 har middels. FL3 i alt. D ligger høyere på middels negativ-skalaen.
Variant 1: Espeland		Litt dårligere enn referanse			
Variant 2: Hellaugvatnet		Mye dårligere enn referanse			
Variant 3: Åkrafjorden		Litt dårligere enn referanse			
Variant 4: Bergstølvatnet			Mye bedre enn referanse		Mye bedre enn referanse

6.2 Ytterligere skadebegrensende tiltak

Det er utelukkende forringet attraktivitet som følge av visuelle virkninger fra tiltaket som gir negative konsekvenser for friluftsliv. Mest effektive skadebegrensende tiltak vil derfor være å justere selve traseen. Det er, som del av utredningsprosessen, identifisert tre strekninger der en justering vil kunne gi en reduksjon i konsekvens. Traséjusteringer er vurdert å være for omfattende endringer av alternativene til å inngå i skadebegrensende tiltak, og de er derfor ikke tatt med i dette kapittelet. For å dokumentere de vurderingene og funnene, så er det omtalt i kapittel 6.3.

Ut over konkrete forslag som går på justeringer av trasé er det andre, mer generelle tiltak som kan bidra til å redusere påvirkning, men det vurderes ikke å gi så store effekter at konsekvensgrad reduseres. Disse er beskrevet under.

Begrense inngrep

Nødvendig bredde på ryddebeltet bør vurderes for å unngå unødig hogging og fremheving av traséen. Mastene kan være lite synlige inne i skogsområder, men bli fremtredende i siktlinjer i ryddebeltet. Ryddebeltet i seg selv kan ofte ha en større visuell virkning enn mastene, derfor bør bredden på ryddebeltet holdes til et minimum. En bevisst behandling av vegetasjonen langs ledningen bør ivaretas gjennom skjøtselsplaner for rydding og ved avtaler med skogeiere. Begrenset hogst er knyttet til avstanden fra linene ned til bakken. Man kan unngå total rydding av skogen ved å sette igjen lavere vegetasjon i traseen, og med det begrense visuelle fjern- og nærvirkninger. Hvor på strekningen dette hensyntas bør utredes i forbindelse med utarbeidelsen av detaljplan for energianlegg for tiltaket.

For permanente og midlertidige anleggsdeler er det viktig å begrense permanente sår som skjæringer og fyllinger. Veitraséer kan eksempelvis stikkes på stedet der topografi og vegetasjon kan være utfordrende. For Bjørnehola og Høystølsfjell blir det permanent vei og riggområde. Disse anlegges i et svært utfordrende og bratt terreng. For Bjørnhola bør det vurderes å legge permanent vei i eksisterende veitrase.

Topografi- og landskapstilpasning

Generelt kan det gjøres vurderinger av steder der kraftledningen kan bli dominerende mot horisonten eller andre sårbare elementer, og justere linjeføringen slik at den best mulig underordner seg landskapet og blir minst mulig synlig.

Fargesetting av master, ledninger og isolatorer

Fargesetting av master, linjer og isolatorer kan være aktuelt for å redusere den visuelle effekten av tiltaket. Hvilke master som bør farges, og i hvilken farge, kan utredes i forbindelse med utarbeidelsen av detaljplan for energianlegg for tiltaket.

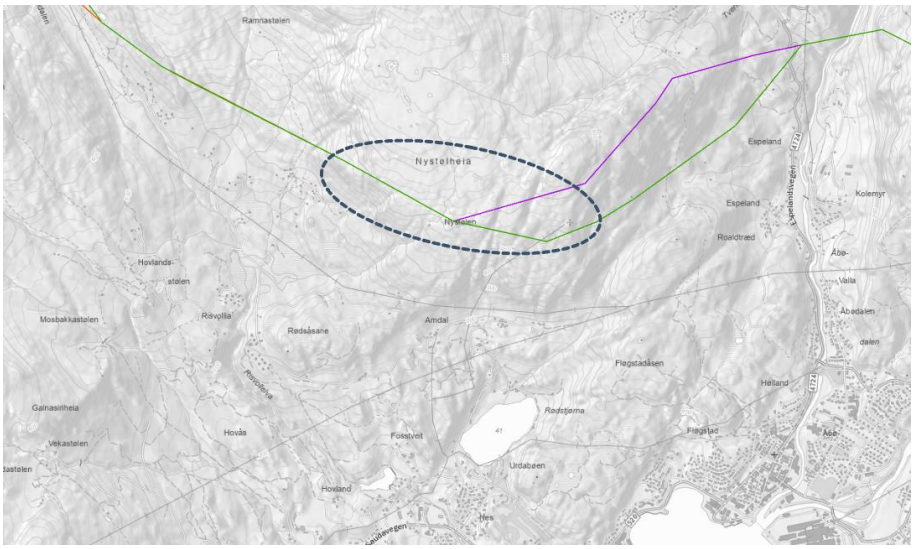
6.3 Andre hensyn som er relevante for beslutningstaker

Traséjusteringer

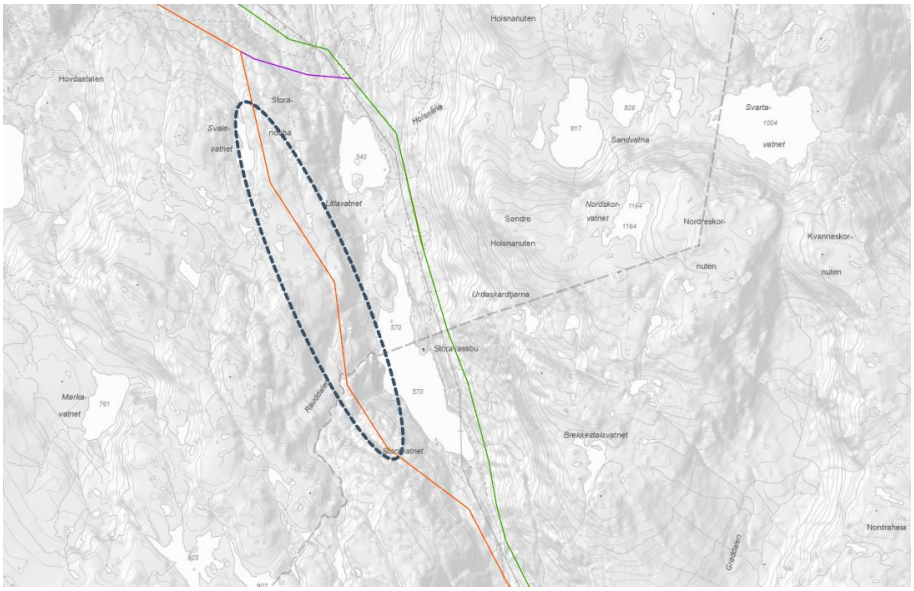
Som beskrevet i kapittel 6.2 er traséjusteringer vurdert å være for omfattende endringer av alternativene til å inngå i avbøtende tiltak. De er derfor tatt inn her for å dokumentere og vise justeringer som antas å kunne gi markante forbedring i påvirkning og konsekvens som er identifisert for friluftsliv.

Det er særlig fire steder der tiltaket (en eller flere av alternativene) har en plassering som gir økt synlighet, med negative visuelle virkninger sammenlignet med eksisterende kraftledning. På tre av disse er det sett mulige justeringer som kan avbøte. Disse er:

- På Nystølheia går samtlige alternativer opp over tregrensen, med synlighet for fjellparti som tidligere var uten denne type virkninger (lokalisering vist med stiplet markering på kart under). Ved å holde en lavere linjeføring (på nedsiden av Nystølen) vil de negative virkningene reduseres/fjernes for friluftsliv. Det vil gi noe mer rydding av skog i fjellsiden, og trasé nærmere f.eks. hytteområder, men der det vurderes å gi redusert synlighet og påvirkning for friluftsliv sammenlignet med gjeldende løsning. Vurderingen er at en slik endring kan redusere konsekvensgraden et nivå for alle alternativ for delområde FL3 Etne- og Saudafjella.

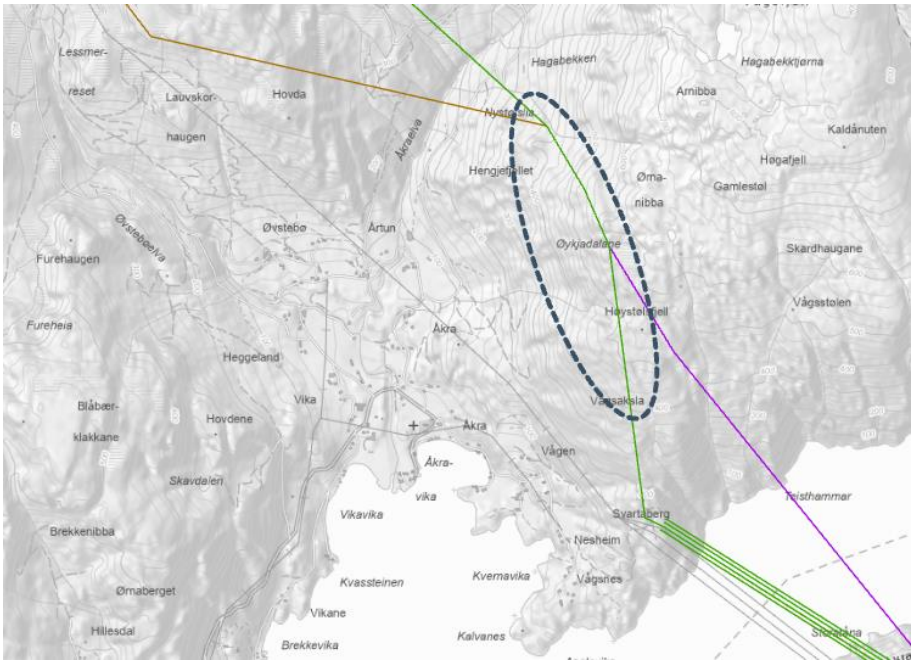

- Langs Nordstøldalen er alternativ C og D lagt høyt opp langs vestsiden av dalen, med silhuettvirkning og økt synlighet over vegetasjon (lokalisering vist som stiplet markering på kart under). En justering av linje i dalsiden (langs vestsiden), som gir redusert synlighet fra turtrasé og turområde med mest aktivitet i dalen, vil kunne redusere eller fjerne den økte negative virkningen. med mulig reduksjon av negativ konsekvens. Problemstillingen unngås ved å velge andre alternativer (A og B) på strekningen.

- Delområde FL8 Åkra nærturterreng får forringet attraktivitet på grunn av at tiltaket er lagt høyt opp i dalsiden, mot Ørnanibba (lokalisering vist som stiplet markering på kart under), med påvirkninger østover i fjellområdet, et område som fra før var lite påvirket (også inngrepsfrie områder). Ved å legge linja lengre ned i dalsiden kan påvirkningen reduseres slik at også konsekvensgrad kan gå ned (usikkert med tanke på permanente inngrep i dalside for

etablering).

6.4 Vurdering av samlet belastning

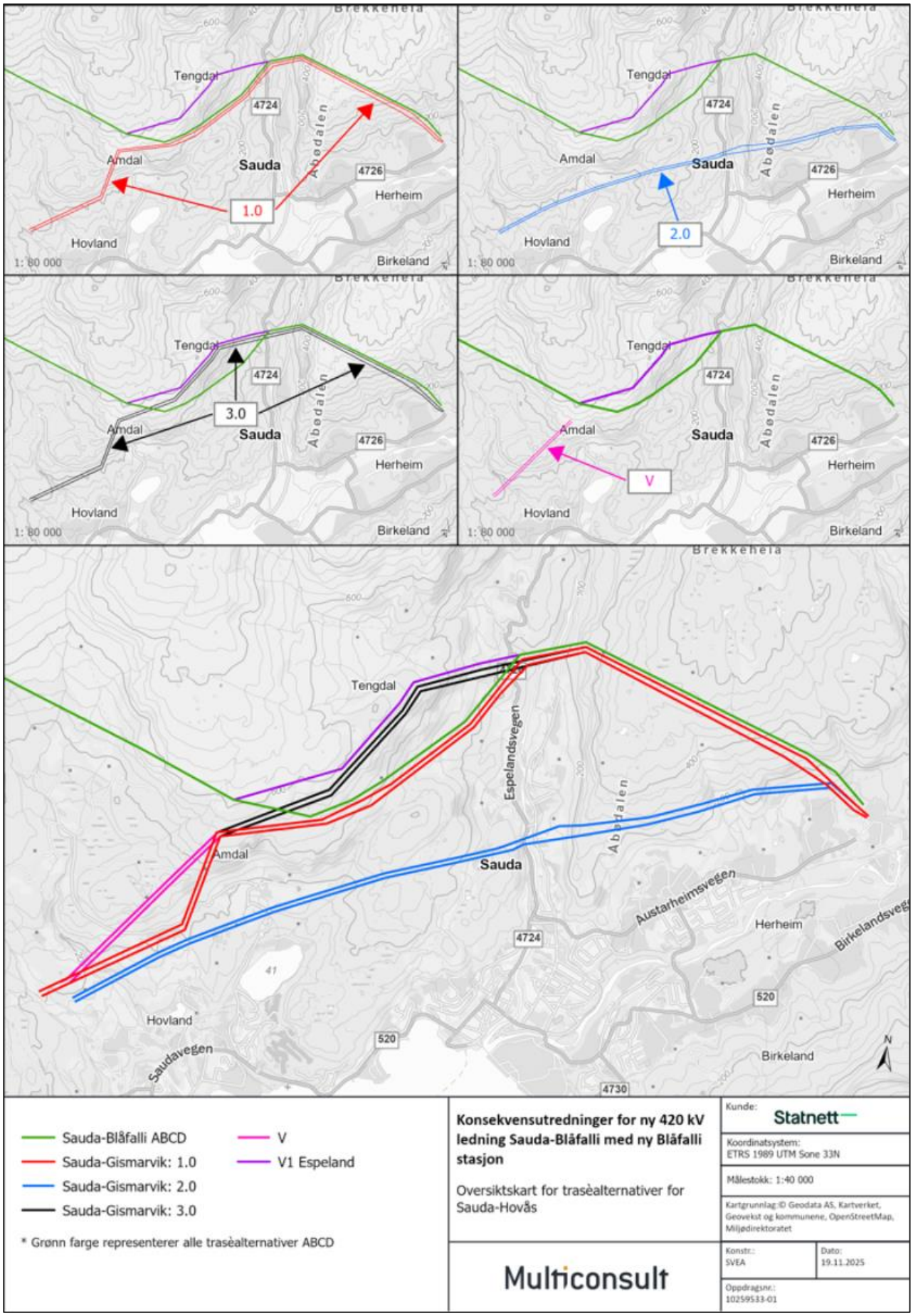
Det er fra før et ganske stort antall kraftledninger i regionen, med mye kraftproduksjon og distribusjon. Denne type tiltak går ofte i naturområder, og påvirker turopplevelser i urørt natur. Utenom utredet tiltak planlegges bygging av en rekke andre kraftledninger i området. De fleste av disse er også oppgraderinger av eksisterende, men ofte med avvik fra eksisterende trasé i større eller mindre grad.

Utredet tiltak erstatter eksisterende kraftledning, men alle alternativene er vurdert å samlet gi noe negativ konsekvens. Selv om sju av elleve delområder er ubetydelig endret og ett er noe positivt, så er det tre delområder som får negativ konsekvens, og da hovedsakelig på grunn av at ny trasé er flyttet slik at det blir mer synlig eller påvirker tidligere uberørte områder.

For å unngå konflikter med andre fagtema, med bebyggelse og infrastruktur, eller med andre interesser, er det en risiko for at mange tidligere uberørte friluftslivsområder blir påvirket av kraftledning. Selv i en region med mange og store fjellområder kan det få utilsiktet stor konsekvens.

6.5 Tilleggsvirkninger som følge av fremtidig spenningsoppgradering (420 kV) av Sauda–Gismarvik

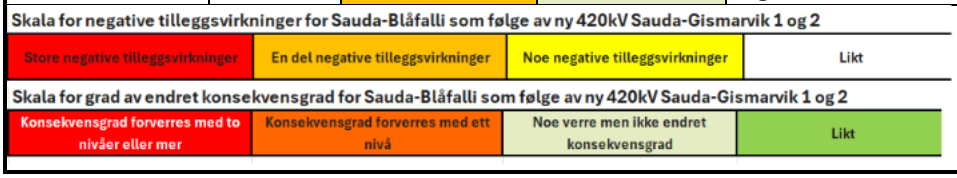
Tabell 6-2: oppsummerer i hvilken grad spenningsoppgraderingen av ledningene mellom Sauda og Gismarvik, med sine ulike alternativer, kan gi ytterligere negative virkninger for fagtema friluftsliv der influensområdet for tiltaket overlapper med ny 420 kV Sauda–Blåfalli (virkninger på delområdenivå), og i hvilken grad tilleggsvirkningene fra Sauda–Gismarvik vurderes å ville endre samlet konsekvensgrad for fagtemaet. Den faglige begrunnelse for konklusjonene er gitt i samme tabell. Merk at vestre del av linjestrekningen for alternativene 3.0 og 1.0 har en variant som vil bli del av kommende konsekvensutredning for Sauda–Gismarvik-prosjektet. Varianten går nord for alternativene 3.0 og 1.0, og benevnes V. Om valget faller på ett av hovedalternativene 1.0 eller 3.0, eller varianten av disse hovedalternativene (1.0/V eller 3.0/V)) på denne delstrekningen antas å ikke påvirke konsekvensnivå for Sauda–Blåfalli. Varianten V er derfor ikke vurdert per se i tabellen, men benevnt i parentes sammen med korridoralternativ.

Figur 6-1: Oversikt over alternativene som er vurdert for tilleggsvirkninger.

Tabell 6-2: Grad av negative tilleggsvirkninger for fagtema friluftsliv som for Sauda–Blåfallikorridorene (A, B, C og D) – og A, B, C og D med variant (V1), samt grad av endring i samlet konsekvensgrad når tilleggsvirkningene fra Sauda-Gismarvik 1 og 2 inkluderes. Vurderingene tar utgangspunkt i konklusjonene for konsekvensnivå som følger av spenningsoppdragering til 420 kV for linja mellom Sauda og Blåfalli, se kapittel 6.1.

Alternativ for Sauda–Blåfalli	**Korridor-alternativ for Sauda–Gismarvik**	**Nivå av tilleggs-virkninger for fagtemaet iht. skala (del-områdenivå)**	**Endring av samlet konsekvensgrad for fagtemaet**	**Faglig begrunnelse for: i)nivå av tilleggsvirkning (delområdenivå) ii) endring av samlet konsekvensgrad**
Hovedkorridor (A, B, C, D)	3.0 (/V)	En del negative tilleggsvirkning	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 i egen trasé høyere opp på fjellet for A/B/C/D gir to traseer som øker visuelt omfang og synlighet på tiltaket. Det gir betydelig økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
	1.0 (/V)	Noe negative tilleggsvirkninger	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 parallelt med A/B/C/D gir økt omfang på tiltaket, med noe økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
	2.0	En del negative tilleggsvirkning	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 i egen trasé, langt nedenfor A/B/C/D, gir markant økt omfang i samlet visuell påvirkning, på grunn av to traseer som gir virkninger. Det gir betydelig økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
Hovedkorridor (A, B, C og D) m/variant nr. 1: Espeland (V1)	3.0 (/V)	Noe negative tilleggsvirkninger	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 parallelt med A/B/C/D m/variant gir økt omfang på tiltaket, med noe økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
	1.0 (/V)	En del negative tilleggsvirkning	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 i egen trasé over fjellet, litt lavere enn A/B/C/D m/variant, gir to traseer som øker visuelt omfang og synlighet på tiltaket. Det gir betydelig økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.
	2.0	En del negative tilleggsvirkning	Noe verre men ikke endret konsekvensgrad	Sauda–Gismarvik 1 og 2 i egen trasé, langt nedenfor A/B/C/D m/variant, gir markant økt omfang i samlet visuell påvirkning, på grunn av to traseer som gir virkninger. Det gir betydelig økt negativ visuell effekt og redusert attraktivitet.

6.6 Usikkerhet

6.6.1 Usikkerhet ved konsekvensutredningen

Ved vurdering av konsekvenser for friluftsliv knytter det seg alltid en viss usikkerhet til om verdiene i området er godt nok fanget opp og vurdert korrekt. Verdiene er fastsatt på bakgrunn av innhentete data, befaring, ulike kartlegginger og fotografier av området. På grunn av tiltakets utstrekning og terreng var det ikke mulig å befare hele influensområdet, men målet var å dekke en representativt og nødvendig del. Ut ifra dette og de planlagte tiltakene vurderes kunnskapsgrunnlaget for friluftsliv tilstrekkelig. Påvirkningen er i hovedsak vurdert basert på teoretiske synlighetskart og visualiseringer, og vurderes som relativt treffsikre.

Siden påvirkningen i all hovedsak er redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, så er det også en usikkerhet rundt vurderingen av hvor mye attraktiviteten i delområdene påvirkes av synlighet av en eller flere master. Det avhenger bl.a. av faktorer som avstand, omfang og omgivelser (terrengtype, vegetasjon og eventuelle andre inngrep), men vil samtidig forstås ulikt av ulike brukere.

6.6.2 Usikkerhet ved skadebegrensende tiltak

Forslag til skadebegrensende tiltak er ikke grundig utredet i seg selv. Det gjør at det er vanskelig å vurdere effekten på en sikker måte. Av samme grunn er det også risiko for at det kan gi andre negative effekter som ikke fanges opp. Det er heller ikke vurdert i hvor stor grad f.eks. farging av master etc. gir redusert visuell virkning.

7 Referanser

1. **Statnett.** *Sauda-Blåfalli-Oppgradering til 420 kV. Melding til NVE.* 2023.
2. **Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet.** *Forskrift om konsekvensutredninger.* FOR-2017-06-21-854 : https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854?q=forskrift%20om%20konsekvensutredninger, 2021.
3. **Miljødirektoratet.** *Konsekvensutredninger for klima og miljø. Veileder.* Internett : https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger, 2025. M-1941.
4. **Klima- og miljødepartementet.** *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442).* 2021.
5. **Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU).** *Håndbok - Bruk av luftbåren laserskanning (lidar) i arkeologien.* s.l. : Riksantikvaren, 2016.
6. **Miljødirektoratet.** *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder - veileder M98-2013.* s.l. : Miljødirektoratet, 2014.
7. **Klima- og miljødepartementet.** *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis.* 17.02.2021. Rundskriv T2/16.
8. **Multiconsult.** *Konsekvensutredninger for ny 420 kV ledning Sauda-Blåfalli. Hovedrapport.* 2025. Dok.nr. 10259533-01-TVF-RAP-001.
9. **Miljødirektoratet.** *Veileder: Klima- og miljøhensyn i arealplanlegging - Unngå negative virkninger for miljøet.* 2025. Tilgjengelig på internett: https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/miljohensyn-arealplanlegging/unnga-negative-virkninger-for-miljoet/.
10. —. Veileder M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø. *Miljodirektoratet.no.* [Internett] [Sitert: 22 04 2025.] https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger.
11. —. Naturbase kart. *Miljødirektoratet.* [Internett] 2025. https://geocortex02.miljodirektoratet.no/vertigisstudio/web/?app=a3a09afee5c24c459c53a9a9ff0915f1.
12. **Haugesund Turistforening.** Årsberetning 2024. 2025.
13. **Strava.** Strava. *Global heatmap.* [Internett] Oktober 2025. https://www.strava.com/maps/global-heatmap.
14. **Regjeringen.no.** ***Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis.*** **[Internett] 2021. https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-og-vesentlige-regionale-interesser-pa-miljoomradet--klargjoring-av-miljoforvaltningens-innsigelsespraksis/id2504971/?q=T-2/16.**
15. **Miljødirektoratet. Veileder | M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø.** ***Miljodirektoratet.no.*** **[Internett] 4 September 2023. https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger.**
16. **—.** ***Veileder M98: Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.*** **s.l. : Miljødirektoratet, 2014.**
17. **Multiconsult.** ***Fagrapport Landbruk og naturressurser for KU Ertsmyra-Fagrafjell.*** **2025.**